

SKIFORENINGENS
ÅRBOK
2023

God tur!

Innhold

4	STYRETS LEDER	Bodil Kristine Høstmælingen
6	GENERALSEKRETÆRENS LEDER	Håvard S. Abrahamsen
8	2023 I BILDER OG TALL	Redaksjonen
24	EN SJELDENT FIN VINTER	Christine Amdam
28	KONG HARALD GJENÅPNET SKIMUSEET	Trine Rom Giving
36	STAVEN TIL BRÅ I SKIMUSEET	Guri Leyell Skedsmo
40	FRA BOKEN SKIMUSEET 100 ÅR	Thor Gotaas
60	HOLMENKOLLBANEN 125 ÅR	Marianne Reusch
66	DE FØRSTE RØDMERKA SKILØYPENE I OSLOMARKA	Lars Rogstad
78	LØYPENAVN I NORDMARKA	Marianne Reusch
86	GARDEN PÅ SKIKURS	Christine Amdam
90	DE FØRSTE SKISSENE AV MARKAS NYE OVERNATTINGSPERLE	Trine Rom Giving
94	HOLMENKOLLMEDALJEN 2023	Redaksjonen
96	SKIFORENINGENS LEGAT	Redaksjonen
98	SKIFORENINGENS HEDERSBEVISNINGER 2023	Redaksjonen
102	RESULTATER OG REKORDER	
112	ÅRSRAPPORT 2022	

REDAKTØR Trine Rom Giving

I REDAKSJONEN Trine Rom Giving, Marianne Reusch,
Christine Amdam, Guri Leyell Skedsmo og
Ole Jørgen Listuen

ANSVARLIG UTGIVER Skiforeningen
– Foreningen til Ski-Idrettens Fremme

LAYOUT Ole Jørgen Listuen

FORSIDE Christian Haukeli

TRYKK Ålgård offset

PAPIR Amber 90g

OPPLAG 1750

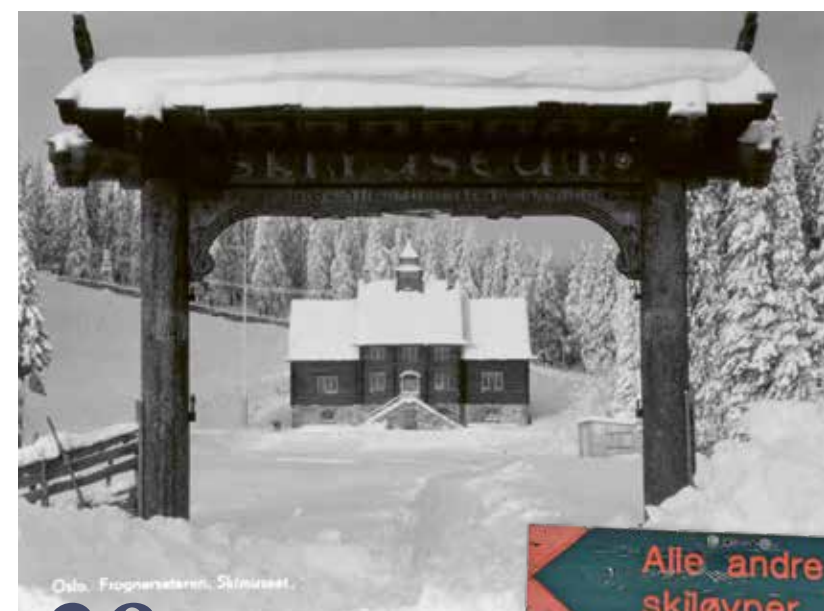
ISBN 978-82-91889-36-8

Skiforeningen, Kongeveien 5, 0787 Oslo.

Tlf 22 92 32 00

E-post redaksjon@skiforeningen.no

www.skiforeningen.no

28

SKIMUSEET 100 ÅR

78

LØYPENAVN I
NORDMARKA

66

DE RØDMERKEDE LØYPENE

Kjære medlem av Skiforeningen

I Skiforeningen ser vi tilbake på et hektisk og begivenhetsrikt år.

TEKST: BODIL KRISTINE HØSTMÆLINGEN, STYRELEDER

FOTO: CHRISTIAN HAUKELI

Høsten 2022 besluttet styret i Skiforeningen å gi et fornyelsens pust til Skimuseet – akkurat i tide til museets 100-årsdag.

Med stor innsats fra alle involverte sto et flott Skimuseum klart til den høytidelige åpningen 2. desember 2023. Det var Skiforeningens æresmedlem, H.M. Kong Harald, som erklærte museet for åpnet. Under åpningen reflekterte jeg over spørsmålet «Hvor var du da Brå brakk staven?» Selv var jeg under ett år da Brå brakk staven. For meg handler derfor ikke spørsmålet om hvor jeg var, og åpenbart ikke om jeg kunne gitt mannen en stav. Spørsmålet om Oddvar Brås dramatiske stavbrekk har skrevet seg inn i historiebøkene, og er på mange måter egnet til å gi en dypere forståelse av et betydningsfullt fellesskap og engasjement. Mer enn hvor vi var, handler det om hvem vi er og hvor vi skal.

I Skiforeningen skal vi forvalte og formidle polar- og skihistorie, og vi skal bidra til å formidle kunnskap om natur, klimaendringer og naturkrefter. Ved å forvalte og formidle historien og å peke fremover, holder vi skikulturen levende og sterk.

Skimuseet hadde ikke blitt til uten et sterkt engasjement for nettopp skikulturen. Vi er svært takknemlige for at rause gavegivere i Nadia og Jacob Stolt-Nielsen Veldedige Stiftelse og Hans Hermans Horns stiftelse kom på banen. Deres støtte gjorde dette store og viktige prosjektet mulig å realisere. Vi er også svært takknemlige for den gode støtten fra Sparebankstiftelsen DNB og Oslo kommune, samt fra samarbeidspartnerne våre og alle andre gavegivere og bidragsytere til Skimuseet. Jeg hørte det sagt så godt: «Det snør ikke Skimuseum.»

Vi var også så heldige at vinteren 2022/2023 gikk inn i historien som en av de aller beste i Marka noensinne. Skiforeningen kjørte løper i alle marker, og det var yrende liv og stor aktivitet i flere tusen kilometer med skispor. Slike vintre er noe av det aller fineste vi i Skiforeningen vet om. Som medlem gjør du arbeidet vårt for ski, skiglede og kortreist friluftsliv mulig – hver dag, hele året. Tusen takk!

Sammen setter vi spor.

Sammen setter vi spor

TEKST: HÅVARD S. ABRAHAMSEN, GENERALSEKRETÆR

FOTO: CHRISTIAN HAUKELI

For Skiforeningen var Skimuseets 100-årsjubileum den store begivenheten i 2023. Den andre desember, nøyaktig på 100-årsdagen, ble «nye» Skimuseet høytidelig åpnet av Skiforeningens æresmedlem H.M. Kong Harald.

Skiforeningen forvalter en viktig del av norsk polar- og skihistorie, og derigjennom en viktig del av norsk historie. I Thor Gotaas' bok, *Skimuseet 100 år*, som ble skrevet til jubileet, får vi et dypdykk i Skimuseets historie. Det var i Skiforeningens sfære at ideen om et skimuseum ble unnfanget, og vi har evnet å forvalte og utvikle Skimuseet i 100 år. Med det har vi også tatt et stort samfunnsansvar. Skiforeningens hovedformål er å virke for utbredelse av ski-idrett. Det å ta godt vare på historien og å formidle den på nye og spennende måter, er et viktig poeng i så måte.

Fornyelsen av Skimuseet ble gjort mulig med betydelig støtte fra rause gavegivere. Hans Herman Horns Stiftelse og Nadia og Jacob Stolt-Nielsen Veldedige Stiftelse har vært hovedbidragsytere. Begge stiftelsene har i mange år vært viktige støttespillere for Skiforeningen, noe vi er dypt takknemlige for. Vi takker også Sparebankstiftelsen DNB og Oslo kommune for viktige bidrag, samt andre private gavegivere.

Året 2023 var også det året da Skiforeningen preparerte skiløyper i åtte av 12 måneder. Sesongen 2022/2023 ble en fantastisk ski-vinter i Marka, og siste kjøring med stor maskin var tett på 17. mai. Vi preparerte 56 000 kilometer med skispor i sesongen. Sesongen 2023/2024 startet også bra. Første kjøring med stor maskin var allerede i slutten av oktober.

Gjennom 2023 har vi jobbet frem Skiforeningens langtidsplan (2023–2027). Vår visjon er «Sammen setter vi spor». Skiforeningen er med på å gi livet mening. Våre ambisjoner er at flest mulig mennesker får gode opplevelser i marka og Holmenkollen i uoverskuelig fremtid. Vi skal være en vesentlig tilrettelegger for og sikre skimuligheter nå og i fremtiden, og en viktig aktør i arbeidet for bedre folkehelse og et bærekraftig friluftsliv nær der folk bor. Kurs, aktiviteter og opplæring er en

naturlig og viktig del av vårt tilbud, og må tilpasses folks behov og tiden vi lever i. Vi skal ivareta og formidle vår stolte polar- og skihistorie. Medlemmene våre skal føle en stolthet av å være medlemmer av og støttespillere til Skiforeningen.

Skiforeningens nesten 73 000 medlemmer utgjør fundamentet i vår virksomhet. Uten støtten fra medlemmene hadde arbeidet vårt ikke vært mulig. Skiforeningen får også gaver, tilskudd og støtte til virksomheten fra andre private støttespillere, stiftelser og legater, våre samarbeidspartnere og fra kommuner hvor vi preparerer. Tusen takk til alle våre fantastiske støttespillere.

Tusen takk for at du er medlem!

Bislingen i november
Foto: Guri Leyell Skedsmo

2023 i bilder og tall

Vi tar et tilbakeblikk på året som gikk.

Skiglede for livet

7850 barn deltok på Barnas skiskole, som her på Sollihøgda. Skiskolen arrangeres på ukedager via AKS, SFO eller barnehage, og i helgene fem uker i løpet av vinteren.

Foto: Tuva Skare

Utenfor allfarvei

De skuterpreparerte løypene er s malere og gir en helt annen opplevelse på ski. Vinteren 2023 var fantastisk i så måte: Mange skuterløyper ble preparert.

Foto: Nils Hovelsrud

Rå vinter

*Skiforeningen løypemannskap preparerte
56 000 kilometer skispor.
Som her ved Triungsvann i Bærumsmarka.*

Foto: Christine Amdam

Jubilant

*I 2023 var det 50 år siden
Barnas Holmenkolldag ble
arrangert første gang. 3797 barn
var med på jubileumsdagen.
Foto: Christian Haukeli*

Håndlaget medalje

*Innsatte i Oslo fengsel produserte
den fine medaljen til
Barnas Holmenkolldag.
Foto: Trine Rom Giving*

Vant Holmenkollmarsjen

Marit Bjørgen gikk til topps i kvinneklassen foran Anna-Karin Strömstedt fra Sverige (til venstre) og Tuva Tofth Dahl Staver, Heming. 1450 løpere la ned fantastisk innsats i rennet som har start og mål i nasjonalanlegget.

Foto: Christian Haukeli

Historisk

Ragnhild Haga vant den første femmila for kvinner i Holmenkollen 12. mars 2023.

Foto: Geir Olsen / NTB

40 000 boller

Roy Knudsen og Frank Westli har drevet Vangen skistue i Østmarka i en årrekke. De anslår en bolle-produksjon på 40 000 i løpet av ett år. Vangen skistue er én av Skiforeningens store markastuer. I tillegg har vi Løvli, Kikut og Skullerudstua.
Foto: Christine Amdam

Nesten nytt serveringssted

Storebekkhytta er det nyeste tilskuddet til Skiforeningens serveringssteder i Marka. Tidligere hadde foreningen en rastebu her, men personalet kunne flytte inn i Storebekkhytta og gi et enda bedre tilbud til turfolket.
Foto: Line Mork

Nytt vertskap på Løvli

Kristoffer Skovli Karlsen overtok som vertskap på Løvli etter at Thea Hofossæter og Henrik Nilsson måtte slutte på grunn av sykdom. Karlsen får en hjelpende hånd av døtrene Frederikke og Filippa og konen Kätthe.
Foto: Trine Rom Giving

To nye maskiner

Skiforeningen kunne ta i bruk helt nye løypemaskiner på Fossum i Bærumsmarka og Kleivstua på Krokskogen, finansiert av henholdsvis Finn Viggo Amundsen og Sparebankstiftelsen DNB.

Siste vinter på skuter

Dag Skruklien, løyekjører på Krokskogen, ble pensjonist etter å ha jobbet med noen av de flotteste skuterløypene for Skiforeningen i 25 år.

På fellestur

*Skiforeningen har en rekke aktiviteter for store og små også i sommerhalvåret. Et populært medlemstilbud er fellesturene, som går tirsdag og torsdager. Her på tur i Maridalen.
Foto Tuva Skare*

Uvanlig tidlig sesongstart

Løypemaskinene fikk ikke mer enn fire måneders pause, før løypemannskapet måtte ut igjen.

Vinteren 23–24 startet fantastisk med skiføre allerede i oktober, og sånn fortsatte det. Bildet er fra Bislingen i Nordmarka i november.

Foto: Guri Leyell Skedsmo

Ødelagt

Løypenettet på Brovol og mange flere steder i Marka var ikke til å kjenne igjen etter stormen Hans' herjinger.

Foto: Christine Amdam

Skiforeningens løypesjef, Birgitte Giæver, fikk servert en av de beste vintrene i historien sin første sesong. Fra november til mai har løypemannskapet laget skispor.

Sesongens siste skisport er satt og Skiforeningen ser tilbake på en fantastisk og hektisk vinter. Den har vært rekordlang med sjeldent mange tusen kilometer med oppkjørte løyper. Vi har hatt nærmere 18.000 deltagere på Skiforeningens ulike skiaktiviteter, og det har vært yrende liv i Marka. Her er årets vinter oppsummert.

FIRE UKER FØR JUL

Allerede natt til 23. november 2022 kom det første snøfallet i Marka, og løypemannskapet kunne pakke løypene. Det kom mer snø de nærmeste dagene, og 25. november kunne vi ønske velkommen til sesongens første skihelg i Marka.

Dette er jo skikkelig stas. Fortsatt fire uker igjen til jul, men allerede skiføre i Marka, sto det i Skiforeningens føremelding fra denne dagen. Det var satt spor på skogsbilveiene i flere av områdene i Marka.

Totalt preparerte Skiforeningen 55.260 kilometer med løyper denne sesongen, godt over gjennomsnittet for vintrene de siste årene.

LANG OG GOD SESONG

– Det har vært en fantastisk sesong. Den har vært lang og den har vært god. Vi har fått mye nedbør i form av snø. Det er sjelden man måler så store snødybder over så lang tid, forteller løypesjef Birgitte Giæver.

Denne vinteren har det vært så mye snø at vi har kunnet åpne hele løypenettet.

– Vi har kunnet kjøre alle løyper i alle marker. Det er ikke hver vinter det skjer. Hver høst gjør løypebasene klart for å kunne kjøre alt, for de vet jo aldri hvordan vinteren blir. Det er ekstra gøy å få kjørt løyper man ikke har kjørt på lenge. Så har det vært et helt fantastisk tilbud med skuterløyper i år, sier Giæver.

Men hun minner om at det også har kommet mye nedbør i form av regn.

– Særlig i starten av sesongen var det litt trøblete. Vi måtte vente til vannet trakk igjennom før vi kunne preparere. Så særlig terrengløypene led litt av dette.

Vinteren har gjort comeback mange ganger denne vinteren, og det har vært mye aktivitet ute i løypene.

– At vi fikk et snøfall på 70 cm snø i slutten av april er helt ellevilt. Da hadde våren kommet allerede og smeltingen hadde begynt. Mange av løypebasene trodde de hadde parkert løypemaskinen for sesongen.

9. mai kjørte Skiforeningen sine siste løyper. Bymiljøetaten kunne holde på noen dager til i Tryvannsåsen og parkerte løypemaskinene 12. mai, mens Mylla løypelag preparerte helt til 14. mai. Og ennå rapporteres det om ivrige skiløpere der ute.

Sesongen i tall:

- **3797** deltakere på Barnas Holmenkolldag
- **1949** ivrige barn på Barnas skiskole helg
- **5901** skispirer på Barnas skiskole hverdag
- **850** barn var med på våre gratis familieskidager i samarbeid med OBOS
- **2000** barn var med på skidager i vinterferien
- **1000** elever fra 4. trinn har vært med på vårt skoleprosjekt: «Vinterfriluftsglede»
- **1445** påmeldte på Holmenkollmarsjen
- **844** lærte skiteknikk på langrennskurs

Møte mellom to skientusiaster
Det ble et hjertelig gjensyn mellom skilegenden Oddvar Brå og H.M. Kong Harald.

Kong Harald gjenåpnet Skimuseet

På dagen hundre år etter at dørene åpnet første gang, ble Skimuseet høytidelig gjenåpnet av H.M Kong Harald 2. desember 2023.

TEKST: TRINE ROM GIVING **FOTO:** CHRISTIAN HAUKELI

Museumsleder

Åslaug Midtdal viste H.M Kong Harald rundt i den splitter nye utstillingen for ski- og polarhistorie.

Gavegivere

Hans Herman Horns stiftelse og Nadia og Jacob Stolt-Nielsen Veldedige Stiftelse er de viktigste bidragsyterne til realiseringen av det nye Skimuseet.

Fra venstre Ragnar Horn, Hans Herman Horn, Ole Fredrik Anker-Rasch, Oslos ordfører Anne Lindboe, Siri Stolt-Nielsen og Jacob Stolt-Nielsen.

Jubileumsforfatter

Thor Gotaas har skrevet jubileumsboken Skimuseet 100 år, som blant andre polfarer Liv Arnesen fikk en utgave av.

Også førstemann

Børge Ouslands utstyr fra ekspedisjonen til Nordpolen i 1994 er en del av polarutstillingen i Skimuseet. Ousland ble den første som gikk alene til polpunktet uten etterforsyninger.

Nytt inngangsparti

Det moderniserte Skimuseet under Holmenkollbakken er tegnet av Snøhetta.

Teamet bak

Driftsansvarlig Lene Skretteberg,
driftskoordinator Silje Johnsen,
avdelingsleder Holmenkollen
Ole Kristian Sørland, driftskoordinator
Caroline Løvseth, ansvarlig Hoppkafeen
Jeanette Prytz, arrangementskoordinator
Frida Bustad, daglig leder i Skimuseet
Åslaug Midtdal og museumskoordinator
Silja Axelsen.

Ønsket velkommen
Generalsekretær i Skiforeningen,
Håvard S. Abrahamsen,
tok imot 150 gjester til den
høytidelige åpningen.

Mangeårig museumsleder
Karin Berg ledet Skimuseet i
en årrekke og gledet seg over
den nye utstillingen sammen
med statsforvalter
Valgerd Svarstad Haugland.

Varm velkomst
Skiforeningens styreleder
Bodil Høstmælingen og
osloordfører Anne Lindboe
tok imot kongen da han
ankom Skimuseet.

Fakta

- Skimuseet åpnet i 1923, eies og drives av Skiforeningen.
- Det er verdens eldste spesialmuseum for ski.
- Det første museet ble oppført mellom Frognerseteren restaurant og Sporten.
- Det ble flyttet til Holmenkollbakken i 1951.
- Skiforeningen tok initiativ til museet, etter å ha mottatt en rekke unike gjenstander fra polarekspedisjonene til Fridtjof Nansen og Roald Amundsen, i tillegg til private samlinger.
- Sentrale bidragsytere til 100-årsjubileet er Hans Herman Horns stiftelse og Nadia og Jacob Stolt-Nielsen Veldedige Stiftelse. Sparebankstiftelsen DNB har støttet utstillingen.
- Snøhetta har tegnet den nye delen av museet. Six Sides har stått for utstillingen.

Fortellingen om et brekk, litt leting og en brå vending i skihistorien

Et liv som ikonisk og todelt har ført staven rundt i Norge i drøyt 40 år. Nå har den fått fast bopel i Skimuseet, 276 meter fra der det hele skjedde.

TEKST: GURI LEYELL SKEDSMO FOTO: CHRISTINE AMDAM

En februar torsdag i 1982 stirret en nasjon vantro på Oddvar Brå. Selv var han vill i blikket. Armen var ikke lenger forbundet med bakken via en stav. TV-publikumet gikk i unisont skisjokk.

Minutter senere var det hele var over. Sovjets Aleksander Zavjalov i blått, rødt og hvitt og Oddvar Brå i rødt, hvitt og blått hev etter pusten etter en dramatisk mål-gang. Nasjonen strevde også med å få ned pulsen. Og verre skulle det bli. For hvem vant, egentlig?

«HVOR ER STAVEN?»

Er man stav og brekker i to midt i en høydramatisk sluttspurt under herrenes 4x10 kilometer stafett i VM i Oslo i 1982, blir man verdensberømt. Man blir heller ikke glemt.

– Jeg vet ikke hvor mange ganger jeg har fått spørsmålet: Hvor er staven?!

Og nå er den her. På Skimuseet!

– Endelig, smiler museumsleder Åslaug Midtdal.

Snart 42 år etter stavbrekket går fortsatt mussumsgjestenes turtall opp så snart temaet toucher stavbrekket. Mange har sterke minner.

– Staven representerer en helt spesiell periode i norsk skihistorie, sier Midtdal.

– Konteksten rundt hendelsen er viktig. Og det er jo selve magien med en museumsgjenstand, sånn generelt. Det er fantastisk at vi nå kan vise staven i Skimuseet. Det er jo her den hører hjemme. Hvis jeg skal oppsummere hvorfor mange har et så sterkt forhold til denne hendelsen, må det bli noe sånt: Folks gode hukommelse og egne sterke minner fra den tiden. Medienes store oppmerksomhet. Og ikke minst Oddvar Brås unike posisjon i skisporten. Kombinasjonen er kraftfull.

ÆRESPLASS

Brås stav sto øverst da Skimuseet gikk ut med en ønskeliste til jubileumsåret. På det tidspunktet hadde han hele staven hjemme hos seg. Snøballen begynte å rulle. Da Skimuseet åpnet dørene etter omfattende oppussing 2. desember 2023, fikk staven æresplass i den nye foajeen.

Museumsleder Midtdal føler hun har oppfylt et slags folkekrav når staven nå kan vises frem.

– Staven er det første du ser når du kommer inn i Skimuseet. Den er akkurat der den skal være, sier hun.

■ Tilbake til Kollen

Oddvar Brå er glad for at den berømte staven har fått plass på Skimuseet og i trygge hender hos museumsleder Åslaug Midtdal.

Foto: Christine Amdam

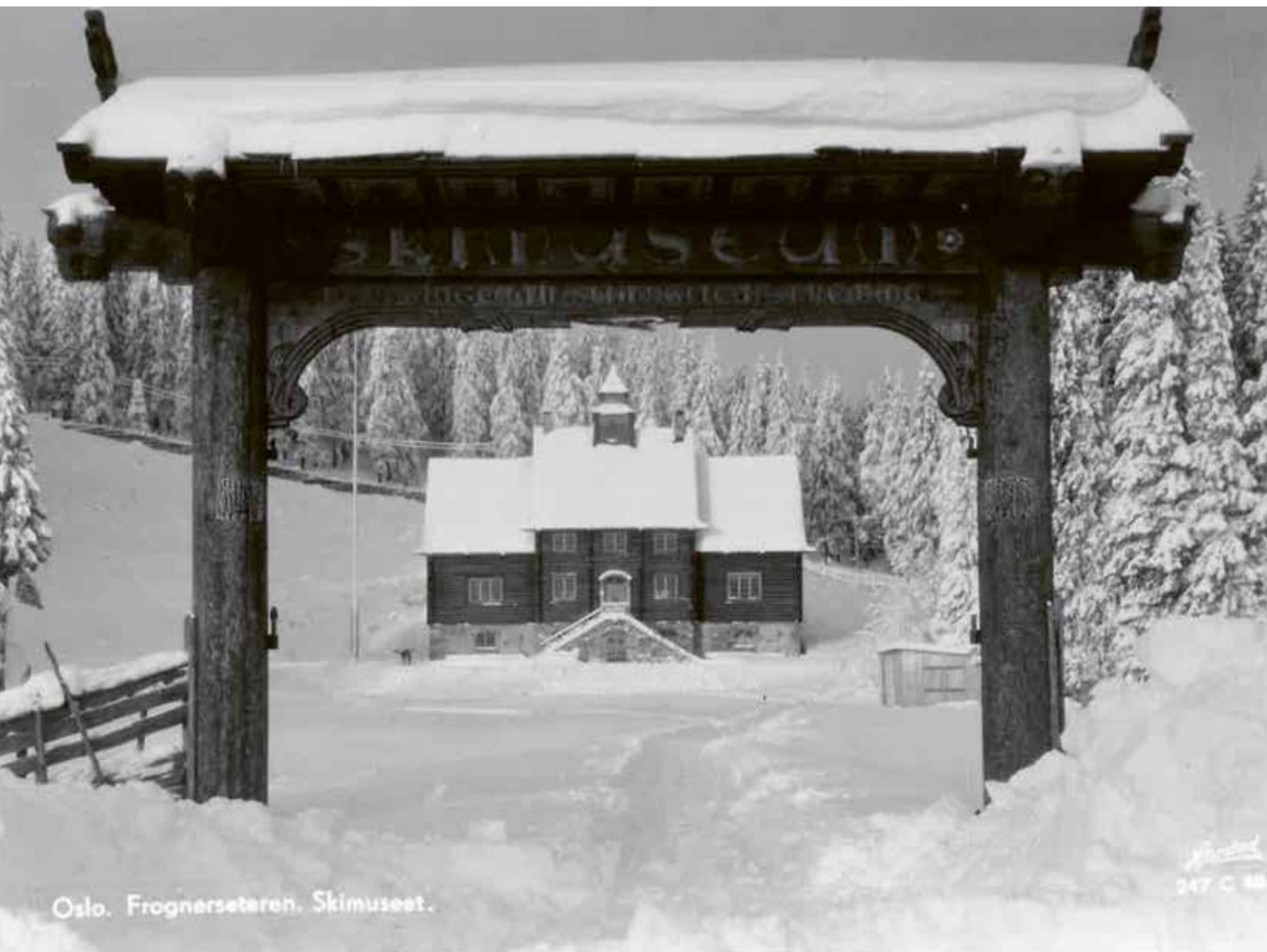

Hjertelig gjensyn

Oddvar Brå og kong Harald hadde mye å snakke om da de møttes på åpningen av Skimuseet 2. desember 2023. Foto: Christian Haukeli

Ikke til stede da Brå brakk staven? Her er et resymé:

- **25. februar 1982:** VM i Oslo, 4x10 km stafett herrer i Holmenkollen.
- **På Norges lag:** Lars Erik Eriksen, Ove Aunli, Pål Gunnar Mikkelsplass, Oddvar Brå.
- **Brå gikk ut ca. 12 sekunder etter** Sovjetunionens Alexander Zavjalov.
- **To minutter før målgang** var det intens kamp mellom Brå og Zavjalov.
- **En stav brakk.** Brås, uheldigvis. Mannen fikk en ny stav.
- **De kjempet videre** i en intens innsjutt.
- **Deretter:** Full forvirring om hvem som hadde vunnet.
- **Til slutt:** Delt gull på Norge og Sovjet.

Skimuseets historie

Til Skimuseets 100-årsjubileum samlet Thor Gotaas den innholdsrike historien mellom to permer. Her er et utdrag fra jubileumsboken *Skimuseet 100 år*.

TEKST: THOR GOTAAS

THOR GOTAAS

SKIMUSEET 100 ÅR

Å hilse i lufta med lua gjorde et skihopp mer spektakulært. Hopperne holdt ofte en liten grankvist i hånda.

Sondre Norheim (1825–1897).

Postmenn gikk ofte på ski i gamle dager.

I flere tiår før Skimuseet åpnet, pågikk det en diskusjon om skienes lengde, form og bruk. Hvordan skulle de ideelt sett være? Det er nyttig å kjenne den utviklinga i grove trekk for å forstå den videre historien.

I 1861 ble Centralforeningen for Udbredelse af Legemsøvelser og Vaabenbrug stiftet. Norge var i union med Sverige og sterke norske krefter ønsket løsrivelse, da trengte Forsvaret gode skisoldater med skyteferdigheter. Derfor oppsto det på Centralforeningens oppfordring ski- og skytterlag rundt om i landet, fra sentralt hold oppmuntret den til skirenn i bakker og løyper. Lagene organiserte noe nordmenn hadde drevet med i hundrevis av år som lek og til nyttebruk.

Skiene varierte i form og størrelse i ulike strøk. Noen var korte, andre var lange. Det fantes par med ski av ulik lengde, hvor løperen sto på en lang ski og sparket fra med en kort, skinnkledd ski, kalt andor. Noen gikk med to staver, men mange brukte bare én stav.

SKIUTSTILLINGER

Til militært formål trengte man en standard. I 1863 fikk Centralforeningen lagd en modellski og sendte tegninger av den til skytterlagene. Samme år arrangerte laget i Christiansand en skiutstilling, den første kjente i sitt slag i verden, og fikk tilsendt ski fra ulike bygder som viste store variasjoner.

I Trondhjem avholdt «Vaabenforeningen» en utstilling i 1863. I oktober året før fikk lensmennene i Trøndelag en forespørsel om å forhøre seg om ski i respektive hjemområder. Skrivet sto også oppslått på bondelosjene i byen hvor besøkende fra landsbygda sov. For å friste til deltakelse lokket foreningen med våpen som premier; ei bjørnerifle i førstepremie, ei hagle, en sabel og et stålspyd.

Det kom inn 48 par, flest fra Trøndelag, men også fra Østerdalen. Arrangøren kåret én vinner, Nils Johnsen Balstadmo fra Selbu. Disse to første utstillingene økte bevisstheten om skiutstyr blant en liten krets av menn med stor påvirkning.

I 1879 avholdt Christiania Skiklub en skiutstilling samtidig som det første Husebyrennet ble arrangert like utenfor byen. I lokalet sto det ski fra Selbu, Østerdalen, Telemark, Numedal, Eggedal og Land. Altså bare noen deler av landet, men likevel fra viktige ski-strøk. Dommerne likte best skitypene fra Telemark og Numedal. De passet bra til soldatens allsidige bruk i variert terreng.

En ny utstilling i hovedstaden året etter samlet enda flere typer, som skimakere leverte inn fra bygdene. En av kara som lagde furuski het Sondre Norheim og bodde i Morgedal i Telemark, hans navn er risset inn i skihistorien. En annen dyktig håndverker het Enok Gangstadhaug og kom fra Leksvik i Trøndelag, den nordligst bosatte av de representerte. Det manglet altså ski fra Nord-Norges rike tradisjon. I konkurransen fikk Hellig Gulliksen fra Svene i Numedal førstepremie.

To mann i Christiania Skiklub, J.J. Müller og Hjalmar Welhaven, hadde i flere år studert ulike skityper og fastslo at en normski burde ligne telemarkstypen. Welha-

ven og dommerne så utstillingen i 1880 og ønsket ulike forbedringer. Det året hang det lapper på hvert par om mangler, som på Sondre Norheim sine:

«Solide og stive ski. Materialet fuldt av Sprækker.»

SKISAMLEREN

Hvem kom på ideen om å lage et skimuseum?

Foreningen til Ski-Idrettens Fremme – Skiforeningen – ble stiftet i Kristiania 4. januar 1883. Få år senere begynte flere sentrale personer å tenke på å etablere et museum: Fridtjof Nansen, Hjalmar Welhaven, Laurentius Urdahl og Oscar Nissen, alle ivrige skiløpere med kraft til å påvirke et slikt tiltak. Fra Skiforeningens annaler:

«De paabegyndte en innsamling av ski, der dannet den første grundstamme i Welhavens skisamling.»

Welhaven kjøpte ski fra og med 1880. Han var samleren og den ivrigste, som oppbevarte skiene privat og reiste på landsbygda for å hente flere par fra låver og uthus. Han så den kulturhistoriske verdien og fortsatte iherdig uten å ha fått et løfte om et museum. Etter nye utstillinger i 1880-åra og en gryende skiindustri som begynte å produsere mer etter én mal enn tidligere, skjønte han at de ulike typene av bygdeski ville forsvinne. Skisportens framvekst krevde nytt utstyr for å hoppe eller gå langrenn.

Hjalmar Welhaven ble født i Christiania 26. desember 1850 og vokste opp som eneste sønn av dikteren Johan Sebastian Welhaven. Etter middelskolen begynte han i 1870 på Den kongelige tegneskole og studerte fra året etter bygningsfag ved en teknisk høyskole i Tyskland. Han flyttet hjem til Christiania og etablerte egen praksis som arkitekt i 1875. Året etter giftet han seg med malerinnen Margrethe Backer, som til sammen fødte åtte barn.

I 1883 ble Welhaven utnevnt til slottsforvalter av kong Oscar II, overhodet i unionen mellom Sverige og Norge. Forvalteren bodde i Slottsparken ved siden av kunsterboligen Grotten. I 1899 ble kona hans oldfrue på Slottet og holdt blant annet oppsyn med tjenestepikene i en stor husholdning.

Welhavens jobb innebar ansvar for vedlikehold av Det kongelige slott, Bygdøy kongsgård og lystslottet Oscarshall på Bygdøy. Han fortsatte med de syslene etter at kong Haakon 7. overtok tronen i 1905 og forble i stillingen til 1920.

På Skiforeningens generalforsamling 29. oktober 1902 kom spørsmålet for første gang til behandling. Da spurte Welhaven om styret planla et idrettsmuseum eller en trygg oppbevaring av samlingen.

Foreningen hadde i åra forut fått gaver fra Fridtjof Nansen, Otto Sverdrup, Eivind Astrup og flere polfarere, og satt allerede på verdifullt materiale. Da sto mye av det på loftet på Slottet i Kristiania. Kunne Skiforeningen plassere alt midlertidig i kjelleren i Historisk museum, som skulle åpne i 1904? Som et lager inntil «der kom bedre tider» – altså bedre økonomi – og man fant et eget hus til formålet.

I 1902 vedtok Skiforeningen følgende forslag:

Hjalmar Welhaven (1850–1922) i unge år.

Otto Sverdrup (1854–1930), som var skipsfører på Fram under Fridtjof Nansens ekspedisjon mot Nordpolen fra 1893 til 1896. I 1898 dro Sverdrup igjen ut med polarskuta Fram som ekspedisjonsleder og kartla store deler av det nordlige Canada.

Verdens første femmil, som gikk fra Majorstuen i Kristiania 7. februar 1888.

Det pålegges bestyrelsen at sørge for at gjenstander av idrætslig interesse, som foreningen er i besiddelse av, gjøres tilgjengelig for publikum i passende lokale, samt at andre gjenstander av interesse søkes ervervet.

Sommeren 1904 sendte de et opprop utover i landet og etterlyste skiutstyr til et museum. Ryktene om Welhavens samling spredte seg, og faktisk ønsket noen utlendinger å kjøpe den. Det mobiliserte patriotismen. Skiforeningens generalforsamling i 1910 foreslo å kjøpe alt og sikret seg forkjøpsrett.

I 1912 hørte styret med Kristiania kommune om plass i Heftye-villaen på Frognerseieren – et staselig hus med utsikt over byen. De svarte nei, men tilbød et gammelt stabbur på Frogner, altså i byen. Men det anså styret for upassende.

ET TIDSTYPISK TILTAK

La oss stoppe og utdype noen viktige momenter.

Ordet museum er lånt fra latin, opprinnelig er det gresk: museion – et sted eller tempel viet musene, som i gresk mytologi var beskyttere av kunst og vitenskap.

Å samle på gamle eller vakre gjenstander ligger for mennesker.

Det gir en kobling til fortida og viser noe av den materielle arven. Her i landet var det spredte tiltak på 1700-tallet for å samle nasjonale skatter. I 1810 planla Selskapet for Norges Vel – en organisasjon for norske interesser da vi var i union med Danmark – å skape et «Norsk antikvarisk museum», til framtidig heder og gagn for Norge. Altså et nasjonalt tiltak i ei tid fylt av patriotisme blant en gruppe sentrale nordmenn. 1810 regnes som fødeåret for Universitetets oldsaksamling.

De åpnet en utstilling i Christiania i 1832. Faktisk ble også Arendals museum stiftet det året. Omtrent samtidig holdt et nystiftet (1825) museum åpent for publikum i Bergen. Tanken om museer bredte seg utover i landet, til Trondhjem, Stavanger, Ålesund, Tromsø, Skien og andre byer, og omfattet stadig flere emner.

Hans Aall stiftet Norsk Folkemuseum i 1894, etter inspirasjon av Nordiska museet i Stockholm. Det lå i tida her til lands å tenke nasjonalistisk og løfte fram det man betraktet som typisk norsk. Folkemuseet på Bygdøy åpnet 31. mai 1902 med flere gamle tømmerhus fra Setesdal, Numedal og Telemark for å vise eldre byggeskikk. Innsamling av gjenstander fra eldre bondekultur hadde pågått i flere tiår.

Forretningsmannen Thomas Heftye hadde i 1864 kjøpt Frognerseieren i Nordmarka og bygd et staselig hus, fylt med bondemøbler, ølboller, krus, tepper, drakter og mye såkalt bondsk. Han flyttet også gamle hus til området og lagde en forløper til et folkemuseum. Like etter at han døde i 1886, kjøpte Kristiania kommune eienommen og samlingene.

Folkeminnesamlere hadde intervjuet informanter og sanket mye folkløse fra norske bygder. De skriveføre kompanjongene Peter Christen Asbjørnsen (1812–1885) og Jørgen Moe (1813–1882) var to av mange som oppsøkte gode fortellere i slik hensikt. Eventyr, sagn og andre fortellinger bygde opp om en norsk identitet.

Kristiania i 1888. Deltakere på Fridtjof Nansens Grønlandsekspedisjon før avreise. Bak fra venstre: Ole Nielsen (Ravna), Otto Sverdrup, Kristian Kristiansen (Trana) og Samuel Johansen (Balto). Foran fra venstre: Fridtjof Nansen og Oluf Christian Dietrichson.

Skistaver ble brukt både til å styre og bremse i utforbakker.

Fridtjof Nansen (1861–1930).

Thomas Heftye (1822–1886), bankier, konsul og friluftsmann, første formann i Den Norske Turistforening i 1868, som ble stiftet etter blant andre hans initiativ.

Thomas Fearnley (1841–1927), skipsreder og ivrig skiløper.

Einar Fredrik Lindboe (1876–1953), lege av yrke og allsidig idrettsleder.

Flere folkemuseer åpnet etter 1900 og i de nærmeste åra. Patriotismen blomstret i det selvstendige Norge fra 1905, og flere ønsket å dokumentere materiell kultur som lokal og nasjonal identitet.

Skimuseet er i slekt med slike museer, men tilhører de faglige spesialmuseene. Det første norske i den kategorien var Marinemuseet i Horten, stiftet i 1853. Senere fikk Hæren sin utstilling. Det gjorde også fiskerinæringa, landbruket, jernbanene og flere andre næringer. Haakon Shetelig, som skrev boka Norske museers historie som kom ut i 1944, betraktet Skimuseet som et teknisk museum.

FORTGANG I SAKEN

I begynnelsen av september 1918 fikk formannen Einar Fredrik Lindboe i Skiforeningen en telefon fra sjefen på Historisk museum: De verdifulle gjenstandene fra Nansens, Sverdrups og Amundsens ekspedisjoner måtte fjernes fra kjelleren i museet. På et styremøte noen dager senere informerte formannen om den prekære situasjonen.

Da visste ikke han om noen ny lagerplass. Styret samtykket i å bygge et eget hus fortest mulig, en stor brakke. Allerede neste dag møtte formannen en arkitekt i et firma som lagde slike, og fikk utkast til tegninger, pluss prisoverslag. Samme dag dro de til Frognerseteren for å se på brukbare tomter. Man søkte opp i høyden, til skisportens hjemtrakter nær skogen. I et møte fire dager senere forelå planene om et museum.

BRAKKE?

Skiforeningens frivillige sjauere flyttet Welhavens samling fra kjelleren i Historisk museum, det gjorde de 18. oktober 1918, til mellomlagring i Hærens depot på Akershus festning. Samtidig skrev styret et opprop om å gi økonomiske bidrag. Sterke navn som Fridtjof Nansen, Thomas Fearnley og flere andre undertegnet og ga teksten mer pondus. Formannen dro til Nansen og fikk støtte for saken.

22. oktober det året søkte Skiforeningen kommunen om gratis tomt.

Da var planene utvidet fra brakkestadiet: Et ordentlig hus på halvannen etasje med høy kjeller – utstillinger i første etasje og kjeller med bad, garderobe, tidtakerrom og rom for hoppmalere. I november 1918 begynte forarbeider til museet, og den første innsamlingen innbrakte 20 000 kroner.

BESLUTNINGEN TAS

Formannskapet i Kristiania kommune ga sent i november 1918 gratis tomt på Frognerseteren, ved foten av Ullbakken, på ei skogkledd flate mellom den kjente restauranten og lokalet Sporten. Der kunne Skiforeningens innleide arbeidere snart begynne å felle grantrær for å gi plass til museet.

Skiforeningen ønsket å utnytte stedet og plassen til mer enn bare museum. Økt

bebyggelse i Voksenkollåsen gjorde det stadig vanskeligere å lage passende skiløyper inn og ut av skogen fra nedenfor Holmenkollbakken, startstedet for langrenn i det årlige storrennet. Dessuten ble Holmenkollen Bad nedlagt like etter at Turisthotellet brant ned. Da forsvant mulighetene til å vaske seg i garderoben deres etter renn.

Skiforeningen flyttet start og innkomst for 18-kilometeren og femmila i Holmenkollrennet opp i mer snøsikre omgivelser til Frognerseieren. Bort og opp fra Besse-
rudmyra nedenfor Holmenkollbakken. Da fantes det egentlig ikke en skistadion der, den ble anlagt over tre tiår senere.

For å forstå hvorfor museet ble plassert ved Frognerseieren, er det også viktig å vite om sportslige og værmessige hensyn, og kollektivtransport. Snøen lå mer stabilt ved enden av det som da het Tryvannsbanen.

I 1916 åpnet nemlig den fra Holmenkollen til Frognerseieren, som et annet selskap enn Holmenkollbanen nedenfor. Det var en elektrisk forstadsbane som fra 1898 hadde fraktet passasjerer fra Majorstuen til nåværende Besserud stasjon. I 1920 slo de to selskapene seg sammen til det som ble hetende Frognerseierbanen. Potensielle besøkende til museet kunne ta kollektivtransport nesten helt fram.

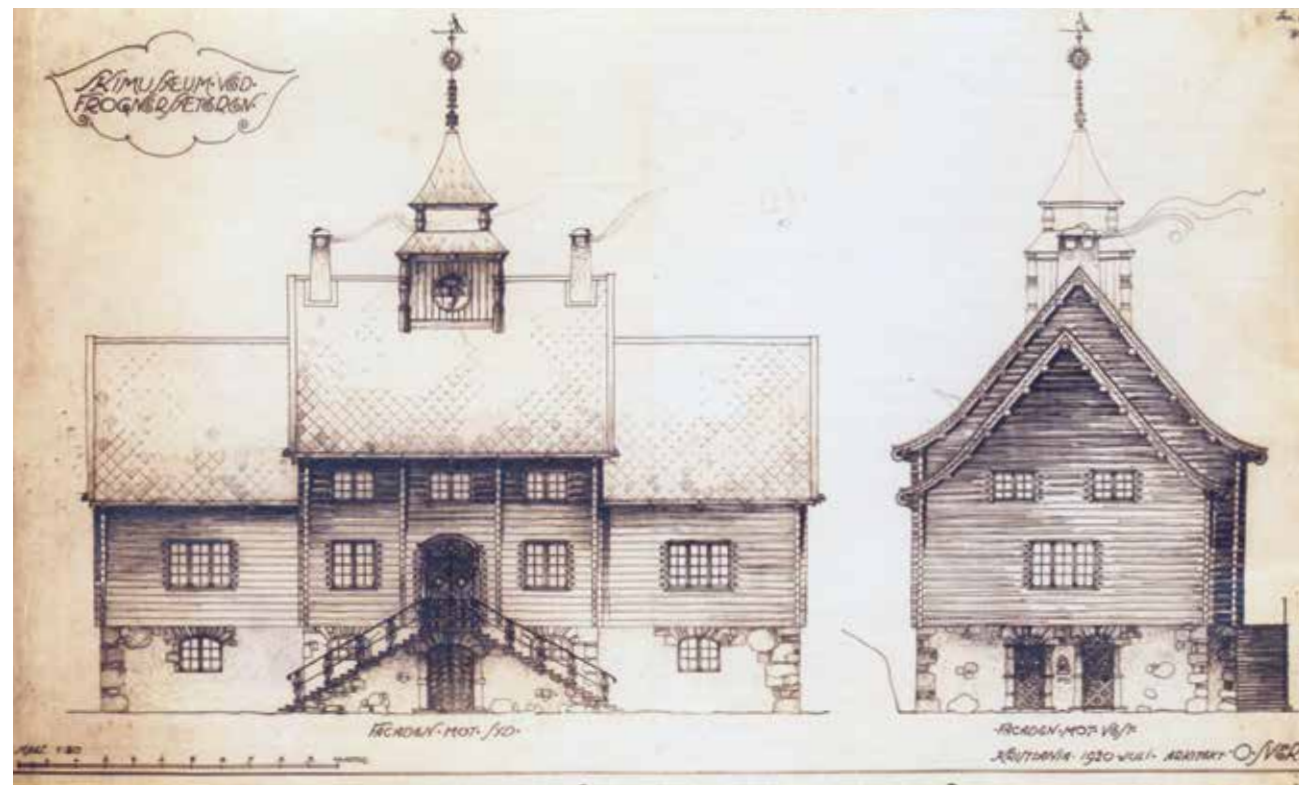
Og et snøballkast unna i hver retning lå både en flott restaurant og lokalet Sporten, perfekt til premieutdelinger og annen festivitas. Skiforeningen anla et museum ved porten til Nordmarka.

De svømte ikke i penger, men hadde sjenerøse medlemmer – hoffjegermester Thomas Fearnley ga 25 000 kroner i februar 1919. Han var en av stifterne av foreningen og ble også æresmedlem. Per. 1. august det året sto det 60 000 kroner i donerte midler. Det monnet da også skipsrederen Thomas Fearnley, hoffjegermesterens sønn, spanderte 25 000 kroner året etter. Et samtidig sirkulære sendt ut til medlemmer innbrakte 11 000 kroner. Formannen i Skiforeningen, Einar Fredrik Lindboe, sto sentralt i innsamlingen og ledet byggekomiteen.

Sommeren 1919 kjøpte foreningen Hjalmar Welhavens skisamling for 6000 kroner. Det året gjorde styret en innsats for å skaffe flest mulig interessante ski før museet åpnet, og skrev til samtlige av landets 480 lensmenn, pluss 30 skikretser. Likevel ble resultatet nokså tynt. Noen ildsjeler i Østerdalen og Gudbrandsdalen leverte flest par.

Alt gikk raskere når det dryppet inn midler og det fantes ei ledig tomt. Om høsten 1919 sto sterke karer bøyd med sag og felte trær. De kvistet og kappet, og kjørte bort stokkene med hest så tomte åpnet seg, klar til bygging. Grunnarbeidet begynte den høsten og pågikk da den første snøen drysset ned i november. Skimuseet begynte å reise seg.

Den utpekte tomte lå ferdig ryddet og sprengt ut til sommeren 1920. Tilskjæringa av laftetømmeret pågikk på sletta ved Ullbakken, hjulpet av en 45 hestekrefters sterk motor med strømlledning til Frognerseieren stasjon. Bruksbestyrer Fjellangers menn i kommunen monterte den brummende saga, som gjorde stor nytte.

Tegningene til det første Skimuseet på Frognerseieren.

I november begynte håndverkerne å lafte og drev på til juli 1921. Arbeiderne planerte foran og lagde terrasse. Mye tungt skjedde med håndkraft, kara brukte hester til noen oppgaver og fraktet opp materialer med bil.

ARKITEKTEN

Hvordan skulle museet se ut? Skisamler og arkitekt Hjalmar Welhaven tegnet først et forslag, men planene vokste, og en yrkeskollega overtok oppgaven, nemlig Ole Sverre.

Han kom opprinnelig fra Fredrikstad og ble født i 1865. Etter utdannelse som ingeniør her til lands, så arbeid og utdannelse i Tyskland og Sverige, jobbet han som arkitekt i Kristiania med egen praksis fra 1898. Han tegnet mange kjente bygg, som for eksempel Grand Hotel i hovedstaden, sammen med Arnstein Arneberg. Oppdraget med Skimuseet gjorde han gratis.

Tegningene lå ferdige på bordet vinteren 1919–1920. Kostnadene med det ferdige bygget svulmet til rundt 300 000 kroner. For den summen fikk de noe solid: 24x10 meter, grunnflate på 240 kvadratmeter. Et digert bygg i stil med andre hus og bygninger på Frognerseteren.

PENGER, PENGER

Skifolket tenkte oppfinnsomt om å samle penger til museet. I 1921 stilte sprekinger opp med beksømsko og knelange kortbukser i flere fotballkamper, for å gi inntekter av billettsalget til museet. Som på Frogner stadion midt i juni det året, mellom Mercantiles gamlekarer, som laget het, og Lyn. To av datidas beste fotballklubber i hovedstaden.

Tre tusen mennesker betalte for å se den artige kampen, hvor utrente doktor Brastad besvimte i første omgang og atletiske doktor Einar Fredrik Lindboe sprang opp og ned på siden som linjemann. Han telte også alle myntene og sedlene som rant inn til den gode saken – totalt 4496 kroner netto. Mercantile vant for øvrig 4–2 etter harde taklinger, lure finter, latter og jubel fra publikum.

Kampen var ikke bare klovneri. For midt på tribuna satt kong Haakon 7., dronning Maud og kronprins Olav. Kongefamilien så på og visste at kollekten til et skimuseum også angikk nasjonens øverste mann.

To uoffisielle skiklubber som var kameratgjenger – Mix, med tilhold på Mixhytta i Lommedalen, og Fyk – annonserte også kamp, på Gressbanen 29. september 1921. Da visstnok landets eneste fotballbane med gras som underlag. Til sammen mønstret Mix og Fyk mange av våre beste skiløpere. Fossum-gutten Thoralf Strømstad scoret flere mål. Også midtspiss Thorleif Haug mælte ballen bak keeperen til Fyk. I tre omganger løp kara att og fram. Etter den første sto det 2–1, så 7–3, og 9–4 til Mix da dommeren signaliserte kampslutt.

Samme år ga kommunen et rentefritt lån på 50 000 kroner til Skiforeningen, i 1922 halve summen i tillegg. Også privatpersoner og firmaer bidro i den store potten.

TIL ALLSIDIG BRUK

Taket på museet var ferdig i november 1921. Et lignende bygg fantes ikke her til lands eller i utlandet; et kombinert skimuseum og moderne fasiliteter for langrenn under samme tak. Nymotens sentralvarme. Innlagt vann, varm dusj og strøm. Garderobe og et sted for å drive idrett året rundt.

Selv om bygget allerede het Skimuseet på folkemunne, og det formålet fikk mest oppmerksomhet, planla eieren å bruke fasilitetene i forbindelse med skirenn før åpningen av museet. Som under Holmenkollrennene vinteren 1922. Derfor gjorde håndverkerne ferdig garderoben, badet, legerommet og dommerværelset i kjelleren.

Etter det rennet gjensto det innredning av utstillingen, bygging av materialskur, rydding, anlegging av vei over myra, drenering og mer til. Bruksbestyrer Fjellanger

*Skimuseet på
Frognerseteren under bygging.*

*Dronning Maud og
kong Haakon 7.*

Museet like før åpningen.

De første billettene som ble solgt på museet.

og arbeidsgjengen fra kommunen hans gjorde mye. Men det var ikke bare å stille ut gjenstandene tilfeldig, alt skulle være estetisk, velordnet og planlagt. Fridtjof Nansen innsiserte og hjalp til med utstillingen. Det gjorde også Otto Sverdrup.

Når en vet om senere tiårs store anlegg – arenaen i Holmenkollen og Skimuseet under den tårnhøye bakken – virker kanskje det første bygget som en lilleputt. Men i 1920-åra tenkte ikke folk slik. Da var Skimuseet stort og flott, et samlet bevis på norske tradisjoner i en sport og aktivitet som nordmenn likte å ha hevd på. Attpåtil tett inntil løyper og et eventyrlig terreng.

For å få mer utstyr til åpningen skrev Skiforeningen på nytt til samtlige av landets lensmenn og etterlyste lokale gjenstander. Også kulturhistoriske museer i Sverige og Finland leverte ski. Dyrlege Anker Nilsen donerte en utstoppet utgave av Roald Amundsens hund «Obersten». Fridtjof Nansen ga flere ting fra ekspedisjonen med polarskuta Fram (1893–1896), og personlige gjenstander fra turen med Hjalmar Johansen etter at de to forlot skuta.

Da Skiforeningen avholdt generalforsamling senhøsten 1922, var bygget ferdig uten å være tynget av mye lån, bare det rentefrie beløpet fra Kristiania kommune. Det monnet at flere bedrifter forærte gratis materialer og utstyr til innredningen. Det første Skimuseet var en diger spleis og giverdugnad med over femti personer og firmaer på den økonomiske og materielle takkelista. Viktigst var Hjalmar Welhaven, hvis innkjøpte skisamling omsider fikk et «hjem» etter over fire tiår.

SKIMUSEET ÅPNER

Søndag 2. desember 1923 kjørte flere biler enn vanlig i retning Frognerseteren, andre dagsbesøkende satt i vogner på Holmenkollbanen som slynget seg oppover i svingene. Folk var staskledd for anledningen – åpningen av Skimuseet – en begivenhet for Skiforeningens ildsjeler etter flere tiårs leting for å finne et passende lokale. Selve gründeren, Hjalmar Welhaven, opplevde ikke den dagen fordi han gikk bort 18. april 1922. Men i sine siste år så han at bygget vokste.

Storkarer i Kristiania og Aker kommuner ankom den utpekte søndagen. Det gjorde óg økonomiske bidragsyttere, Skiforeningens indre kjerne og andre i sositeten med rett til å delta.

Formannen i Skiforeningen, overrettssakfører Sommerfeldt, tok ordet og fortalte om det lange arbeidet som lå forut, med særlig hilsen til Hjalmar Welhaven – uten den mannens djerpe innsats ville mye sett annerledes ut. Hoffjegermester Thomas Fearnley takket for tiltaket og utbrakte 3x3 hurra for styret i foreningen.

Forsvarsminister Karl Wilhelm Wefring sa at Skimuseet var første ledd i å samle vår kjære nasjonalsport materielt, å kartlegge og konservere landets mektige ski-tradisjoner. Det var viktig at Norge opprettet det første Skimuseet i verden, vi, patentinnehaveren av moderne skiløping. Fordi vi i egne øyne eide den og satt i førersetet, betydde det mye å ha et museum for å vise fram historien. Den vi selv hadde skapt og som inkluderte Fridtjof Nansens og Roald Amundsens ekspedisjoner.

Tidsånden forsterket de nasjonale følelsene for noe så folkelig som ski og staver – en arv tilbake til vikingtida og enda tidligere, i en nasjon som bare hadde vært selvstendig i 18 år. Barske, seige nordmenn hadde gått på ski ut av unionen med Sverige, slitt seg fram med livet som innsats i Polhavet, og vi ga skisporten som gave til verden. En må også huske på det norske av alt, nemlig skihopping, med opphav i Telemark. Også derfor hyllet man mye mer enn åpningen av et lite museum. Det symboliserte og det moderne Norge, en ung nasjon med et skrytealbum av ferske polhelter.

La oss stoppe opp ved utgangen av 1923 og se på skiverdenen fra ståstedet til ledelsen i Skiforeningen, som visste at mange så til dem:

Vinter-OL hadde ikke begynt og skiorganisasjonen FIS var ikke stiftet, oppkomsten av de to er tidfestet til noen måneder senere. Derimot var en nødvendig forløper dannet i 1910, Den internasjonale skikommisjon, med første kongress i Norge samme år. I 1923 var ennå ikke alpint offisielt en definert gren internasjonalt. Norden var suveren anfører i den lille, men voksende skisporten. Kristiania og omegn var det viktigste området for verdens ski-industri.

Folk betraktet det 9,5 meter høye hopptårnet i Holmenkoll-bakken som nettopp det – et digert tårn, og det symboliserte hoppSPORTens Olympia. Den var selve bakken og Holmenkollrennet var det største, med flest tilskuere i et renn, som tusenvis av idrettsfolk drømte om å delta i.

DET SPEKTAKULÆRE OG DET FOLKELIGE

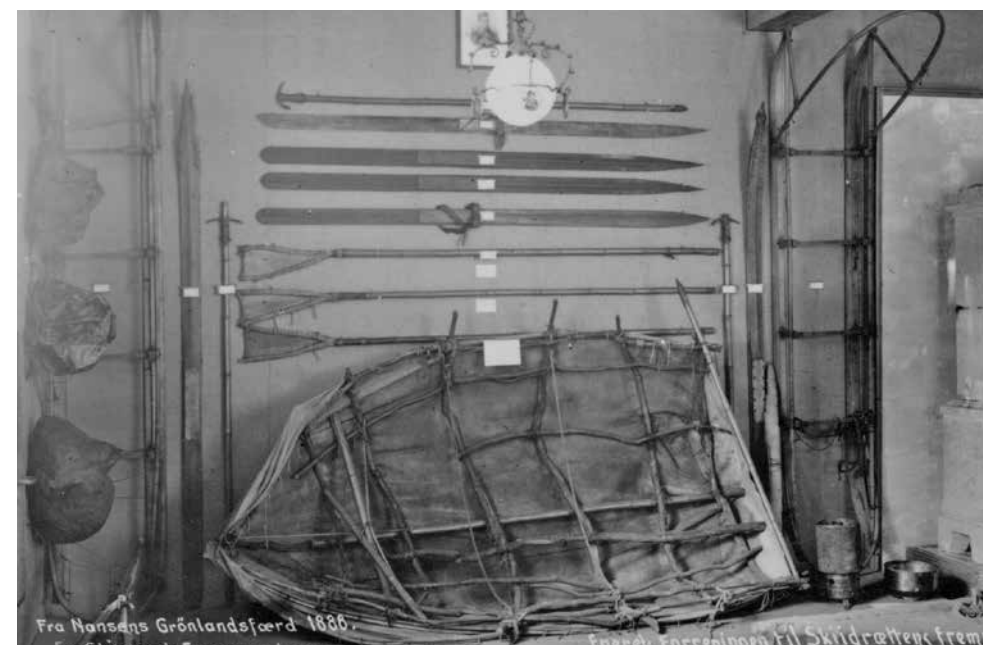
De fleste gjenstandene i museet fra begynnelsen var avleggs til konkurransebruk. Det gamle hadde vokst fram til folkets behov, tilpasset terreng og lokalt treverk. Framveksten av skisporten utraderte gamle modeller, selv om bygdehåndverket hang igjen i flere tiår framover mange steder.

Nye behov krevde nytt håndverk og andre løsninger. Som igjen skapte nye tradisjoner; en levedyktig sport i stadig endring, og utvikling av håndverket og industrien. For å vise mangfoldet innen gjenstander måtte Skimuseet få tak i varianter av både det gamle og det nye. De måtte fortløpende skaffe seg skiløpingens materielle enheter og lagre i magasinet, og vise fram noe.

Det første museet hadde utstillinger i tre rom. I det ene sto Fridtjof Nansens ski fra kryssingen av Grønlands innlandsis i 1888 og de fra Fram-ferden i 1893–1896. Også Roald Amundsens og kompanjongenes utstyr på ekspedisjonen til Sydpolen i 1911 hørte med i det rommet, i tillegg til mye annet fra turer i polare strøk.

Det midterste rommet inneholdt skipar fra hele Norge og andre land, plassert distriktvis med telemarkskiene i midten. Skiforeningen regnet dem som ekstra viktige på grunn av utseendet, formen og de gode bruksegenskapene. De raget over de andre i status.

For å understreke at ski ikke var en nordisk oppfinnelse, viste man også par fra

Fra de første utstillingene i 1923. Disse og andre motiver ble brukt på postkort.

Polarrommet i museet på Frognerseteren.

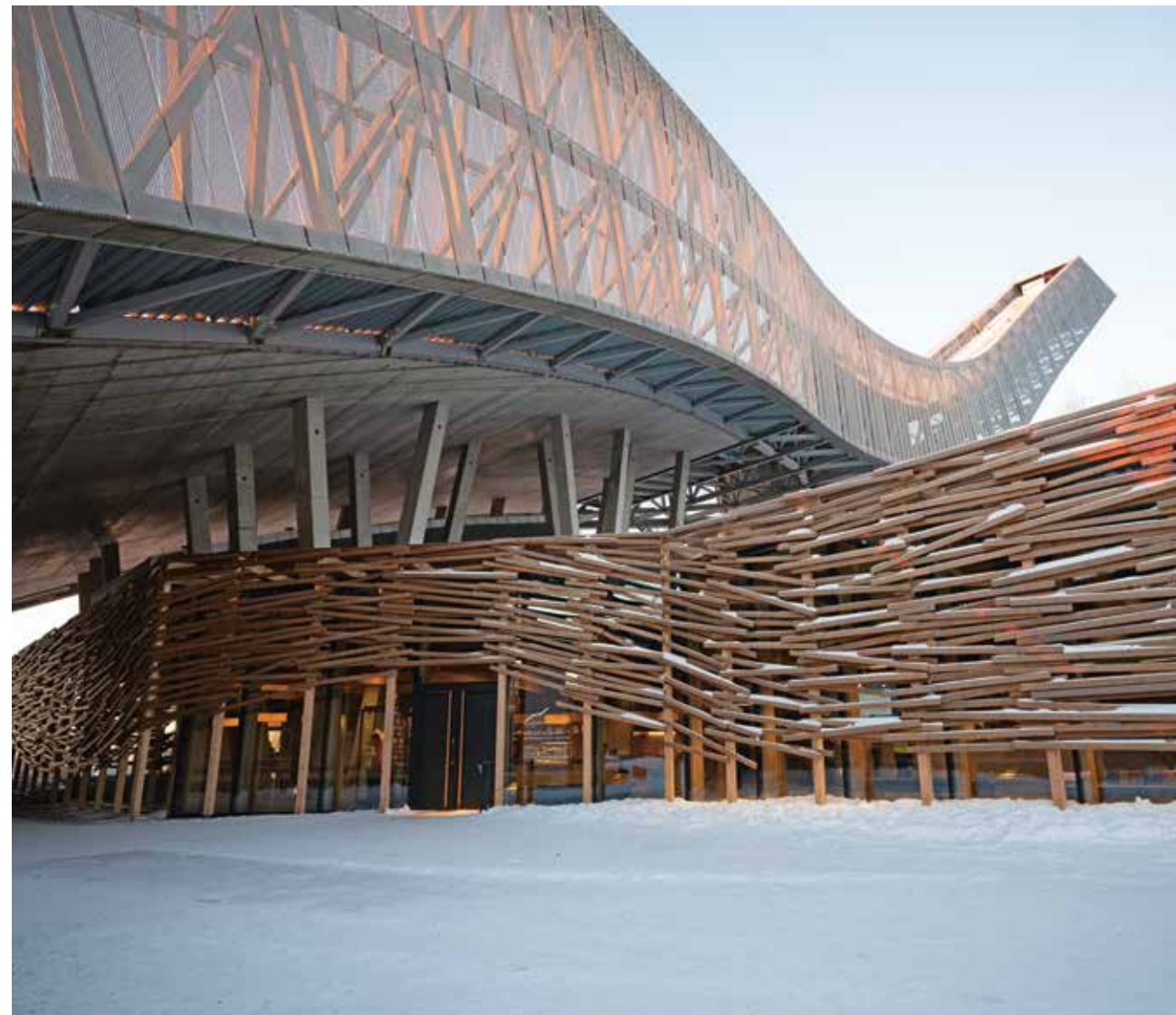
Latvia, Russland, Jugoslavia og Canada. Mange korte og brede, flere med hull i tuppen for å feste tau og dra i motbakker. De finske og svenske var lange og smekre, helst i bjørk.

De fleste utstilte skiene var fra 1870–1880-åra og fram til 1900, altså før fabrikkenes tid. De var likevel ikke så gamle da, de eldste 50–60 år, men likevel gamle nok til å få plass på museum. I 1923 hadde man nådd utviklingas foreløpige ytterpunkt, uten å vite hvordan ski, staver og skisporten ville forbedres de neste tiåra. Selv om elitens utstyr ser antikvarisk ut et århundre senere, var det moderne etter datidas norm.

Boken fås kjøpt i gavebutikken i Skimuseet.

Rommet med ulike skityper.

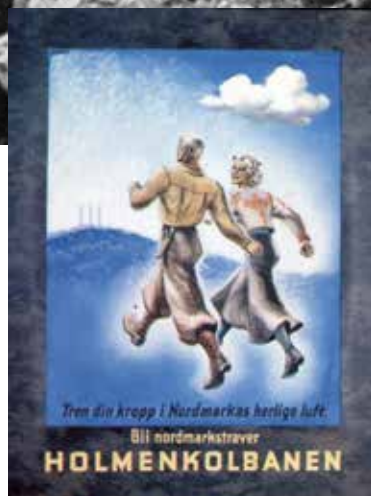

Den nye fasaden er tegnet av Snøhetta. Foto Christian Haukli.

Vinterskog med trikk på ett spor.

*Reklameplakat for Holmenkollbanen,
tegnet av Harald Damsleth.
Foto: Holmenkollbanen AS/Oslo byarkiv.*

Holmenkollbanen 125 år

Holmenkollbanen ble offisielt åpnet i mai 1898, seks år etter det første Holmenkollrennet. Endestasjonen var dengang det som i dag er Besserud stasjon. Allerede fra start lå planen klar for banens fortsettelse, med parkanlegg og sanatorium på Tryvann endestasjon. Målet fra dag én var å realisere Europas første elektriske turistjernbane.

TEKST: MARIANNE REUSCH

Artikkelen ble først publisert i St Hallvard, og gjengis med tillatelse fra Oslo Byes vel.

MAJORSTUEN STASJON 1898

Onsdag, 9. februar 1898, ifølge *Dagbladet*: «Ved totiden kom den første Vogn stø og stille som en Brud op til Slemdal. Som rimeligt var, blev den af de mange, som har bygget sig Hus og flyttet op, hilset hjertelig velkommen. Som vognfører fungerede Hr. Ingeniør Hoffmann. Selskabets nye Direktør Hr. Seiersted var ogsaa med. Strøm fra det 250 Hestekræfter stærke Batteriet paa Slemdal drev Vognen med stor Hurtighed.»

DEL AV EN STØRRE PLAN

Holmenkollbanens historie er godt dokumentert gjennom bøker og artikler. Endestasjonen var i mange år Holmenkollen station (Besserud). I dag kan man få inntrykk av at forlengelsen til Frognerseteren var noe som oppsto på et senere tidspunkt. Riktig nok var Holmenkolbanen AS og Tryvandsbanen AS separate aksjeselskaper, med egne styrever og individuell eierstruktur og administrasjon. Men allerede fra begynnelsen var det en overordnet plan for hele anlegget.

IDEEN

De første planene om en elektrisk jernbane til Holmenkollen ble påbegynt allerede i 1890. To år tidligere – i april 1888 – ble Selskabet for anlæggene på Holmen- og Voxenkollen konstituert. Holmenkollselskapet kjøpte til sammen rundt 600 mål skog fra gårdene Holmen og Voxen for å etablere et utfartsområde for publikum. I dette naturskjønne området skulle det bygges serveringssteder, overnattingsplasser og utsiktstårn. På denne tiden var hesteskyss på en smal kjerrevei eneste transportmulighet til området, hvis man ikke gikk til fots. En elektrisk jernbane oppover i åsen ble tidlig lansert som del av anleggenes ambisiøse plan.

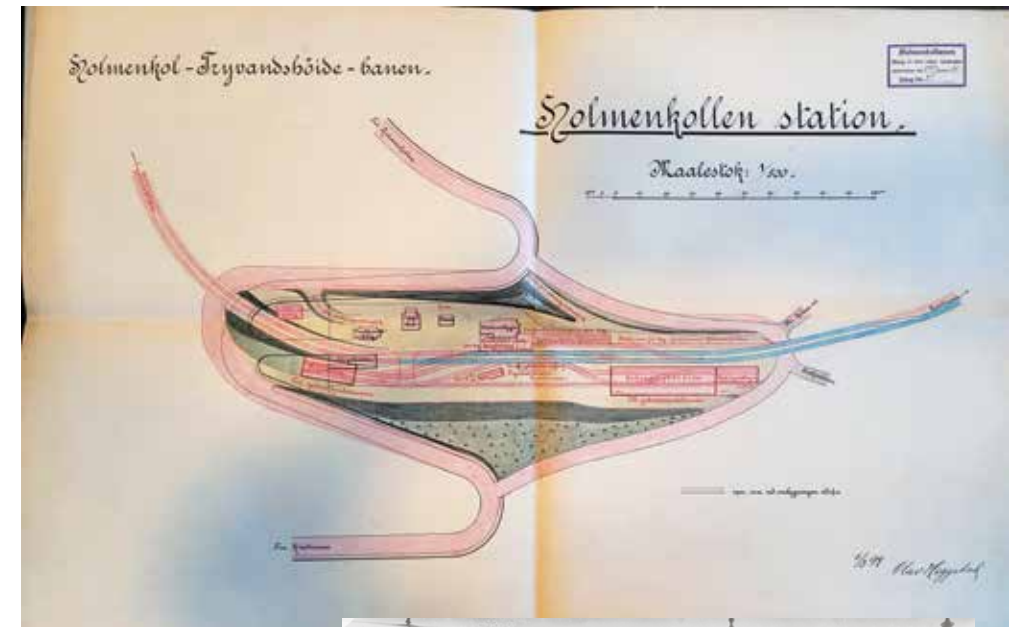
Tirsdag 4. februar 1890 holdt Akers sogneselskap et åpent allmøte på Søstrene Larsens hotell i Karl Johans gate. Temaet var muligheten for jernbane mellom Kristiania og Holmenkollen. Ville dette være teknisk mulig? Og hvor skulle i så fall traseen gå? Mye av strekningen var på denne tiden ubebodde skogstrakter.

Ideen var sådd. Men gjennomføringen lå fortsatt noen år frem i tid.

AKTIESELSKABET HOLMENKOL-BANEN

Prospektet for den elektriske jernbanen publisert i oktober 1895, og innbydelsen til å tegne aksjer fulgte like etter. En opprinnelig tanke om å basere seg kun på søndags- og trafikk ble raskt skrinlagt. Den nye planen baserte seg på å etablere fast bosetning langs banen. Da så man for seg en gevinstbringende sporveistrafikk for årets 300 hverdager, med vogner hvert 15. minutt.

Kjernen i planen var en ferdig forhandlet avtale med samtlige involverte grunneiere, som sikret en 16 meter bred vei langs hele strekningen, med plass til skinnegang. Videre var det sikret avtaler for tomter, tverrveier og parallellveier på begge sider. Området hadde også en ferdig regulert bebyggelsesplan, som ga tomtekjøperne forutsigbarhet.

▲ Holmenkollen stasjon.
Holmenkolbanens arkiv,
Oslo Byarkiv.
Foto: Marianne Reusch.

▲ Ny vogn levert til Holmenkollbanen.
Foto: L Sazinski.

◀ Forhandlingsprotokol.
Holmenkolbanens arkiv,
Oslo Byarkiv.
Foto: Marianne Reusch.

«Det vil være indlysende, at Foretagendet paa denne Maade er sikret Rentabilitet i en meget nær fremtid,» skrev initiativtakerne i prospektet.

Kombinasjonen av ferdig opparbeidede byggetomter, gunstig finansiering og enkel adgang til et nymotens kommunikasjonsmiddel i form av elektrisk jernbane viste seg å bli en suksess.

Aksjekapitalen var fastsatt til 800 000 kroner, fordelt på 4000 aksjer.

HELT OPP – DET MULIGES INGENIØRKUNST

Etter den offisielle åpningen til Holmenkollen i mai 1898 ble det arbeidet jevnt videre i kulissene. En utredning fra Holmenkollbanens direktør Finn Sejersted var klar allerede i juni 1898. Han var jernbaneingeniør, og planen gikk i dybden på de ingeniørtekniske utfordringene. Det ble lagt opp til dobbeltspor hele veien, med største stigning 1:22 og minste kurveradius 100 meter. Terrenget opp til Woxen stasjon (i dag Voksenlia), ble betegnet som velegnet for villabebyggelse. Området ovenfor ble beskrevet som usedvanlig vilt, med en storartet utsikt.

Sørkedalen hadde et stort bygdesamfunn, og det var viktig å få befolkningsgrunnlaget der inn under banens trafikkområde. For å få til dette, ble det planlagt å bygge en tannstangbane fra Bogstad til toppen av Voksenåsen.

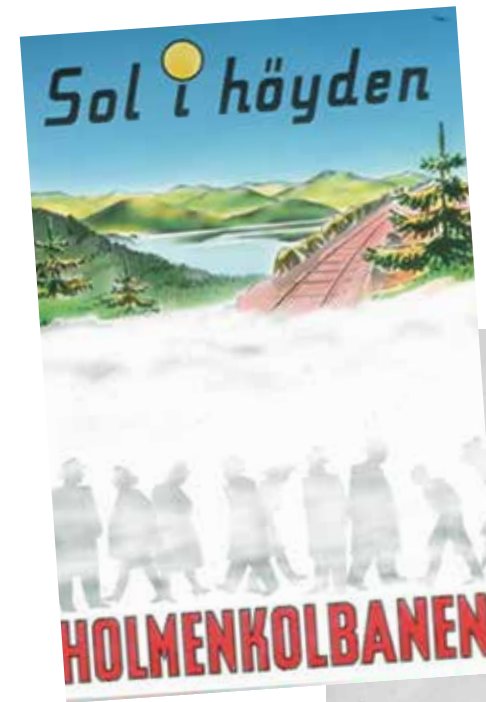
Sejersted fremholdt som de viktigste momentene for valget av trasé:

- muligheten for en sammenhengende trase for å unngå omstigning
- å få størst mulig trafikkgrunnlag inn under banen
- å velge en vei som byr på flest mulig severdigheter for turistene
- at Tryvannshøyden må anses som banens endelige mål
- å få en bane med lavest mulig driftsomkostninger

TRYVANN STASJON – PARKANLEGG OG SANATORIUM

Kristiania kommune var blitt eier av Tryvannstårnet og en parsell på 2 mål omkring, etter fullbyrdelse av Thomas Heftyes testamente i 1889. De omkringliggende skogene ble også innkjøpt av kommunen fra Heftyes dødsbo. Tryvannshøyden var derfor av mange årsaker et ønsket mål for banen. Da anlegget lå på tegnebrettet i 1899, var planene storslagne og i tråd med det som på denne tiden var bygget i Holmenkollen og på Voksenkollen: sanatorium og publikumsvennlig parkanlegg med storslagen utsikt. Mye ble annerledes etter hvert som historien utviklet seg. Samtidig ligger mange av de opprinnelige ideene i bunnen for området slik vi kjenner det i dag. Banen fra Majorstuen til Frognerseteren går fortsatt i sin opprinnelige trasé. Området rundt Tryvann og Frognerseteren er populære utfartsområder, tilgjengelig for publikum. Og ukentlig sitter turister på banen og filmer utsikten fra Lillevann og nedover med sine mobiltelefoner.

Kilder: Arkivene for Holmenkollbanen AS og Tryvandsbanen AS, Oslo Byarkiv.

*Sol i høyden.
Reklameplakat for Holmenkollbanen.
Foto: Holmenkollbanen AS/Oslo byarkiv.*

*Tryvannstårnet
i august 1911.
Nasjonalbiblioteket.*

De første rødmerka skiløypene i Oslomarka

Hvordan var den første merking av skiløyper i Oslomarka?
Antakelig kun noen streker på et turkart.
De karakteristiske røde merkene på trærne kom først i 1934.
Og akkurat som for blåstiene, starta rødmerkinga i Østmarka.

TEKST: LARS ROGSTAD

*Mellom Østmarkskapellet og Smalvann, 1959.
Foto: Arbeidervegelsens arkiv. ►*

BLÅSTIER FØRST

Det er verdt å merke seg at tilrettelegginga for sommergjestene skjedde mye tidligere enn skiløypene, med blåmerking av trær allerede på 1920-tallet. Det var Friluftsklubben som i 1925 merka den første blåstien og satte opp det første skiltet ikke så langt fra Skullerudstua.

For skiløperne kom riktignok de første skiltene allerede på slutten av 1890-tallet. Eller «veiviserplakater», som det står i årbøkene til Skiforeningen. Og vi kan lese i seinere årbøker (for eksempel fra 1916) at «en del veivisere er fornyet og noen nye er sat op». Da har altså oppsetting av skilt blitt ganske vanlig og har holdt på så lenge at skiltene må vedlikeholdes og byttes ut.

Det var også engasjert folk som tråkka løypene og noen steder jamnet ut kuler og staup.

BEGYNNENDE RØDE STREKER

Men når det gjaldt selve løypemerkinga, var det annerledes. Det første kartet der skiløyper er inntegnet for Østmarka, er *Kartskisse over terrænet om Sarabraaten* (Kristiania Östmark) fra 1915. Kartet er utgitt av Norges Geografiske Oppmåling (NGO), og dette er det første kartet over Østmarka som er tilpasset friluftslivet og skiløpernes behov. På dette kartet er det tegnet inn «Skivei» med røde streker, slik vi kjenner det fra alle seinere turkart over Osloomarka. Det er ikke angitt hvem som er kilde for løypene, men det er sannsynligvis Skiforeningen, slik det er oppgitt på de seinere kartene *Kart over Østmarka. Terrænet omkring Østmarkseteren og Sarabråten* fra 1928 og NGOs *Skikart. Oslo Östmark* fra 1940.

Disse aller tidligste skiløypene i Østmarka var ikke merket i terrenget, sannsynligvis fordi dette krevde mye mer ressurser enn «bare å sette streker på et kart», og det var også avhengig av avtale med grunneierne. Men dette var helt sikkert løyper der det allerede var mange som gikk på ski, og vi får tro det var lokalkunnskap som lå til grunn for utvalget av løyper.

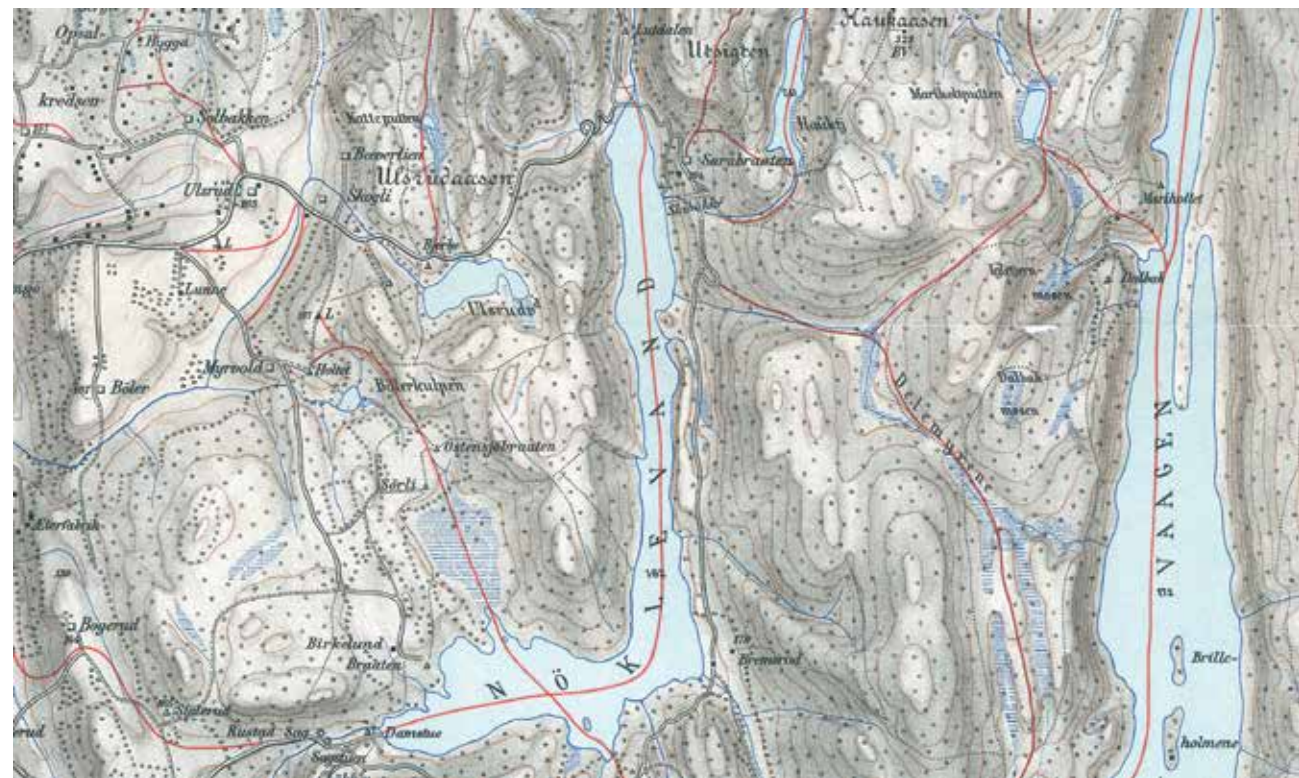
TRASEER FRA SKRIVEBORDET

Men hva var realismen i noen av disse skiløype-traseene? Flere av dem bærer preg av «skrivebordsarbeid», og at karttegneren ikke selv har gått i det aktuelle terrenget på ski. Noen av løypene følger ofte sommerstier, og de går til dels opp og ned veldig bratte helninger.

Ta for eksempel løypa fra Langvann nordover Kryggmyr og mot Nøkle vann: Den er tegnet ned den bratte lia til Gudbrandsdalen; der hvor den oppmurte Cudriobakken går. Her er det veldig bratt. Er dette virkelig en anbefalt skiløype? Tilsvarende gjelder løypa fra Utsikten og ned til Sarabråten, her er det også veldig bratt.

«FREMME AV SKILØPNING»

Det er interessant å lese hva Skiforeningen skriver i årboka for 1915 om det ferske og første skikartet:

*Kartskisse over terrænet om Sarabraaten
(Kristiania Östmark).
Norges Geografiske Oppmåling, 1915. Utsnitt.
Original i Statens kartverk.*

Norges Geografiske Opmaaling har i vinter paa henstilling fra komiteen til fremme av skiløpning blandt folkeskolens barn, anbefalt av skoleinspektøren og vor forenings bestyrelse utgit en meget god kartskisse over terrænget om Sarabraaten (Kristiania Østmark) Kartskissen er i maalestok 1: 15000 og er paalagt skiløipene.

Det var altså særlig av hensyn til skolebarna at kartet ble utgitt. I det minste var det dette som var begrunnelsen til Skiforeningens engasjement i saken. Denne utgivelsen – og satsningen på at skolebarn skal lære å bruke kart og kompass – er også omtalt i andre samtidige kilder, som *Norsk idrætsblad og Sport*, og *Norsk Skoletidende*.

VIKTIG SKILLE MELLOM BLÅTT OG RØDT

Skiforeningen skriver i årsberetningen for 1934 at «mange ikke er opmerksom på at «blåloipene» er merket for fotgjengere til sommerbruk og derfor som regel er lagt utenom myrer og dråg, ofte korteste vei tvers på åsene i krunglet, vanskelig lende.»

Det er altså konstatert at det er behov for å skille tydeligere mellom sommerstier – som altså allerede var merket i terrenget – og skiløyper, som ikke da var merket. Skiforeningen skiver videre:

«... at man har derfor funnet det nødvendig å opta arbeide med rød-merking av skiløiper, og begynte som foran nevnt i vinter i Østmarka. Kommende vinter vil man også ta fatt i Nordmarkas nordre del i den utstrekning man får grunneiernes tillatelse. Hvor sommer- og vinterveier faller sammen vil der bli en rød ring over eller under den blå, men hvor skiveien forlater sommerveien til rømerkingen alene vise skiløperen den vei han bør følge.»

Dette var begynnelsen på den omfattende rødmerkinga av skiløyper som vi kjenner i dag, og merkinga i terrenget ble allerede fra starten av utført med den rødfargen som fortsatt brukes. Skiforeningen skriver om dette i årboka for 1935:

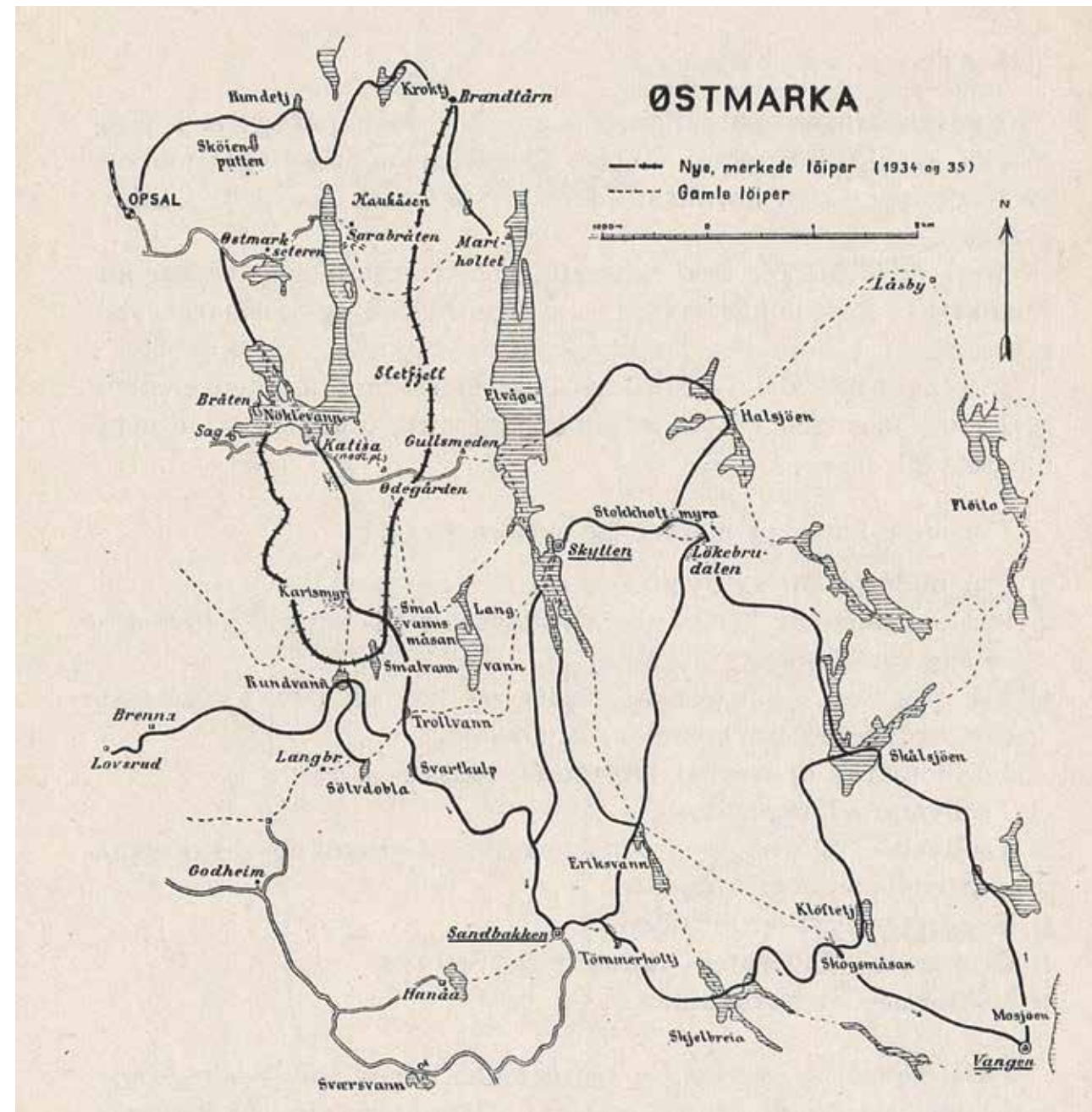
«Merkingen utføres med rødmaling på trestammene. Vi har i år forsøkt litt forskjellige farver i–Nordmarka og Østmarka rød blymønje, i Lillomarka en blanding av blymønje og sinober».

DEN FØRSTE RØDMERKA SKILØYPA – OLE REISTAD-LØYPA

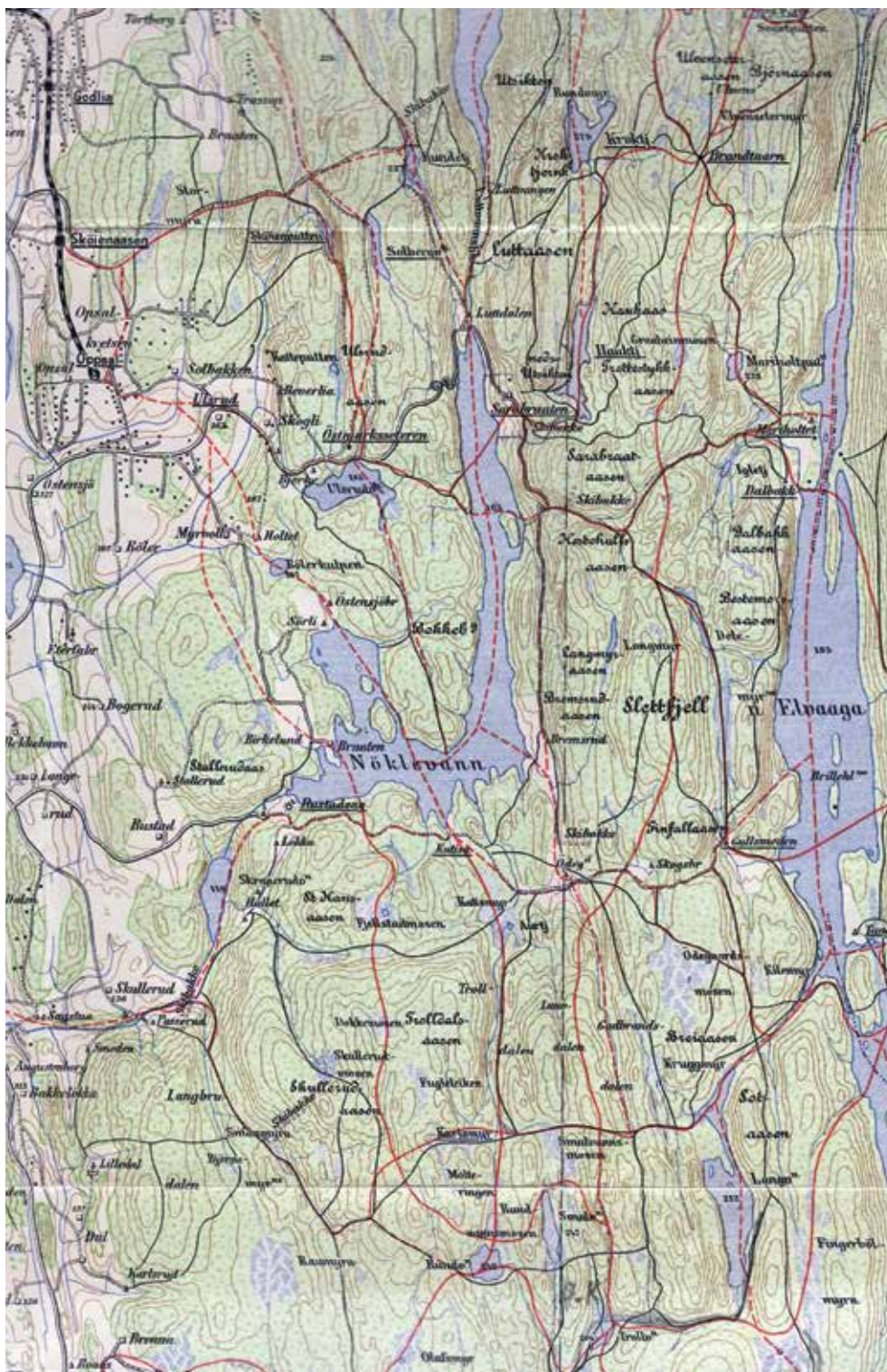
Den første rødmerka skiløypa gikk i terrenget sør og øst for Nøkle vann, jf. årboka for 1935:

«Rød-merkingen av skiløiper som iffor blev påbegynt i Østmarka, er blitt fortsatt i vinter.

I Østmarka (se skissen) er merket den løipen som Akers kommune lot oparbeide iffor sommer. Denne går fra Nøkle vann (syd Bråten gård) over Skullerudåsen-Rundvann-Smalvann-Ødegården (Skogsbr.)-Slettjell til Brandtårnet. Løipen er lagt i lett lende og kan uten vanskelighet brukes også av mindre øvede skiløpere. Løipen gir de morsomste utforrenn om den gæes med Brandtårnet som utgangspunkt, altså i motsatt retning av den ovenfor nevnte.

Skisse over merkede skiløyper i Østmarka.
Skiforeningens årbok, 1935

For de mere øvede skiløpere har man i Østmarka den rekke av løyper som Skiforeningen lot merke med signalrødt (mørkrødt) ifjor vinter. Disse siste løyper er også lagt inn på kartskissen.»

Løypa ble altså merket i 1934 og gikk fra sørsiden av Nøkle vann over Skullerudåsen mot Rundvann og Smalvann, videre mot Ødegården og passerte (den nå nedlagte plassen Skogsbråten) over Slettjøll og til toppen av Haukåsen.

Østmarkahistorikeren Even Saugstad skiver at det var de to Ole'ne Ole Reistad og Ole Messelt som tok initiativet til denne løypa. Og at navnet på løypa de første årene dermed naturlig nok var Olaløypa. Dette stemmer bra med opplysningene fra Skiforeningen at det var «Akers kommune (som) lot oparbeide» denne løypa. Ole Messelt var skogforvalter for daværende Aker kommunes skoger, og Ole Reistad var fra Furuset og en svært aktiv idrettsutøver.

Løypa er bare delvis merka i terrenget i dag, og noen strekninger er markert som «historisk skiløype» på Skiforeningens løypekart:

- **Fra Nøkle vann langs den gamle lysløypetraseen og opp langs Fjelstadbakken**
 - noen få rødmerker opp fra Nøkle vann til bilveien til Ødegården, men ikke markert på Skiforeningens oversikter inn til Fjelstadbakken
- **Over Skullerudåsen via Karismyr til Smalvann – rødmerka historisk løype**
- **Over åsen mellom Lauvdalen og Gudbrandsdalen**
 - jf kartskissen fra 1935 og Østmarkakartet til Bærumsbanen fra 1939
 - den seinere lysløypa fra Østmarkakapellet nordover til Katismyr (nedlagt 1994) fulgte sannsynligvis denne traseen, men det er ingen synlige røde merker i terrenget i dag
- **Fra Skogsbråten over Slettjøll til hovedløypa nord i Delemyr**
 - rødmerka i terrenget, men det var få merker opp fra Skogsbråten og vanskelig å følge merkene
 - «historisk skiløype» nordover fra Slettjøll (Høyås), men ikke markert av Skiforeningen fra Skogsbråten til Slettjøll
- **Fra Delemyr rundt Kamphaugknatten til lysløypa nord for Hestehullet**
 - ingen rødmerking i terrenget, men mulig å se tidligere ryddet trase i skogen
 - ikke markert som historisk skiløype av Skiforeningen
- **Fra lysløypa til Haukåsen**
 - noen rødmerker i terrenget, og også mulig å se tidligere ryddet trase i skogen
 - ikke markert som historisk skiløype av Skiforeningen

Kart over Østmarka. Terrenget omkring Østmarksetra og Sarabråten
A/S Bærumsbanen, 1939-utgaven. Utsnitt.

Løypa er også markert på NGO-kartet *Skikart. Oslo Østmark.* fra 1953, og i boka *På ski i Osломarka* fra 1949 – og på de første Østmarkakartene fra Oppsal Idrettsforening. Men på 2004-utgaven av Oppsal IFs Østmarkakart er strekningen fra Smalvannsmosen nordover til Skogsbråten ikke lenger markert.

LØYPENAVNENE FORTELLER

I Nordmarka – og da særlig i området rundt Tryvannsåsen – har det lenge vært vanlig med navn på utvalgte skiløyper, som for eksempel Skomakerløypa, Pariserløypa, Slagene, Måneskinnsløypa og Borchgrevinkløypa. (Les mer om løypenavn i nordmarka på side 78).

I Østmarka ble de første skiløypene navnsatt av karttegneren Knut Valstad på Østmarka-kartet til Oppsal IF fra 1964. Valstad skriver på baksiden av kartet at «de navn som er satt på enkelte skiløyper er, bortsett fra Ole Reistadløypa, døpt av karttegneren.» Dette indikerer at navnet Ole Reistadløypa allerede fantes og var i bruk da Østmarkakartet ble utgitt i 1964.

Tor Valstad, som har videreført Knut Valstads arbeid med Østmarkakartet, opplyser at det ikke er utenkelig at Knut Valstad kjente Ole Reistad godt både som idrettsmann og militær fra krigens dager.

Og at da han overtok ansvaret for turkartet rundt 1970, lurte han litt på denne Ole Reistadløypa som allerede da var lite i bruk, men at Knut sa at vi fortsatt skulle hedre Ole Reistad med ha den med på kartet.

Vi har søkt etter andre kilder som omtaler Ole Reistadløypa ved navn, men har ikke funnet noe – så vi er ikke sikre på hva og hvem Knut Valstad henviser til her. Det eneste vi har funnet om Ole Reistad-løypa i andre kilder, er en artikkel i *Arbeiderbladet* i 1966, men dette er en omtale av en turmarsj, og ikke av selve skiløypa. Skiforeningen nevner for eksempel ikke Ole Reistadløypa i noen av sine årbøker.

De løypene og strekningene som fikk navn av Knut Valstad i 1964, var:

- Milorgløypa – fra demningen i Nord-Elvåga, via Dammyr over Halssjøen og Drettvann, over Skålsjøen og Steinsjøen til Vangen. Navnet har ingen mer spesifikk tilknytning til Milorg og gutta på skauen enn at løypa går gjennom et område der det var mange Milorg-koier under krigen
- Næssløypa – Nordre Skytten, Eggemosen, Skogsmosen, Kjærmøsetjerna. Løypa er oppkalt etter eneboerne Albert og Johan Næs som bodde og jaktet i denne delen av marka
- Sandbakkløypa – fra Ødegården over Langvann via Smørhullet til Sandbakken
- Plankeveien – fra Ødegården, Øgårdsmosen (dog med feil trase for Plankeveien), Sør-Elvåga, Eriksvann, Skjelbreia, til Vangenveien

I tillegg kommer altså Ole Reistadløypa – fra Furuset eller Ellingsrud (1964-utgaven er ikke entydig her), over Haukåsen via Hestehullet og Slettfjell til Skogsbråten.

Seinere har noen av disse løypene fått nye navn på deler av strekningene, og det har også kommet til flere løypenavn, blant annet:

Påskeløypa/Valstadløypa (øst for Nord-Elvåga) er oppkalt etter Knut Valstad (1922–1976). Valstad tok initiativ til en «vannfri» løypeforbindelse mellom Mariholtet og Vangen, og opparbeidet denne løypa i begynnelsen av 1970-årene sammen med orienteringsløpere i Oppsal IF. Løypa het opprinnelig Påskeløypa og var anlagt slik at den ikke gikk over vann og våte partier, med den hensikt at traseen kunne brukes langt utover våren. Løypa byttet navn til Valstadløypa etter Valstads død i 1976.

Stakanløypa er oppkalt etter Kjell «Stakan» Staxrud (1925–2019). Løypa går fra veien på østsiden av Nord-Elvåga opp til møtet med Valstadløypa, mellom Dammyr og Gråbeinmosen. Dette var tidligere første del av Milorgløypa.

KILDER OG LITTERATUR

Skiforeningens årbøker

Alfred Janson: *De blå stier. Friluftsklubben*, 1936

Oslomarka, 1. utgave, 1939

På Ski i Oslomarka. Foreningen til Ski-Idrettens fremme (Skiforeningen), 1949

Marianne Reusch: *Derfor ble løypene rødmerket. I Skiforeningenes årbok 2015*

Even Saugstad: *Et rød-blått alternativ?* 2021.

<https://ostafor.no/2021/08/et-rod-blatt-alternativ/>

Even Saugstad: *Gutte- og jentenavn, på kartet og i terrenget*. 2020.

<https://ostafor.no/2020/12/gutte-og-jentenavn-pa-kartet-og-i-terrenget/>

Even Saugstad: *Østmarka fra A til Å*. 2022

Kart: Skiforeningen. ►

Løypenavn i Nordmarka

Noen løypenavn har referanse til historiske hendelser, andre spiller på terreng og topografi.

Flere løypenavn står som en bauta eller et minnesmerke over en person.

Andre navn har oppstått på folkemunne, og fått rotfeste hos skifolket.

Noen av løypene er nok også «døpt» med en smule humor.

TEKST: MARIANNE REUSCH FOTO: CHRISTIAN HAUKELI

SOLSKINNSLØYPA, NORDVENDT I SKYGGEN

Vi begynner med denne klassikeren, som har navnesøstre flere andre steder. Både i Trondheim og i Østmarka går det solskinnsløyper, for å nevne noen. Nordmarkas solskinnsløype er imidlertid et kapittel for seg. Høyeste punkt ligger like vest for Skjennungen. Laveste punkt er ved Vestre Aurtjern. Den lommekjente vil da vite at løypa ligger nordvendt, i hele sin utstrekning. Solskinn? Nix. Et gløtt av sol? Neppe. Selv ikke midt på dagen. Annet enn kanskje akkurat på toppen, før løypa forsvinner nedover den grankledte, skyggefulle lia mot nord. Men løypa er fantastisk morsom – en fest å kjøre ned. En solid økt oppover. Du blir testet som skiløper. Det er derfor absolutt en løype som bidrar til sinnets munterhet. Løypa ble gått opp av Skiforeningens formann Ole Bøhn og generalsekretær Toralf Lyng gjennom flere år fra 1946 og utover på 1950-tallet. (Se illustrasjon i årboken 1946 s. 169).

KJØKKENVEIEN – FOR PYSENE?

Kjøkkenveien er i dag det bratteste partiet i hovedløypa mot Blankvannsbråten, på vei innover i Marka. Navnet er gammelt, og kommer fra den tiden Slakterkleiva et hakk lenger vest var hovedløypa – og nåløyet – for å komme seg videre nordover i Marka. Kjøkkenveien ble den gang regnet som «bakveien», en litt snillere variant. De barskeste skiløperne ville ikke bli sett i Kjøkkenveien.

DAMEFALLENE

er vel i dag mer turvei og akebakke, mellom Sognsvann og Ullevål. Men var tidligere en mye benyttet skiløype. «Damer» har vært brukt som en betegnelse på uøvde skiløpere, uansett kjønn. Dette er vel kanskje ikke lov lenger? Ernst Bjerknes, mannen bak det første skikartet over Nordmarka (1890) har følgende beskrivelse i sin legendariske bok *Med ski, velociped og skissebok*: «Ved den nedre ende av de lange Sognsbakker måtte man over en bekk, som var nokså vemmelig å komme over, særlig på hjemturer, i mørkningen om kvelden. Den forårsaket mange fall, og ble alminnelig kalt Damefallet.»

MÅNESKINNSLØYPA

går på Vettakollens østside. Traseen er tegnet på de aller eldste skikartene. Løypa minner om Marka, slik den var før lysløypenes tid. Den gang det bare var én lampe som lyste om natten: Månen.

SKIFORENINGEN SETTER NAVN

1986 og 1987 gjennomførte Skiforeningen et omfattende navneprosjekt. Gamle løyper ble skiltet for å unngå at navnene skulle havne i glemmeboken. Takket være denne innsatsen går vi i dag forbi skilt med løypenavn som kanskje ikke gir oss mening der og da – men som har en historie å fortelle.

PARISERLØYPA ELLER PARISEREN

er i dag sammenfallende med første del av lysløypa fra Frognerseteren til Ullevålseter. Den aller første opparbeidelsene for traseer i området ble gjort i 1909. I 1927 fikk man muligheten til mer omfattende tilrettelegging: En nordmann bosatt i Paris stilte midler til disposisjon for rydding og opparbeidelse av en ny skiløype fra Skimuseet (som den gang lå ved Frognerseteren) og til Frøensvollstråkka. Etter befaring sammen med vei-sjefen i Aker fant Skiforeningen frem til den best egnede traseen, i terrenget der lysløypa går i dag. Giveren bak donasjonen ønsket å være anonym. Det ble imidlertid senere kjent at det var den generøse Skiforenings-supporteren Herolf Steen, bankmann bosatt i Paris, som var giveren. Han bidro også med finansiering av ordningen med ski til skolebarn.

RYKKINNVEIEN

– Løypestrekningen fra Sporten til Heggehullet fikk navnet etter tømmerkjørere fra Rykkinn i Bærum, som begynte å kjøre tømmer med hestene her tidlig på 1900-tallet.

BORCHGREVINKLØYPAS

far var Christiania Skiklubs medlem Otto J. Borchgrevink, lege og dr. med. Løypa gikk opprinnelig fra Sporten til Tryvann, og var et pionerarbeid. Merk at selve Tryvannstua først ble bygget i 1931. Borchgrevink og hans team brukte mange år på opparbeidelsen. Bakgrunnen er beskrevet i årboken fra 1960. Strengelsrud, som omtales her, var kommunens bestyrer i Frognerseterskogen.:

«I en skrivelse av 20. oktober 1909 til Magistraten anmoder advokat Harbitz, dr. med. Borchgrevink og professor P.O. Schjøtt om at der blir lagt en skivei fra Sports-hallen til hytten ved Tryvann. Sammen med Borchgrevink foretok bestyrer Strengels-rud en befaring av terrenget hvor skiveien tenkes lagt først påsken 1910, under svære sneforhold, som det står i skrivelsen, og en senere befaring om sommeren samme år.»

LYSLØYPA OG MAARUDLØYPA

Etter krigen ble lysløypa om Tryvann anlagt i Borchgrevinkløypa, basert på pla-ner lansert allerede i 1931. Borchgrevinkløypa var imidlertid i bratteste laget. Hans Maarud, bestyrer på Tryvannstua fra 1932–1954, var en skogens mann, og forsto løypene fra skiløpernes side. Maarud hadde funnet frem til mer moderat trasé, pa-rallelt med, og litt lenger øst for Borchgrevinkløypa. Denne ble etter hvert meget populær. I 1968 ble lysløypa i samarbeid med Skogvesenet lagt om til denne traseen (der den går i dag), og ble hetende Maarudløypa/Mårudløypa.

Det er mange flere løyper også, med mer eller mindre innarbeidede navn. Dette var kun en liten smakebit.

FUSJONER OG FISJONER I LØYPENETTET

Utviklingen i skiløypene har gått videre siden Skiforeningens navneprosjekt i 1987. Før var det øvre og nedre – i dag, etter utvidelse av Tryvann vinterpark, er det

bare én Skomakerløype. Og motsatt. Før var det bare én lysløype (se ovenfor om Borchgrevinkløypa og Maarudløypa). «Skal vi ta en tur i Lysløypa» var en spesifikk beskjed som handlet om den ene Lysløypa. I dag er det mange lysløyper. En sjelden gang navnsattes nye løyper med festtaler, musikk og snorklipping. I 2000 ble Kong Olavs løype ved Øvreseter innviet. Gamlekongen likte å gå på ski i denne bortgjemte traseen, tett på de folkerike hovedløypene. Løypa er fin og lettgått med bare 83 meter høydeforskjell fordelt på 9,7 kilometer. Navnsetting av løyper har tradisjonelt sett ikke vært benyttet som en hedersbevisning til aktive utøvere, men innimellom altså som en anerkjennelse til de som har ryddet og opparbeidet. Formo-løypa er i dag godt innarbeidet i løypenettet ved Mylla, nord i Nordmarka. Ivar Formo var en merittert skiløper, men det var hans personlige engasjement i etablering av Mylla løypelag og etablering av nye løyper i dette området, som gjorde at Formo-løypa ble oppkalt etter ham.

NYE NAVN PÅ GAMLE LØYPER

Skal man navnsatte flere løyper, som hedersbevisninger og minnesmerker over mennesker? Diskusjonen blusser opp fra tid til annen. Temaet er absolutt ikke nytt. I Skiforeningens årbok 1959 ble følgende initiativ publisert, men en oppfordring til medlemmene:

«Det vi trenger er navn på kjente løyper i Vestmarka, Østmarka og Nordmarka – navn det er appell i og som har lett for å bli populære. For eksempel Fearnleiløypa, Qualeløypa, Eriksenfallet, Huitfeldtløypa, Stokkenkneika, Ruudløypa, Østgaardbakken, Brendenløypa, for å nevne noen enkelte forslag, med sterk tilknytning til ski-idretten og som kanskje gir assosiasjoner.»

Det ble med tanken. I dag er Skiforeningens holdning denne:

En navngitt løype er en fin hedersbevisning. Men kanskje prinsippet om ikke å navngi løyper gjør at vi i større grad holder på opplevelsen av at Marka tilhører fellesskapet. Og at man ikke trenger å gå raskest eller vinne flest medaljer for å sette spor etter seg og å bli husket og hedret.

WISDOM SITS IN PLACES

slik lyder visstnok et indiansk ordtak. Vi ser at løypenes navn i mange tilfeller formidler stedets historie – lenge etter at opphavet har forsvunnet. Holmenkollmarsjen er fortsatt det anerkjente navnet på løypa fra Hakadal til Holmenkollen, selv om rennet i våre dager går i en helt annen trasé.

Les mer om gamle løypenavn i Skiforeningens årbøker, blant annet:

Årboken 1959 s. 39, årboken 1960 s. 112, og årboken 1987 s. 38.

Samt i Skiforeningens bok «Ski og friluftsliv i Marka» (1991) s. 84, og Kjentmannsheftet 2008–2010, post 34 «Slagene».

Fra årboken 1987.

Kulturarv
*Gode skikunnskaper har
vært viktig i det militære.*

I januar 1923 arrangerte Skiforeningen sitt aller første skikurs. Og de første deltagerne var ingen ringere enn Hans Majestets Kongens Garde. Den gangen ble det kalt vinterinstruksjonskurs. Denne vinteren har 30 entusiastiske instruktører fra Skiforeningen holdt langrennskurs på ni forskjellige kurssteder, på alle nivåer og i både skøyting og klassisk. Omkring 850 deltakere har vært med. Som en avslutning på skikurs-sesongen inviterte Skiforeningen Garden til å delta på kurs.

– Vi skapte mye oppmerksomhet i løypa kan du si, sa initiativtaker og ansvarlig for Skiforeningens langrennskurs, Elisabeth Uhlig-Nordølum.

– De stilte opp i uniformene som ble brukt av Garden i mellomkrigstiden, altså i tiden da Skiforeningen arrangerte sine første skikurs.

EN DEL AV KULTURARVEN

Også Skimuseet fyller 100 år i år, og daglig leder for Skimuseet, Åslaug Midtdal, stilte opp for å gi veteranene en dose skihistorie.

– I Skimuseet viser vi frem gjenstander og forteller på mange måter den materielle delen av skihistorien. Mens skikursene er den immaterielle delen av kulturarven. Vi kan se på det som et slags moderne museum, sa Midtdal.

Hun fortalte at i tillegg til Garden var lærere og lærerinner de første deltakerne på skikurs.

– Begge gruppene ble nok prioritert fordi de skulle spre skikunnskapen videre. I tillegg brukte de ski i det militære, og det var viktig at de skulle gå foran som et godt eksempel. Det militære var også starten av organisert skisport, og det var her vi så de første skikonkurransene, sa hun.

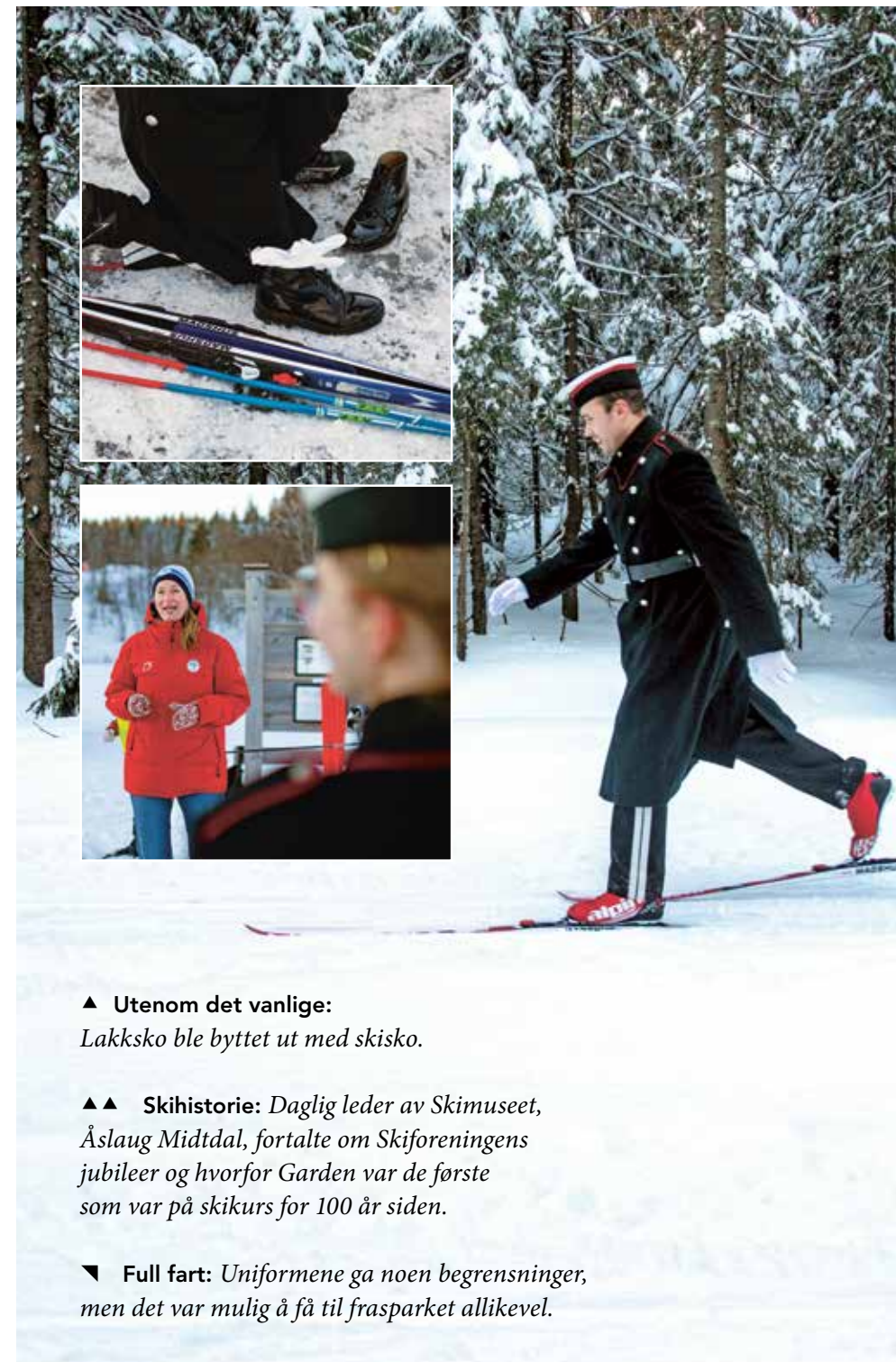
LITT ANNEN PEDAGOGIKK

I Skiforeningens årbok fra 1923 kan vi lese om skikurset hvor Garden måtte igjennom både terping - og frustrasjon. En deltaker registrerer et «skeptisk blik paa vort ski-utstyr, ialfald paa mit». Og hva mener instruktøren egentlig med å «utnytte skienes glidende evne»? Kursdeltakeren tenker sitt: «Det er formodentlig nogen nymodens greier han har funnet paa».

Etter hvert skal det øves på å «braastanse midt i bakken. Jeg løste oppgaven paa den praktiske maate at jeg hev mig pladask overende, men lederens haanlige og irettesættende blik fortalte mig at det var ikke slik det skulle gjøres».

100 år etter er pedagogikken noe annerledes, men innholdet i kurset mye av det samme.

– Jeg synes de klarte seg bra, og det gikk overraskende fint å gå på ski i de tunge uniformene. Det var nok litt varmt og upraktisk, men jeg tror de fikk utbytte av kurset og lærte litt, sa Elisabeth Uhlig-Nordølum.

▲ Utenom det vanlige:

Lakksko ble byttet ut med skisko.

▲▲ **Skihistorie:** *Daglig leder av Skimuseet, Åslaug Midtdal, fortalte om Skiforeningens jubileer og hvorfor Garden var de første som var på skikurs for 100 år siden.*

▼ **Full fart:** *Uniformene ga noen begrensninger, men det var mulig å få til frasparket allikevel.*

An artistic illustration of a winter scene. In the foreground, a skier with blonde hair, wearing a blue and black jacket and black pants, is seen from behind, gliding on a snowy slope. The middle ground features a snow-covered field with several buildings: a large, multi-story house with a white roof and a red roof, and a smaller, single-story building. The background is filled with a dense forest of evergreen trees under a sky with soft, white clouds. The overall style is painterly and serene.

Nye Trantjern gård: Skiforeningen skal ha dagsservering og betjent overnatting i bygningene til venstre. Til høyre ser vi DNT Oslo og Omegns hytter, som blir godt utstyrt for selvhushold.

De første skissene av Markas nye overnattingsperle

Markabrukere kan se frem til et unikt tilbud ved Mylla, når Skiforeningen og DNT Oslo og Omegn utvikler flere overnattingssteder på samme gårdstun.

TEKST: TRINE ROM GIVING

ILLUSTRASJON: VIGSNÆS+KOSBERG++ ARKITEKTER

Historiske Trantjern gård like ved Mylla er et yndet mål for turer hele året. Sparebankstiftelsen DNB kjøpte gården høsten 2020 og ga Skiforeningen og DNT Oslo og Omegn i oppdrag å utvikle og drifte stedet. Sommeren 2023 kom gladnyheten om at Sparebankstiftelsen DNB gir ytterligere 4,5 millioner kroner til videreutviklingen av stedet.

– Dette er helt fantastisk, og vi gleder oss stort til å ta fatt på neste kapittel i prosjektet. Det er komplekst å utvikle en eiendom som Trantjern gård. Midlene fra Sparebankstiftelsen DNB vil gå til å jobbe med byggesøknad og søknad om andre nødvendige tillatelser som må på plass før vi kan gå i gang med selve byggeprosjektet. I tillegg skal vi utarbeide budsjett, se på muligheter for gjenbruk og ombruk av materialer, samt valg av kvaliteter på nye materialer og andre tekniske løsninger, sa prosjektlederne Lars Gurandsrud i Skiforeningen og Thomas With i DNT Oslo og Omegn.

ETT STED, TO KONSEPTER

Skissene viser den eksisterende bygningen til venstre i ny drakt og en renoverert låve. Her skal Skiforeningen ha dagservering og betjent overnatting. Stedet skal driftes etter den modellen man finner på de andre markastuene Skiforeningen har.

Til høyre ser vi DNT Oslo og Omegns hytter, trukket litt ut fra selve tunet, men allikevel i god kontakt. Hyttene blir som andre DNT markahytter godt utstyrt for selvhushold. Hver hytte får 10 sengeplasser og alt man trenger. Den ene hytta skal utstyres med rom for hundeiere, og er tilrettelagt for rullestolbrukere. Trantjern gård kompletterer nettverket av små og store betjente og ubetjente hytter som Skiforeningen og DNT Oslo og Omegn allerede har.

STORT ENGASJEMENT

Gjennom å investere i Trantjern gård vil Sparebankstiftelsen DNB bidra til å skape møteplasser, styrke frivilligheten, ivareta kulturarv og å gi flere tilgang til attraktive friluftsområder.

Engasjementet for det tradisjonsrike turmålet er stort. Skiforeningen og DNT Oslo og Omegn involverer bredt og har hatt møter med Jevnaker kommune, Landbrukskontoret for Hadeland og Nittedal, Jevnaker Almennning, beitelagene i Nordmarka og andre interessenter i området. Det er også blitt hentet inn uttalelser fra Viken fylkeskommune og Statsforvalteren i Oslo og Viken.

Målet er at vi har en byggesøknad klar tidlig i 2024 og at Trantjern kan åpne som serveringsted vinteren 2025–2026.

Overnattingsperle: *Trantjern gård slik Vignæs+Kosberg++ Arkitekter ser den for seg.*

Fakta

- Trantjern gård ligger nord i Nordmarka.
- Har vært serveringssted siden tidlig på 1900-tallet.
- Sparebankstiftelsen DNB kjøpte gården høsten 2020.
- Skiforeningen og DNT Oslo og Omegn skal utvikle og drifte stedet.
- Målet er å ønske de første gjestene velkommen i skisesongen 25/26.
- Trantjern blir Skiforeningens femte, store markastue.

Falla og Kraft fikk Holmenkollmedaljen

Langrennsløper Maiken Caspersen Falla og den østerrikske skihopperen Stefan Kraft ble tildelt Holmenkollmedaljen, skisportens høyeste utmerkelse.

Det er en stor ære og utrolig stas, sa Maiken Caspersen Falla etter utdelingen på kongetribunen under verdenscupen i Holmenkollen 12. mars 2023.

- Må du opp her igjen, da? smilte kongen og tok seg god tid med Falla, som sammen med hopper Stefan Kraft fra Østerrike ble del av en 130 år lang skihistorie.

SIDEN 1895

Skiforeningen har delt ut Holmenkollmedaljen siden 1895. Den første medaljen ble tildelt Victor Thorn. Medaljen er utstilt på Skimuseet i Holmenkollen.

Holmenkollmedaljen tildeles utøvere som over tid har hatt fremragende resultater i nordiske grener nasjonalt og internasjonalt. Det tas hensyn til resultater i Holmenkollen.

For å bli vurdert må utøveren også ha markert seg med fin sportslig fremferd og gode personlige egenskaper. Personer som på annen måte har hatt en ekstra betydning for skiidretten, kan også tildeles medaljen.

FORMIDABEL INNSATS

Det er styret i Skiforeningen som vedtar tildelingen etter innstilling fra en komité bestående av representanter for skiidrettens grener.

- Det er en stor glede å kunne gi denne medaljen til Maiken Caspersen Falla og Stefan Kraft. De kan begge se tilbake på formidable resultater i sine grener. De er positive pådrivere for utvikling av sporten og er flotte forbilder for yngre utøvere, sier Bodil Høstmælingen, styreleder i Skiforeningen.

– Skyhøyt nivå i vintersporten

Skiskytter Endre Strømsheim og langrennsløper Iver Tildheim Andersen mottok stipend for lovende utøvere.

I 1988 fikk Skiforeningen en gave på 800 000 kroner fra en anonym giver. Med pengene kom et ønske om å støtte unge utøvere som er i starten på det som kan bli en skikarriere på høyt nivå. I 2021 kom ASKO med på laget, og sørger for at Skiforeningen kan øke innsatsen til lovende utøvere.

Fra den årlige avkastningen av legatet deles det ut et innsatsstipend til lovende skiutøvere som ikke tilhører Norges Skiforbunds eller andre særforbunds elitelag. Utøverne må ha oppnådd gode resultater nasjonalt og internasjonalt, og vise at de satser seriøst på sin idrett.

Stipendet skal brukes til utgifter ved treningssamlinger, konkurranser eller til utstyr som utøveren trenger for å utøve sin idrett.

MANGE STERKE KANDIDATER

Utøvere fra vinteridrettene langrenn, skiskyting, hopp, kombinert og paraidrett er med i vurderingen. En komité bestående av tidligere utøvere fra alle idrettene, samt representanter fra Skiforeningens styre, sitter i den innstillende komiteen. Deretter godkjennes innstillingen av Skiforeningens generalsekretær, styreleder og skipresidenten.

– Det er et skyhøyt nivå og vi hadde mange kandidater oppe til diskusjon. Det ble lange og gode diskusjoner, men disse to guttene som nå mottar årets stipend skilte seg ut, sa leder av komiteen Ingrid Haukvik-Jensen.

Legatet ble delt ut på Skiforeningens generalforsamling 9. mai i Holmenkollen.

Foto: Skiforbundet

Iver Tildheim Andersen,
Langrenn
Rustad IL

Foto: Skiforbundet

Endre Strømsheim
Skiskyting
Bærums Skiklub

Skiforeningens hedersbevisninger

På Skiforeningens generalforsamling ble Carsten Sæther og Georg Szyperski tildelt Birkebeinerplaketten for sin innsats som frivillige for Skiforeningen. I tillegg ble det utdelt syv sølvnåler.

Utmerkelser: Fra venstre: Jan Petter Jonstad, Gunnar Lingjerde, Merete Christiansen, Georg Szyperski, Carsten Sæther, Inger Skaurum Frydendal og Eldar Roppen.

BIRKEBEINERPLAKETT

Birkebeinerplaketten med gullnål tildeles enkeltpersoner for fortjenestefullt arbeid for Skiforeningen, og/eller utbredelse av skisport og friluftsliv.

CARSTEN SÆTHER

Carsten Sæther har jobbet som frivillig i Skiforeningen og Holmenkollen siden 1982. Han har utmerket seg som arrangementssjef for Barnas Holmenkolldag i en årrekke, hvor han har lagt ned utallige arbeidstimer, alltid med en målsetting om å lage verdens beste barneskirenn. Carsten har også levert viktige bidrag til gjennomføringen av World Cup, samt stilt opp som frivillig på andre arrangementer i regi av Skiforeningen. Carsten er en kompetent, engasjert og lun leder for en stor stab av frivillige, og har alltid samarbeidet tett og godt med Skiforeningens administrasjon. Han er svært opptatt av at de frivillige skal ha det bra og kjenne at jobben de gjør og innsatsen de legger ned er verdifull.

GEORG SZYPERSKI

Georg Szyperski har vært frivillig i Skiforeningen og Holmenkollen siden 1972 og bidratt til gjennomføringen av samtlige 50 utgaver av Barnas Holmenkolldag. Georg har også jobbet som frivillig på Holmenkollmarsjen siden 1974, samt på World Cup siden 1972. Som nestkommanderende for Erik Telnes i seksjon for trafikk og parkering, er Georg en nærmest uerstattelig ressurs, med mye kunnskap, erfaring og evne til å finne gode løsninger på små og store transport- og logistikkutfordringer. Han er et arbeidsjern i ordets rette forstand, alltid positiv, samvittighetsfull og en viktig kollega for både andre frivillige og Skiforeningens administrasjon. Georg fikk sølvnålen i 2016.

PAAL ALME

Alme ledet Skiforeningens barmarksgruppe fra 1975. Barmarksgruppen ble opprettet som et treningstilbud for medlemmene, og har siden levd videre i egen regi. Gruppen har treninger hele året, og Paal ledet treninger i 48 år. Medlemmer av treningsgruppen beskriver Paal som treneren med stor T, med et sosialt blikk for deltakernes ve og vel, deres form og helse. Paal var gruppens samlingspunkt, muntra-sjonsråd, temadriver og klare leder av sosiale sammenkomster hver høst og vår. Han fikk tildelt Skiforeningens sølvnål etter 25 års innsats.

Paal Alme døde 28. juli 2023, 75 år gammel.

Om Birkebeinerplaketten

I årboken for 1953 kan vi lese at Skiforeningens gave til Oslo by i anledning 900-årsjubileet var en 60 centimeter høy brøsestatuett utført av Alf Bjørhusdal. Statuetten var utstilt på generalforsamlingen 1952 og ble deretter overlevert Oslo kommune. Statuetten står i dag i Skimuseet.

Av kjente organisasjoner og personer som har mottatt Birkebeinerplaketten i årenes løp, er Lauritz Bergendahl (1957), Norges Skiforbund (1958), Aftenposten (1960) og dronning Sonja (1986).

I dag tildeles Birkebeinerplaketten med gullnål enkeltpersoner, organisasjoner eller bedrifter for fortjenestefullt arbeid for Skiforeningen, og/eller for utbredelse av skisport og friluftsliv. Sølvnålen tildeles personer som i lengre tid har utvist særlig interesse for Skiforeningen og dens formål. Styremedlemmer tildeles sølvnålen etter endt styreperiode. Ansatte i Skiforeningen tildeles sølvnålen etter 25 års ansettelse.

Sølvnålen

Skiforeningens sølvnål kan tildeles personer som i lengre tid har utvist særlig interesse for foreningen og dens formål. Styremedlemmer tildeles sølvnålen etter endt styreperiode. Ansatte tildeles sølvnålen etter 25 års ansettelse.

Disse ble tildelt sølvnålen:

- Merete Christiansen, mangeårig frivillig for Skiforeningen, spesielt utmerket seg med utrettelig innsats og engasjement på Barnas Holmenkolldag og Holmenkollmarsjen.
- Inger Skaurum Frydendal, mangeårig frivillig for Skiforeningen, soneleder på Barnas Holmenkolldag.
- Eldar Roppen, mangeårig frivillig for Skiforeningen, kjent fjes i Marka med smøreservice.
- Gunnar Lingjerde, mangeårig frivillig for Skiforeningen, spesielt viktig for aktivitet i Romeriksåsene.
- Jan Petter Jonstad, mangeårig frivillig for Skiforeningen og leder for ØX.
- Eva Sannum, avtroppende styremedlem.
- Kristine Klaveness, avtroppende styremedlem.

Resultater og rekorder

HOLMENKOLLMARSJEN

MENN		2015 Øystein Pettersen (54 km)	2.28:34	(Ringkollen)	2.28:52
1974 Ingval Halvorsen	2.10:20	2015 Kasper Stadaas (25 km)	1.12:57	2001 Kristin Sem Thagaard	2.38:03
1975 Narve Lønseth	2.10:11	2016 Arne Post (Holmenkollen)		2002 Eva Kjerstadmo	
1976 O.I. Følling Hansen	2.12:23	36,8 km)	1.43:33	(Ringkollen)	2.25:29
1977 Oddvar Nygaard	2.11:45	2016 Stian Grastveit (Holmenkollen)		2003 Åshild Storevik	2.29:54
1978 Arnt Kr Haug	2.18:05	18,4 km)	0.53:01	2004 Kristin Sem Thagaard	2.25:15
1979 Arnt Kr Haugb	2.20:34	2017 Even Brøndbo Dahl		2005 Camilla Kristensen	
1980 Gunnar Bentdal	2.14:04	(48 km)	2.27:58	(Gåsbu)	2.19:03
1981 Hans Chr. Udnæs	2.15:33	2017 Pål Golberg (25 km)	1.11:36	2006 Therese Engen	2.20:44
1982 Hans Chr. Udnæs	2.14:09	2018 Joar Thele (54 km)	2.43.15	2007 Therese Johaug	
1983 Oddvar Larsen	2.12:28	2018 Thomas Gjestrumbakken		(Gåsbu)	2.12:32
1984 Rune Hindseth	2.14:33	(25 km)	1.21:10	2008 Tuva Toftdahl	2.12:29
1985 Geir Simonsen	2.10:22	2019 Rune Malo Ødegaard		2009 Solfrid Braathen (Gåsbu)	2.16:28
1986 Jan Pedersen	2.05:35	(54 km)	2.36.58	2010 Solfrid Braathen	2.17:09
1987 Vetle Vinje	2.17:46	2019 Kasper Stadaas (25 km)	1.16:30	2011 Inger Liv Bjerkheim Nilsen	
1988 Hideo Okamoto, JPN	2.25:51	2020 Simen Østensen (43 km)	1:50:47	(ny trasé, 55 km)	3.05:41
1989 Avlyst		2020 Halfdan Baumann (26,5 km)	1:17:35	2011 Celine Brun-Lie (ny trasé,	
1990 Avlyst		2021 Ikke gjennomført p.g.a. korona		23 km)	1.20:01
1991 Jon Kåre Løvold	2.05:09	2022 Lars Kurås (26,5 km)	53:44	2012 Solfrid Braathen	
1992 Avlyst		2022 Kasper Stadaas (43 km)	1:34:07	(56 km)	3.03:28
1993 Bo Engdahl (38 km)	2.03:38	2023 Henrik Haugland Syverinsen		2012 Sandra Hansson	1.26:54
1994 Morten Aasebø	2.03:31	(36km)	1.35.42	2013 Solfrid Braathen	
1995 Dag Svege	2.12:07	2023 Vemund Sande (18 km)	55:38	(54 km)	3.05:42
1996 Trond Lillebekk	2.10:50			2013 Stine Haugen (25 km)	1.35:31
Morten Kløvstad	2.10:50	KVINNER		2014 Inger Liv B. Nilsen	
1997 Pål Chr. Johnsen (38 km)	1.46:12	1974 Astri Skovdahl	2.48.14	(53 km)	2.59:56
1998 Dag Svege (Ringkollen)	1.37:52	1975 Astrid Engebretsen	2.50:21	2014 Betty Ann Bjerkreim	
1999 Bjørn Kristiansen	1.49:33	1976 Astrid Engebretsen	2.41:34	(23 km)	1.15:40
2000 Kjartan Roland		1977 Nina M. Søbye	2.48:24	2015 Solfrid Braathen	
(Ringkollen)	2.03:41	1978 Ingun Oftebro	2.47:17	(54 km)	2.56:05
2001 Kristen Aaby	2.11:36	1979 Gøril Stav	2.53:00	2015 Astrid Uhrenholdt Jacobsen	
2002 Espen Bjervig		1980 Astrid Engebretsen	2.46:21	(23 km)	1.20:28
(Ringkollen)	1.59:54	1981 Unn H. Heggedal	2.44:07	2016 Kristin Antonsen (Holmenkollen)	
2003 Ola Sandholt	2.09:08	1982 Camilla Meinich	2.40:00	36,8 km	2.02:53
2004 Rune Thorseth	2.00:41	1983 Bjørg Moen	2.43:29	2016 Kari Øvsthus (Holmenkollen)	
2005 Håvard Skorstad		1984 Kristine Ødegaard	2.47:15	18,4 km)	1.00:58
(Gåsbu)	1.50:14	1985 Bjørg Moen	2.44:49	2017 Ingeborg Dahl (48 km)	2.50:15
2006 Håvard Skorstad	1.58:57	1986 Toril Bratli Wold	2.28:04	2017 Ingrid Damgaard	
2007 Rune Müller (Gåsbu)	1.59:21	1987 Ingrid Fjøsne	2.43:24	(25 km)	1.27:53
2008 Petter Eliassen	1.53:52	1988 Elin Bakk Antonsen	2.50:28	2018 Seraina Boner (54 km)	3.12:25
2009 Ole Christian Mork		1989 Avlyst		2018 Emilie Kongsten	
(Gåsbu)	1.57:37	1990 Avlyst		(25 km)	1.34:33
2010 Petter Eliassen	1.57:44	1991 Bente Meisingseth	2.26:30	2019 Solfrid Braathen (54 km)	3.07:45
2011 Arne Post		1992 Avlyst		2019 Emilie Kongsten	
(ny trasé, 55 km)	2.41:04	1993 Uilog Heilmann		(25 km)	1.31:59
2011 Tore Bjønvi		(38 km)	2.36:59	2020 Sofia Johansson (43 km)	2:23:18
(ny trasé, 23 km)	1.15:54	1994 Elin Bakk Antonsen	2.21:05	2020 Masako Ishida (26,5 km)	1:18:31
2012 Arne Post (56 km)	2.35:57	1995 Hege Reine	2.37:34	2021 Ikke gjennomført p.g.a. korona	
2012 Per-Christian Lysaker		1996 Elin Bakk Antonsen	2.39:02	2022 Liv-Janne Øvrebust	
Torgersrud (25 km)	1.17:56	1997 Elin B. Antonsen		(26,5 km)	1:08:06
2013 Eldar Rønning, (54 km)	2.32:35	(38 km)	2.04:59	2022 Marit Bjørgen (36 km)	1:42:46
2013 Ole O. Andersen (25 km)	1.15:26	1998 Ine Wigernæs		2023 Marit Bjørgen (36 km)	1:50:39
2014 Arne Post (53 km)	2.37:42	(Ringkollen)	1.57:38	2023 Stine Haugen (18 km)	1:03:47
2014 Ole-Henrik Kabbe		1999 Elin Bakk Anthonsen	2.11:56		
(23 km)	1.05:10	2000 Anette Skjolden			

REKORDER I HOLMENKOLLEBAKKEN

*= Bakken bygget større, ** = Ny storbakke

MENN		1938 Trygve Gundersen	54,5	1981 Primož Ulaga JUG	109,5
1892 Arne Ustvedt	21,5	1939*Harry Lagert	55,0	1985 Heiko Hunger DDR	110,5
1893 Ingemann Sverre	22,0	Thorstein Skinnarland	57,0	1992 Peder Simonsen	112,5
1894 Jonas Holmen	22,5	Magnar Fosseide	58,0	1992*Jon Inge Kjørum	113,5
Iver Dahl	23,0	Ole Jansen	58,0	1993 Steinar Solhaug	114,5
1896 Kristian Tandberg	24,0	Tore Fossbekk	59,0	1994 Mario Stecher AUT	126,5
Cato Aall	24,5	Einar Burdal	59,5	1997 Haavard Lie	127,5
1897 Eivind Roll	25,0	Sven Selånger SWE	62,0	1999 Olav Magne Dønnum	131,0
Morten Hansen	25,5	1940*Reidar Karlsen	65,5	2000 Sven Hannawald GER	132,5
1902*Reidar Gjølme	29,5	Sigurd Haanes	66,0	2005 Andreas Widhölzl AUT	134,0
1909 Leif Berg	31,0	Jens Østby	68,0	2006 Tommy Ingebrigtsen NOR	136,0
1911*Tore Viker	33,0	Kolbjørn Skjæveland	68,5	2010**Andreas Kofler AUT	139,5
1914*Paul Braathen (Gran)	33,5	1947*Olav Stavik	70,0	2011 Andreas Kofler AUT	141,0
Johs. Thomassen	34,0	Hans Kaarstein	71,0	2019 Robert Johansson NOR	144,0
Ole Grimsby	35,0	1959*Otto Leodolter AUT	71,5		
1917*Gregorius Gravli	35,5	1962 Tormod Knutsen	73,5	KVINNER	
Hans O. Oset	36,0	Yosuke Eto JPN	78,0	2000 Helena Olsson SWE	101,0
Inge Roll	37,5	Toralf Engan	78,5	2001 Daniela Iraschko AUT	110,0
1918*Ivar S. Dahl	38,0	Toralf Engan	80,5	2002 Helena Olsson SWE	110,5
Josef Henriksen	42,0	1963*Gene Kotlarek USA	81,5	2003 Anette Sagen	123,0
1922 Narve Bonna	43,5	Torbjørn Yggeseth	84,5	2004 Anette Sagen	127,5
Jacob Tullin Thams	46,0	1964 Veikko Kankkonen FIN	85,0	2005 Anette Sagen	128,0
1928*Harald Sørensen	47,0	Veikko Kankkonen FIN	87,0	2010**Anette Sagen	106,5
Hans Vinjarengen	47,5	1965 Lars Grini	89,0	2013 Sarah Hendrickson USA	133,5
Alf Andersen	48,0	1968 Gjert Andersen	89,0	2013 Sara Takanashi JPN	134,0
1929 Roar Høllum	48,5	Bjørn Wirkola	91,0	2016 Maren Lundby NOR	136,5
Bjarne Rosen	49,5	1969 Topi Mattila FIN	92,0	2016 Sara Takanashi JPN	137,5
Arvid Smedsrud	50,0	1976 Karl Schnabl AUT	96,5		
1930 Olaf Ulland	50,5	1977 Thomas Meisinger DDR	98,5		
Knut Kobberstad	51,0	1980*Tom Levorstad	105,0		
Reidar Andersen	52,0	Ole Bremseth	108,5		

REKORDER I MIDTSTUBAKKEN

KVINNER

2011 Elena Runggaldier	ITA
97,5	

MENN

2011 Gregor Schlierenzauer	AUT
110,0	

HOLMENKOLLMEDALJEN SKISPORTENS HØYESTE UTMERKELSE

«Kan tildeles skiløpere som i flere år har oppnådd fremragende resultater i en eller flere grener. Ved vurdering av kandidater tas forttrinnsvis hensyn til resultater oppnådd i Holmenkollrennene. Innehavere av Holmenkollmedaljen blir innbudte medlemmer i Skiforeningen.»

1895 Viktor Thorn	1916 Lars Høgvold	Lillehammer Skiklub
Skiklubben Odd, Oslo	Lillehammer Skiklub	1937 Olaf Hoffsbakken
1897 Asbjørn Nilssen	1918 Hans Horn Skuld, Oslo	Snertingdal IF
Skiklubben Odd, Oslo	Jørgen Hansen	Birger Ruud Kongsberg IF
1899 Paul Braaten	Nydalens Skiklub	Martin P. Vangslie Osen IF
Eidsvold Værks Skiklub	1919 Thorleif Haug Drafn	1938 Reidar Andersen Ready, Oslo
Robert Pehrson	Drammen	Johan R. Henriksen
Skiklubben Odd, Oslo	Otto Aasen Rjukan IF	1939 Sven Selånger, SWE
1901 Aksel Refstad	1923 Thoralf Strømstad Fossum IF	Lars Bergendahl Sørkedalen
Østre Aker Skiklub	1924 Harald Økern Bærums	IF
1903 Karl Hovelsen	Skiklub	Trygve Brodahl
Bærums Skiklub	Johan Grøttumsbråten BUL,	IL Fossekallen Hønefoss
1904 Harald Smith	Oslo	1940 Oscar Gjøslien Drafn,
Skiklubben Verdande, Oslo	1925 Einar Landvik Rjukan IF	Drammen
1905 Jonas Holmen	1926 Jacob Tullin Thams	Annar Ryen Nansen IF
Bærums Skiklub	Ready, Oslo	1947 Elling Rønes Nordre Trysil IF
1907 Per Bakken Trysil-Knut IL	1927 Hagbart Haakonsen	1948 Asbjørn Ruud Kongsberg IF
1908 Einar Kristiansen	BUL, Oslo	1949 Sigmund Ruud Kongsberg IF
Bærums Skiklub	Einar Lindboe Skuld, Oslo	1950 Olav Økern Bærums Skiklub
1909 Thorvald Hansen Start, Oslo	1928 Torjus Hemmestveit	1951 Simon Slåttvik Stålkameratene
1910 Lauritz Bergendahl	Morgedals IL	1952 Stein Eriksen Ready, Oslo
1911 Otto Tangen IF Liv, Hønefoss	Mikkjel Hemmestveit	Torbjørn Falkanger Byåsen IL
Knut Holst Ski- og	Morgedals IL	Heikki Hasu FIN
Ballklubben Eiker	1931 Hans Vinjarengen	Nils Karlsson SWE
1912 Olav Bjaaland Morgedals IL	Nordre Land IL	1953 Magnar Estenstad Leik IL
1914 Johan Kristoffersen	Ole Stenen Øyer IF	1954 Martin Stokken Selsbakk IL
Sørkedalen IF	1934 Oddbjørn Hagen	1955 H.M. Kong Haakon VII
1915 Sverre Østbye	Bækkelaget Sportsklub	Hallgeir Brenden
S & FK Lyn, Oslo	1935 Arne Rustadstuen	Vestre Trysil IL

	Veikko Hakulinen	FIN		Ivar Formo S & FK Lyn	Oslo		Frøde Estil Lierne Ski	
	Sverre Stenersen Målselv IF		1976	Ulrich Wehling	DDR		Simon Ammann	SUI
1956	Borghild Niskin		1977	Helena Takalo	FIN	2010	Marit Bjørgen Rognes IL	
	Bærums Skiklub			Hilkka Kuntola	FIN	2011	Janne Ahonen	FIN
	Arnfinn Bergmann			Walter Steiner	SUI		Ole Einar Bjørndalen	
	Freidig, Trondheim		1979	Ingemar Stenmark	SWE		Simostranda IL	
	Arne Hoel S & FK Lyn	Oslo		Erik Håker Oppdal IF			Michael Greis	GER
1957	Eero Kolehmainen FIN			Raisa Smetanina	SOV		Andrea Henkel	GER
1958	Inger Bjørnbakken		1980	Thomas Wassberg	SWE	2012	Magdalena Neuner	GER
	Bærums Skiklub		1981	Johan Sætre IL Trysilgutten			Emil Hegle Svendsen	
	Håkon Brusveen Vingrom IF		1983	Berit Aunli Strindheim IF			Trondhjems skiskytter/	
1959	Gunder Gundersen Frisk Asker			Tom Sandberg Mo IL			Strindheim IL	
1960	Helmut Recknagel	DDR	1984	Lars Erik Eriksen Bjerke IL			Petter Northug Strindheim IL	
	Sixten Jernberg	SWE		Jacob Vaage (skihistoriker)		2013	Tora Berger IL Varden	
	Sverre Stensheim Snøhetta IF			Armin Kogler	AUT		Martin Fourcade	FRA
	Tormod Knutsen		1985	Anette Bøe Bjerke IL			Therese Johaug IL Nansen	
	Eidsvold Værks Skiklub			Per Bergerud Svane IL			Gregor Schlierenzauer	AUT
1961	Harald Grønningen			Gunde Svan	SWE		Daniela Iraschko	AUT
	Freidig Trondheim		1986	Brit Pettersen Søre Ål IL			Jason Lamy-Chappuis	FRA
1962	Toralf Engan Leik IL		1987	Matti Nykänen	FIN		Hannu Manninen	FIN
1963	Alevtina Koltsjina	SOV		Herman Weinbuch	DDR	2014	Magnus Moan	NOR
	Pavel Koltsjin	SOV	1989	Marja-Liisa Kirvesniemi	FIN		Eric Frenzel	GER
	Astrid Sandvik		1991	Vegard Ulvang			Thomas Morgenstern	AUT
	Heming IF Oslo			Kirkenes og Omegn Skiklub			Darja Domratsjeva	BLR
	Torbjørn Yggeseeth			Trond Einar Elden		2015	Eldar Rønning	NOR
	Heggedal IL			Namdalseid IL			Anette Sagen	NOR
1964	Veikko Kankkonen	FIN		Ernst Vettori	AUT		Anders Bardal	NOR
	Eero Mäntyranta	FIN		Jens Weissflog	BRD		Kamil Stoch	POL
	Georg Thoma	BRD	1992	Jelena Välbe	RUS	2016	Noriaki Kasai	JPN
	Halvor Næs Trysilgutten IF		1993	Emil Kvanlid Målselv IF			Tarjei Bø	NOR
1965	Arto Tiainen	FIN	1994	Ljubov Jegorova	RUS	2017	Sara Takanashi,	JPN
	Bengt Erikson	SWE		Vladimir Smirnov	KAZ		Marie Dorin Habert,	FRA
	Arne Larsen Heggedal IL			Espen Bredesen Oppsal IF		2018	Charlotte Kalla	SWE
1967	Toini Gustafsson	SWE	1995	Kenji Ogiwara	JPN		Astrid, fru Ferner	NOR
	Ole Ellefsæter Nybygda IL		1996	Manuela Di Centa	ITA		Kaisa Mäkäräinen	FIN
1968	H.M. Kong Olav V		1997	Bjarte Engen Vik Bardufoss IL			Hannu Manninen	FIN
	Assar Rönnlund	SWE		Stefania Belmondo	ITA	2021	Johannes Rydzek	GER
	Gjermund Eggen			Bjørn Dæhlie Nannestad IL			Dario Cologna	SWI
	Engerdal Sportsklub		1998	Fred Børre Lundberg Bardu IL			Maren Lundby	NOR
	Bjørn Wirkola Alta IF			Larisa Lasutina	RUS		Johannes Thingnes Bø	NOR
1969	Odd Martinsen Nittedal IL			Aleksej Prokuratorov	RUS	2022	Tiril Eckhoff	NOR
1970	Pål Tyldum IL Høllingen			Harri Kirvesniemi	FIN		Jørgen Graabak	NOR
1971	Marjatta Kajosmaa	FIN	1999	Kazuyoshi Funaki	JPN		Marte Olsbu Røiseland	NOR
	Berit Mørde Lammedal		2001	Adam Malysz	POL		Johannes Høsflot Klæbo	NOR
	Romerikslaget			Bente Skari Nittedal	IL	2023	Maiken Caspersen Falla	NOR
	Reidar Hjermstad Hernes IL			Thomas Alsgaard			Stefan Kraft	AUT
1972	Rauno Miettinen	FIN		Eidsvold Værk SK				
	Magne Myrmo Rennebu IL		2003	Felix Gottwald	AUT			
1973	Einar Bergsland			Ronny Ackermann	GER			
	S & FK Lyn,	Oslo	2004	Julija Tsjepalova	RUS			
	Ingolf Mork S & FK Lyn,	Oslo	2005	Andrus Veerpalu	EST			
	Franz Keller	BRD	2007	H.M. Kong Harald V				
1974	Juha Mieto	FIN		H.M. Dronning Sonja				
1975	Gerhard Grimmer	DDR		Odd-Bjørn Hjelmeset				
	Oddvar Brå Leik IL			Fjellhug Vereide IL.				

VINNERE AV HOLMENKOLLRENNENE

KOMBINERT

1892	Svein Sollid		1949	Per Sannerud		2001	Felix Gottwald AUT
1893	Ingemann Sverre		1950	Simon Slåttvik		2002	Ronny Ackermann GER
1894	Hans Johansen		1951	Simon Slåttvik		2003	Felix Gottwald AUT
1895	Victor Thorn		1952	Gunder Gundersen		2004	Ronny Ackermann GER
1896	Sigurd Svendsen (bare hopp)		1953	Heikki Hasu FIN		2005	Magnus Moan NOR
1897	Morten Hansen		1954	Lars H. Lia (bare langrenn)		2006	Petter Tande NOR
1898	Avlyst		1955	Sverre Stenersen		2007	Avlyst
1899	Paul Braaten		1956	Sverre Stenersen		2008	Bernhard Gruber
1900	Aksel Refstad		1957	Pavo Korhonen		2009	Utbygging av nye Holmenkollen
1901	Olaf Tandberg		1958	Tormod Knutsen		2010	Jason Lamy Chappuis FRA
1902	Olav Bjaaland		1959	Sverre Stenersen/ Gunder Gundersen		2011	Eric Frenzel GER (HS 106)
1903	Karl Hovelsen		1960	Gunder Gundersen		2011	Jason Lamy Chappuis FRA (HS 134)
1904	Per Bakken		1961	Nikolaj Gusakov SOV		2012	Akito Watabe JPN
1905	Thorvald Hansen		1962	Ole Henrik Fagerås		2012	Bryan Fletcher USA
1906	Johs Grini		1963	Georg Thoma BRD		2013	Eric Frenzel GER
1907	Øistein Mithus		1964	Georg Thoma BRD		2013	Jason Lamy Chappuis FRA
1908	Albert Larsen		1965	Georg Thoma BRD		2014	Johannes Rydzek GER
1909	Thorvald Hansen		1966	Georg Thoma BRD (VM)		2015	Akito Watabe JPN
1910	Lauritz Bergendahl		1967	Franz Keller BR		2016	Jarl Magnus Riiber NOR
1911	Johan Kristoffersen		1968	John Bower USA		2017	Akito Watabe JPN
1912	Lauritz Bergendahl		1969	Rauno Miettinen FIN		2017	Daniel Andre Tande NOR
1913	Lauritz Bergendahl		1970	Karl-Heinz Luck DDR		2018	Akito Watabe JPN
1914	Lauritz Bergendahl		1971	Rauno Miettinen FIN		2019	Jarl Magnus Riiber NOR
1915	Lauritz Bergendahl		1972	Rauno Miettinen FIN		2020	Jarl Magnus Riiber NOR
1916	Gregorius Gravid		1973	Rauno Miettinen FIN		2021	Avlyst p.g.a. korona
1917	Otto Aasen		1974	Tom Sandberg		2022	Lør:Jarl Magnus Riiber NOR
1918	Otto Aasen		1975	Ulrich Wehling DDR		2022	Søn:Jarl Magnus Riiber NOR
1919	Thorleif Haug		1976	Ulrich Wehling DDR		2023	Lør:Jarl Magnus Riiber NOR
1920	Thorleif Haug		1977	Ulrich Wehling DDR		2023	Søn:Jarl Magnus Riiber NOR
1921	Thorleif Haug		1978	Rauno Miettinen FIN			
1922	Harald Økern		1979	Karl Lustenberger SUI			
1923	Johan Grøttumsbråten		1980	Uwe Dotzauer DDR			
1924	Harald Økern		1981	Jouko Karjalainen FIN			
1925	Asbjørn Elgstøen		1982	Tom Sandberg (VM)			
1926	Johan Grøttumsbråten		1983	Kerry Lynch USA			
1927	Ole Kolterud		1984	Espen Andersen NOR			
1928	Johan Grøttumsbråten		1985	Herman Weinbuch BRD			
1929	Johan Grøttumsbråten		1986	Hallstein Bøgseth NOR			
1930	Hans Vinjarengen		1987	Herman Weinbuch BRD			
1931	Johan Grøttumsbråten		1988	Torbjørn Løkken NOR			
1932	Oddbjørn Hagen		1989	Trond Einar Elden NOR			
1933	Hans Vinjarengen		1990	Andrej Dundukov SOV			
1934	Oddbjørn Hagen		1991	Trond Einar Elden NOR			
1935	Oddbjørn Hagen		1992	Fabrice Guy FRA			
1936	Olaf Hoffsbakken		1993	Takanori Kono JAP			
1937	Sverre Brodahl		1994	Mario Stecher AUT			
1938	Emil Kvanlid		1995	Kenji Ogiwara JPN			
1939	Olaf Hoffsbakken		1996	Bjarte Engen Vik NOR			
1940	Emil Kvanlid		1997	Bjarte Engen Vik NOR			
1946	Olav Odden		1998	Bjarte Engen Vik NOR			
1947	Sven Israelsson SWE		1999	Bjarte Engen Vik NOR			
1948	Simon Slåttvik		2000	Bjarte Engen Vik NOR			

KOMBINERT SPRINT

1997	Bjarte Engen Vik NOR
1998	Todd Lodwick USA
2000	Bjarte Engen Vik NOR
2001	Felix Gottwald AUT
2002	Hannu Manninen FIN
2003	Ronny Ackermann GER
2004	Hannu Manninen FIN
2005	Hannu Manninen FIN
2006	Björn Kircheisen GER
2007	Jason Lamy Chappuis FRA
2008	Petter L. Tande NOR

KOMBINERT LAG

2010	Petter L. Tande
	Mikko Kokslien
	Jan Schmid
	Magnus H. Moan NOR
2011	David Kreiner (HS 106)
	Bernhard Gruber (HS 106)

Felix Gottwald (HS 106)
Mario Stecher AUT (HS 106)
2011 Bernhard Gruber (HS 134)
David Kreiner (HS 134)
Felix Gottwald (HS 134)
Mario Stecher AUT (HS 134)

HOPP HOLMENKOLLEN

1933 Arne B. Christiansen
1934 Birger Ruud
1935 Hans Beck
1936 Reidar Andersen
1937 Reidar Andersen
1938 Reidar Andersen
1939 Sven Selånger SWE
1940 Hilmar Myhra
1946 Asbjørn Ruud
1947 Georg S. Thrane
1948 Arne Hoel
1949 Torbjørn Falkanger
1950 Torbjørn Falkanger
1951 Arne Hoel
1952 Arnfinn Bergmann
1953 Otto Austad
1954 Avlyst
1955 Aulis Kallakorpi FIN
1956 Antti Hyvärinen FIN
1957 Helmut Recknagel DDR
1958 Nikolaj Kamenski SOV
1959 Arne Hoel
1960 Helmut Recknagel DDR
1961 Nikolaj Sjamov SOV
1962 Toralf Engan
1963 Torbjørn Yggeseth
1964 Veikko Kankkonen FIN
1965 Dieter Neuendorf DDR
1966 Bjørn Wirkola (VM)
1967 Bjørn Wirkola
1968 Vladimir Belousov SOV
1969 Topi Mattila FIN
1970 Vladimir Belousov SOV
1971 Ingolf Mork
1972 Ingolf Mork
1973 Hans Schmied SUI
1974 Walter Steiner SUI
1975 Anton Innauer AUT
1976 Karl Schnabl AUT
1977 Aleksej Borovitin SOV
1978 Harald Duschek DDR
1979 Per Bergerud
1980 Armin Kogler AUT
1981 Roger Ruud
1982 Matti Nykänen FIN (VM)
1983 Steinar Bråten
1984 Vladimir Podzimek TCH
1985 Matti Nykänen FIN
1986 Ernst Vettori AUT

1987 Andi Felder AUT
1988 Erik Johnsen
1989 Jens Weissflog BRD
1990 Jens Weissflog BRD
1991 Ernst Vettori AUT
1992 Toni Nieminen FIN
1993 Espen Bredesen
1994 Avlyst
1995 Andreas Goldberger AUT
1996 Adam Malysz POL
1997 Kazuyoshi Funaki JPN
1998 Primož Peterka SLO
1999 Noriaki Kasai JPN
2000 Sven Hannawald GER
2001 Adam Malysz POL
2002 Simon Ammann SUI
2003 Adam Malysz POL
2004 Roar Ljøkelsøy NOR
2005 Matti Hautamäki FIN
2006 Adam Malysz POL
2007 Simon Ammann SUI
2008 Gregor Schlierenzauer AUT
2009 Utbygging av nye
Holmenkollen
2010 Simon Ammann SUI
2011 Gregor Schlierenzauer AUT
2012 Martin Koch AUT
2013 Gregor Schlierenzauer AUT
og Piotr Zyla POL
2014 Severin Freund GER
2015 Lør: Severin Freund GER
2015 Søn: Severin Freund GER
2016 Avlyst
2017 Stefan Kraft AUT
2018 Daniel-André Tande NOR
2019 Robert Johansson NOR
2020 Avlyst
2021 Avlyst p.g.a. korona
2022 Lør: Marius Lindvik NOR
2022 Søn: Daniel-André Tande NOR
2023 Lørdag: Anže Lanisek SLO
Søndag: Stefan Kraft AUT

HOPP MIDTSTUEN

2011 Thomas Morgenstern AUT

HOPP KVINNER

2000 Daniela Iraschko AUT
2001 Daniela Iraschko AUT
2002 Helena Olsson SWE
2003 Daniela Iranschko AUT
2004 Anette Sagen NOR
Daniela Iranschko AUT
2005 Anette Sagen NOR
2011 Daniela Iraschko AUT
2012 Sarah Hendrickson USA

2013 Sarah Hendrickson USA
2014 Sara Takanashi JPN
2015 Sara Takanashi JPN
2017 Yuki Ito JPN
2018 Maren Lundby NOR
2019 Daniela Iraschko-Stolz AUT
2020 Avlyst
2021 Avlyst p.g.a. korona
2022 Lør: Silje Opseth NOR
2022 Søn: Sara Takanashi JPN
2023 Lørdag: Chiara Kreuzer AUT
Søndag :Ema Kilec SLO

KOMBINERT KVINNER

2023 Gyda Westvold Hansen NOR

LAGHOPP HOLMENKOLLEN

1996 AUT
2003 AUT
2011 AUT
2016 SLO
2016 AUT
2017 AUT
2018 NOR
2019 NOR
2020 NOR
2021 Avlyst p.g.a. korona

LAGHOPP MIXED HOLMENKOLLEN

2022 SLO

LAGHOPP MIDTSTUEN

2011 AUT

50 KM MENN

1898 Avlyst
1900 Paul Braaten (30 km)
1901 Paul Braaten (30 km)
1902 Karl Hovelsen
1903 Karl Hovelsen
1904 Per Bakken
1905 Ikke arrangert
1906 Elling Rønes (40 km)
1907 Elling Rønes
1908 Elling Rønes
1909 Ikke arrangert
1910 Lauritz Bergendahl
1911 Truls Braathen
1912 Lauritz Bergendahl
1913 Lauritz Bergendahl
1914 Lauritz Bergendahl
1915 Lauritz Bergendahl
1916 Elling Rønes
1917 Ingvar Langlien
1918 Thorleif Haug
1919 Thorleif Haug
1920 Thorleif Haug

1921 Thorleif Haug
1922 Anton Collin FIN
1923 Thorleif Haug
1924 Thorleif Haug
1925 Avlyst
1926 Olav Kjelbotn
1927 Henry Gjøslie
1928 Martti Lappalainen FIN
1929 Sven Utterstrøm SWE
1930 Sven Utterstrøm SWE
1931 Ole Stenen
1932 Gjermund Muruaasen
1933 Sigurd Vestad
1934 Kalle Heikkinen FIN
1935 Oscar Gjøslie
1936 Per Sætermymo
1937 Per Samuelshaug
1938 Pekka Niemi FIN
1939 Sven Edin SWE
1940 Lars Bergendahl
1946 Arve Ulseth
1947 Nils Karlsson SWE
1948 Harald Eriksson SWE
1949 Nils Östensson SWE
1950 Anders Törnqvist SWE
1951 Nils Karlsson SWE
1952 Magnar Estenstad
1953 Veikko Hakulinen FIN
1954 Martin Stokken
1955 Veikko Hakulinen FIN
1956 Arvo Viitanen FIN
1957 Eero Kolehmainen FIN
1958 Pavel Koltsjin SOV
1959 Sverre Stensheim
1960 Sverre Stensheim
1961 Sverre Stensheim
1962 Assar Rönnlund SWE
1963 Ragnar Persson SWE
1964 Arto Tiainen FIN
1965 Arto Tiainen FIN
1966 Gjermund Eggen (VM)
1967 Ole Ellefsæter
1968 Assar Rönnlund SWE
1969 Pål Tyldum
1970 Gerhard Grimmer DDR
1971 Gerhard Grimmer DDR
1972 Pål Tyldum
1973 Juha Mieto FIN
1974 Magne Myrmo
1975 Oddvar Brå
1976 Sven Åke Lundbäck SWE
1977 Thomas Magnuson SWE
1978 Matti Pitkänen FIN
1979 Oddvar Brå
1980 Thomas Wassberg SWE
1981 Oddvar Brå

1982 Thomas Wassberg SWE
1983 Asko Autio FIN
1984 Tor Håkon Holte
1985 Geir Holte NOR
1986 Gunde Svan SWE
1987 Thomas Wassberg SWE
1988 Pierre Harvey CAN
1989 Vegard Ulvang NOR
1990 Gunde Svan SWE
1991 Vegard Ulvang NOR
1992 Vegard Ulvang NOR
1993 Aleksej Prokurov RUS
1995 Vladimir Smirnov KAZ
1996 Erling Jevne NOR
1997 Pietro Pillitteri ITA
1998 Aleksej Prokurov RUS
1999 Mikhail Botwinov AUT
2000 Harry Kirvesniemi FIN
2001 Per Elofsson SWE
2002 Thomas Alsgaard NOR
2003 Andrus Veerpalu EST
2004 Rene Sommerfeldt GER
2005 Andrus Veerpalu EST
2006 Anders Södergren SWE
2007 Odd-Bjørn Hjelmeset NOR
2008 Anders Södergren SWE
2009 Utbygging av nye
Holmenkollen
2010 Petter Northug NOR
2011 Petter Northug NOR
2012 Eldar Rønning NOR
2013 Aleksander Legkov RUS
2014 Daniel Richardsson SWE
2015 Sjur Røthe NOR
2016 Martin Johnsrud Sundby
NOR
2018 Dario Cologna SUI
2019 Aleksander Bolsjunov RUS
2020 Aleksander Bolsjunov RUS
2021 Avlyst p.g.a. korona
2022 Martin Løwstrøm Nyenget
NOR
2023 Simen Hegstad Krueger
NOR

30 KM MENN JAKTSTART

2011 Petter Northug NOR

18 KM MENN

1933 Kalle Heikkinen FIN
1934 Arne Rustadstuen
1935 Arne Rustadstuen
1936 Oddbjørn Hagen
1937 Martin Matsbo SWE
1938 John Westberg SWE
1939 Trygve Brodahl

1940 Olav Økern
1946 Thorleif Vangen
1947 Nils Karlsson SWE
1948 Martin Lundström SWE
1949 Nils Östensson SWE
1950 Ero Kolehmainen FIN
1951 Pavo Lonkila FIN
1952 Hallgeir Brenden
1953 Veikko Hakulinen FIN

15 KM MENN

1954 Sixten Jernberg SWE
1955 Arne Hiliva FIN
1956 Hallgeir Brenden
1957 Veikko Hakulinen FIN
1958 Pavel Koltsjin SOV
1959 Kalevi Oikarainen FIN
1960 Harald Grønningen
1961 Harald Grønningen
1962 Eero Mäntyranta FIN
1963 Hallgeir Brenden
1964 Eero Mäntyranta FIN
1965 Lorn Skjemstad
1966 Gjermund Eggen (VM)
1967 Anatolij Akentjev SOV
1968 Eero Mäntyranta FIN
1969 Odd Martinsen
1970 Magne Myrmo
1971 Osmo Karjalainen FIN
1972 Magne Myrmo
1973 Juha Mieto FIN
1974 Juha Mieto FIN
1975 Juha Mieto FIN
1976 Arto Koivisto FIN
1977 Juha Mieto FIN
1978 Juha Mieto FIN
1979 Thomas Wassberg SWE
1980 Oddvar Brå
1981 Pål Gunnar Mikkelsplass
1982 Oddvar Brå (VM)
1983 Gunde Svan SWE
1984 Lars-Erik Eriksen
1985 Thomas Wassberg SWE
1994 Vladimir Smirnov KAZ
2011 Matti Heikkinen FIN

SPRINT MENN

2000 Odd-Bjørn Hjelmeset
2001 Thomas Alsgård
2002 Jens Arne Svartedal NOR
2003 Jens Arne Svartedal NOR
2010 Anders Gløersen NOR
2011 Marcus Hellner SWE

LAGSPRINT MENN

2011 CAN

50 KM KVINNER

2023 Ragnhild Gløersen Haga
NOR

30 KM KVINNER

1988 Marjo Matikainen FIN
1995 Larissa Lazutina RUS
1996 Nina Gavriljuk RUS
1997 Stefania Belmondo ITA
1998 Larissa Lasutina RUS
1999 Julia Tsjepalova RUS
2000 Olga Danilova RUS
2001 Larissa Lazutina RUS
2002 Stefania Belmondo ITA
2003 Bente Skari NOR
2004 Julija Tsjepalova RUS
2005 Marit Bjørgen NOR
2006 Julija Tsjepalova RUS
2007 Aino Kaisa Saarinen FIN
2008 Valentina Sjetsjenko UKR
2009 Utbygging av nye
Holmenkollen
2010 Marit Bjørgen NOR
2011 Therese Johaug NOR
2012 Marit Bjørgen NOR
2013 Therese Johaug NOR
2014 Marit Bjørgen NOR
2015 Marit Bjørgen NOR
2016 Therese Johaug NOR
2017 Marit Bjørgen NOR
2018 Marit Bjørgen NOR
2019 Therese Johaug NOR
2020 Frida Karlsson SWE
2021 Avlyst p.g.a. korona
2022 Therese Johaug NOR

20 KM KVINNER

1981 Berit Aunli NOR
1982 Raisa Smetanina SOV (VM)
1983 Brit Pettersen NOR
1984 Anette Bøe NOR
1985 Anette Bøe NOR
1987 Brit Pettersen NOR

20 KM KVINNER KOMBINERT

(10 km klassisk, 10 km fristil)
1989 Marja Liisa Kirvesniemi FIN
1990 Trude Dybendahl NOR

15 KM KVINNER

1992 Jelena Välbe CIS
1994 Ljubov Jegorova RUS
2011 Marit Bjørgen NOR

10 KM KVINNER

1954 Toni Mikkola FIN
1955 Ljubov Kozyreva SOV
1956 Sonja Edström SWE

1957 Anna-Lisa Eriksson SWE

1958 Radija Jerosjina SOV
1959 Jevdokija Smirnova SOV
1960 Toini Gustavsson SWE
1961 Alevtina Koltsjina SOV
1962 Alevtina Koltsjina SOV
1963 Alevtina Koltsjina SOV
1964 Barbro Martinsson SWE
1965 Klavdija Bojarskikh SOV
1966 Klavdija Bojarskikh SOV
(VM)
1967 Toini Gustavsson SWE
1968 Toini Gustavsson SWE
1969 Marjatta Kajosmaa FIN
1970 Galina Kulakova SOV
1971 Marjatta Kajosmaa FIN
1972 Marjatta Kajosmaa FIN
1973 Marjatta Kajosmaa FIN
1974 Hikka Kuntola FIN
1975 Raisa Smetanina SOV
1976 Helena Takalo FIN
1977 Eva Olsson SWE
1978 Berit Johannesen
1979 Galina Kulakova FIN
1980 Hikka Riihivuori FIN
1982 Berit Aunli (VM)
1983 Ljubov Ljadova SOV
1986 Jaana Savolainen FIN

5 KM KVINNER

1966 Alevtina Koltsjina SOV (VM)
1967 Klavdija Bojarskikh SOV
1968 Senja Pusula FIN
1969 Marjatta Kajosmaa FIN
1972 Marjatta Kajosmaa FIN
1973 Marjatta Kajosmaa FIN
1974 Berit Mordre Lammedal
1975 Raisa Smetanina SOV
1976 Helena Takola FIN
1977 Hikka Kuntola FIN
1978 Dagmar Paletsjikova TCH
1979 Raisa Smetanina SOV
1980 Hikka Riihivuori FIN
1981 Kveta Jeriova TCH
1982 Berit Aunli (VM)
1991 Jelena Välbe SUS

SPRINT KVINNER

2000 Bente Martinsen
2001 Pirjo Manninen FIN
2002 Bente Skari NOR
2003 Bente Skari NOR
2010 Marit Bjørgen NOR
2011 Marit Bjørgen NOR

LAGSPRINT KVINNER

2011 SWE

STAFETT KVINNER (4X5 KM)

1981 SOV (3x5 km)
1982 NOR (VM)
1984 SOV (3X5 km)
1985 NOR
1986 SWE
1987 NOR
1991 NOR
1992 CIS
1993 RUS
1994 RUS
1995 RUS
1996 RUS
1997 RUS
1999 RUS
2011 NOR

I 2023 VAR FØLGENDE ORGANISASJONER SKIFORENINGENS BEDRIFTSVENNER

Andvord Gruppen AS

Mustad Industrier AS

Ferd AS

Tenvig AS

Namo Holding A/S

O.N.Sunde A/S

Kleivstua As

Renia as

Ojada AS

DnR Kompetanse AS

Scandic Holmenkollen Park

Skaaret Landskap

Rejlers Engineering AS

Bonheur ASA

Probiz AS

Active Profile AS

Ønsker du å bli bedriftsvenn eller vite mer
om hva det innebærer?

Kontakt oss på: [post @skiforeningen.no](mailto:post@skiforeningen.no)

EN STOR TAKK TIL ALLE VÅRE SAMARBEIDSPARTNERE!

 Hafslund Moller Bil OBOS

 alpina BULL SKI & KAJAKK AS Diplom-Is FISKARS

 GEODATA Gilde GLØMME SPORT AS KVIKK LUNSI

 KVF LØVENSKIOLD MADSHUS nord

 Norlandia RODE ROJFEFELLA SUNNØ

 yourWay

Årsrapport 2022

Innhold

06 Tilbakeblikk på 2022

22 Medlemsrekord

24 Skimuseet blir nytt

26 Lokalutvalg

36 Styrets beretning 2022

42 Årsregnskap 2022

Kjærlighet til Marka siden 1883

Kjære medlem av Skiforeningen

Håvard S. Abrahamsen
generalsekretær

Det etthunderogtrettiniende året i Skiforeningen er historie. På en tidlig januardag i 1883 ble Foreningen til Ski-idrettens fremme stiftet på Søstrenes Larsens hotell i Prinsensgate 12 i Oslo sentrum. Det ble, som det er beskrevet i årboken fra 1883, underhånden tegnet 130 medlemmer, og disse utgjorde den første generalforsamlingen. I 2022, 139 år senere, satte Skiforeningen medlemsrekord med 73 316 medlemmer. Det er et klart bevis på at 139-åringen fortsatt er høyst relevant, aktuell og svært viktig for veldig mange mennesker.

Skiforeningens formål er beskrevet i § 2 i Skiforeningens lov: «Skiforeningen har som formål å virke for utbredelse av ski-idrett og annet friluftsliv. Skiforeningen legger til rette for og gir opplæring innenfor ski og friluftsliv i Marka hele året. Skiforeningen formidler skihistorie og arrangerer skirenn i Holmenkollen. Skiforeningen er åpen for alle.»

Vi ser det som vår viktigste oppgave er å tilrettelegge for at så mange som mulig kan få oppleve gleden av friluftsliv gjennom hele året. Det gjør vi ved å preparere tusenvis av kilometer med skispor hver vinter som går i traseer som er ryddet og tilrettelagt gjennom den grønne sesongen. Tusenvis av barn, unge og voksne lærer seg gleden av å gå på ski på Skiskolen eller på et av langrennskursene hver vinter. Friluftsglede legger til rette for at skoleklasser med en høy andel elever med minoritetsbakgrunn, får opplæring i friluftsliv i skoletiden. Gjennom 2022 deltok 3 500 skolebarn på flotte tilbudet. Når gode opplevelser også er bra for folkehelsen blir det en viktig del av oppskriften på et godt liv.

Tidlig på året var vi fortsatt noe preget av pandemien, men 12. februar forsvant de siste restriksjonene og vi var nokså raskt tilbake i normalt gjenge. Blant annet

kunne vi arrangere Holmenkollmarsjen på vanlig vis, selv om tiden for planlegging var begrenset. Nytt av året var start og mål i Holmenkollen. I fantastisk vintervær andre søndag i mars gikk over 1000 skiløpere Holmenkollmarsjen.

I Skiforeningen er vi opptatt av å formidle skihistorien. Vi har verdens eldste spesialmuseum som for første gang så dagens lys i 1923. I 2023 fyller Skimuseet dermed 100 år. Allerede i 1892 ble tanken om et skimuseum diskutert, men det skulle altså gå nesten 30 år før det stod klart og ble høytidelig åpnet 2. desember 1923. Siden den gang er museet flyttet fra den opprinnelige plasseringen ved Frognersteteren, og også bygget om flere ganger. Nå er vi i gang igjen. Med betydelig støtte fra Hans Herman Horns Stiftelse og Nadia og Jacob Stolt-Nielsen Veldedige Stiftelse, ble første spadestikket satt for ombygging og fornyelse av Skimuseet den 28. november 2022.

2024 året blir et stort jubileumsår. Foruten at Skimuseet blir 100 år, feirer vi 75 år for Skiskolen og 50 år for Holmenkollmarsjen. Barnas Holmenkolldag feiret 50 år i 2022. I 2024 er det også 140 år siden det første premierenn, Husebyrennet, ble arrangert av den nystiftede Skiforeningen. Dette er forgjengeren til Holmenkollrennene. I beskrivelsen av «Længdeløbet» (les: skiløpet) i innbydelsen til rennet står det å lese: «Længdeløbet, hvorved det gjælder om hurtigst muligt at komme frem et Stykke Vei gennem forskjelligartet Terræn med Skierne som Befordringsmiddel; der vil blive taget Hensyn foruden til den Tid Skiløberen bruger for at tilbakelægge Banen, ogsaa til den Maade, hvorpå han klarer Terræn-Vanskeligheder f. Ex. Svigninger i Løbet, Modbakke o.l. til hvorledes hans Holdning er, og i det hele taget til, hvorledes han forstaar at bruge Skierne.»

En herlig beskrivelse av datidens skirenn!

Som medlem av Skiforeningen er du helt avgjørende for det arbeidet vi gjør i marka. Uten din støtte ville vi ikke kunne tilbudt gode skiløyper i markene rundt hovedstaden. Uten din støtte ville vi heller ikke kunne drevet store og små stuer i marka, og gi muligheten for et populært turmål eller en god rast. Tusen takk for din støtte og for at du er medlem av Skiforeningen.

Hilsen

Håvard S. Abrahamsen, generalsekretær

Skiforeningens formålsparagraf

Foreningen har til formål å virke for utbredelse av ski-idrett og annet friluftsliv.

Foreningen formidler skihistorie og arrangerer skirenn i Holmenkollen.

Foreningen er åpen for alle.

Et tilbakeblikk på 2022

Løypebasene tok alle knep i bruk for å trylle frem spor fra lite snø sesongen 2022.

Trine Rom Giving   Christian Haukeli

For bare noen uker siden trodde vi ikke det ville være mulig å preppe helt til nå. Men det er noe rart med det der: Uansett om den kommer tidlig eller sent klarer vi liksom alltid å lande påsken, sa løypebas i Romeriksåsene Jarle Jensen, da han parkerte løypemaskinen i april.

Tross lite snø, kunne Skiforeningen se tilbake på 35.700 kilometer preparerte skispør fra november til april. Det var også svært gode forhold for snøproduksjon på tampen av 2021, noe som er viktig for gjennomføring av skiskolen og for tilbudet til hverdagsidretten i de mange næranleggene rundt hovedstaden.

Løypemannskapet var godt fornøyd med resultatet, for dette var vinter med lite nedbør. Ifølge Yr har det aldri før har vært registrert mindre nedbør enn i 2022 i perioden 25. februar til 21. april. På 56 dager falt det bare 13,2 mm nedbør på Blindern i Oslo.

Utover i januar var det vekslende vær og store temperatursvingninger. 5. og 6. februar gikk årets første markatog til Stryken. Da var det mulig å gå sammenhengende turer fra Stryken til byen, selv om forholdene fortsatt var ganske skrinne. Et nytt mildvær andre uken i februar tok heldigvis ikke knekken på føret, takket være kulden i bakken. Deretter fikk vi påfyll av snø i høyden. Denne nedbøren falt som regn i lavlandet og tok det meste av skiføret i Sørmarka, Østmarka og Asker lavland. Vinterferien ble likevel av det beste slaget i høyereliggende områder.

I slutten av februar fikk vi et kortvarig snøcomeback i Østmarka og Sørmarka, og i mars var det stabile og flotte forhold i høyden.

Løypepreparing er en helårsaktivitet, og forberedelsene til neste skisesong startet allerede dagen etter at siste spor var kjørt. I april og mai handler arbeidet om vedlikehold av maskinparken, forberedelser til klopping, og mindre løypeutbedringer som småhugst og drenering. Grunnarbeid, grunnarbeid, grunnarbeid. Det er essensen av en vellykket vinter og det pågår fra maskinen parkeres til den første snøen faller.

DEN VIKTIGE SKISKOLEN

Barnas skiskole har vært et av Skiforeningens viktigste tilbud gjennom koronapandemien. God tilrettelegging har gjort det mulig å gjennomføre tross restriksjoner, til glede for tusenvis av barn. I 2022 deltok 7900 barn på skiskolen. Enten i helgene eller gjennom barnehage, AKS eller SFO på hverdager.

Skiforeningen tilbyr friplasser på alle tilbud rettet mot barn, slik at også barn i lavinntektsfamilier har anledning til å delta. Dette muliggjøres gjennom Barnas skifond og offentlig støtte.

Skiforeningens langrennsskurs for voksne hadde over 1 000 deltakere.

Tuva Slare

STOR SKIGLEDE I HOLMENKOLLEN

Etter avlysninger, utsettelse og alternative arrangementer, gikk Barnas Holmenkolldag og Holmenkollmarsjen av stabelen som vanlig i 2022. Nær 2700 barn deltok på Barnas Holmenkolldag og 1100 stilte til start på Holmenkollmarsjen, som for første gang hadde start og mål i nasjonalanlegget.

Marit Bjørgen gikk til topps i kvinneklassen.

– Jeg er veldig fornøyd! Det var flott å gå her i dag, veldig artig og gode stemning i Marka. Fantastisk fint, sa Bjørgen etter målgang i strålende sol fra skyfri himmel.

Holmenkollmarsjen er ikke et renn kun for de raskeste, mange deltakere tar det også som en flott tur gjennom det vakreste av Marka. Andre opplever stor mestring og glede uavhengig av tiden de går på.

– En fantastisk opplevelse, sa Petter Nyquist som hadde samlet en tropp på ti for å delta i marsjen.

De deltok gjennom Stiftelsen Petter Uteligger, og hadde uttalt på forhånd at de ikke hadde andre ambisjoner enn å gå på ski sammen som en gruppe og å heie på hverandre.

Skiforeningen tilrettelegger for organisert trening og arrangementer i Holmenkollen. I mars arrangerte vi en skidag i anlegget for flyktninger fra Ukraina i samarbeid med Norges Skiforbund.

STOR AKTIVITET HELE ÅRET

Skiforeningen har en rekke aktiviteter og tilbud hele året og vi regner med at om lag 10 000 deltar på åpne aktivitetsdager sommer og vinter.

Prosjektet Friluftsglede er et tilbud til skoler med en høy andel elever med minoritetsbakgrunn. 3500 barn deltar gjennom skolen sin på det populære prosjektet, som skal gi grunnleggende kompetanse i friluftsliv.

MARKASTUENE

Skiforeningen har 10 små og fire store serveringssteder i Marka. I 2022 fikk storstuene Løvlia og Kikut nytt vertskap. På Løvlia overtok Thea Hofossæter og Henrik Nilsson fra Hosle i Bærum. På Kikutstua overtok Olaf Alexander Styrmoen, Thomas Fabian Kragerud og Kristoffer Kvamme i selskapet MCB Oslo på midlertidig avtale ut året.

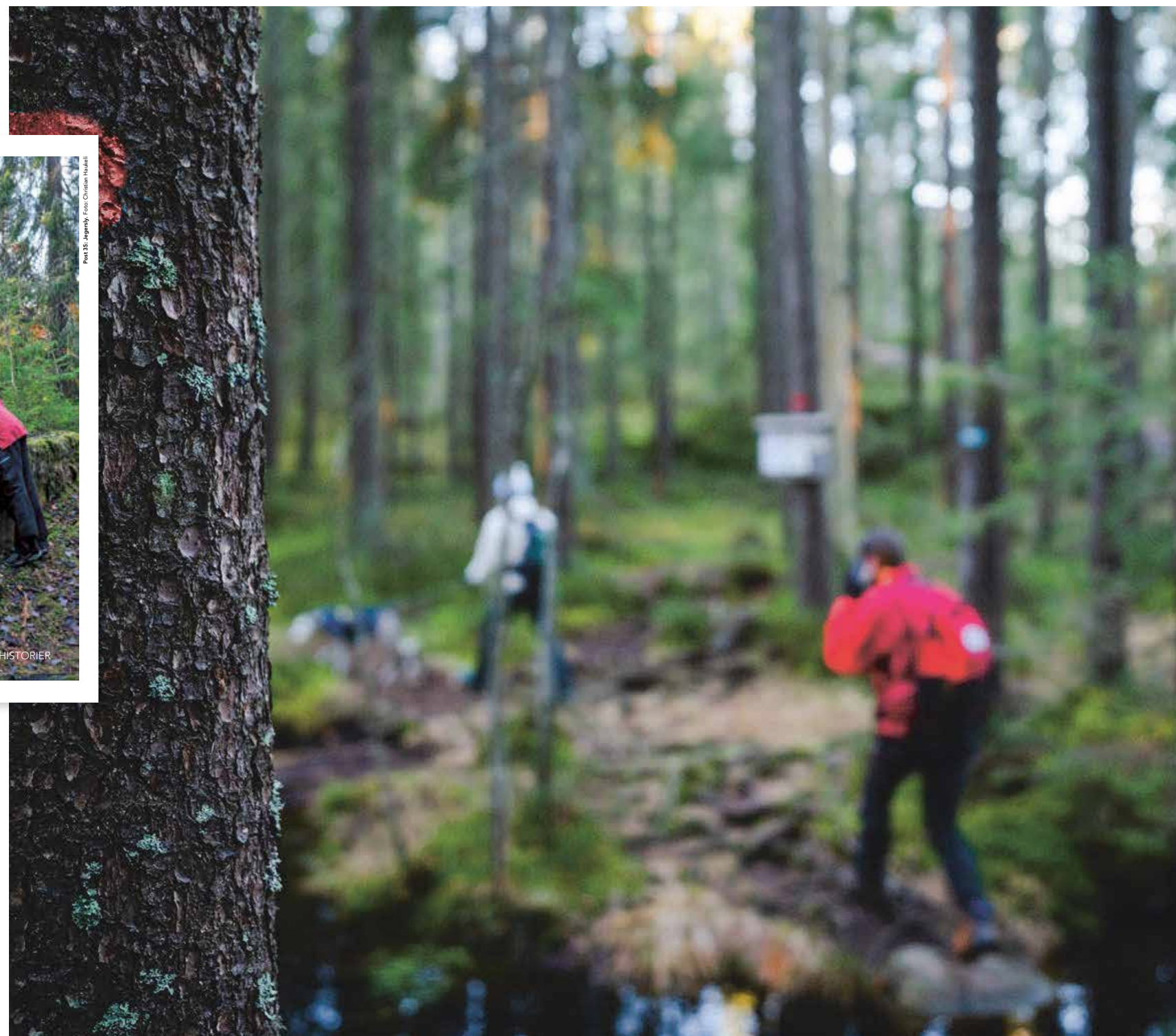
Den populære Storebekkbua i Sørkedalen fikk nytt liv på Kloppa i Sørmarka. Fra sesongen 2023 blir det et enda bedre serveringstilbud i Storebekkhytta på samme sted.

FLERE KJENTMENN OG -KVINNER

Det er alltid knyttet stor spenning til lanseringen av kjentmannshåndboken, så også i 2022. Den 17. utgaven ble lansert på Haslumseter kapell i september. Boken er en postjakt og tar deg til 50 spennende steder i Marka. Den skal gi inspirasjon til varierte turer sommer og vinter. Hver post er beskrevet med tekst, historiske og nyere bilder og kart, og sammen dekker de alle marker rundt Oslo.

EN TAKK TIL VÅRE FRIVILLIGE

Skiforeningens frivillige ble invitert til fest i Holmenkollen i november, som takk for den uvurderlige innsatsen som legges ned på arrangementer, aktiviteter og i Marka gjennom året.

Kronprinsen var til stede og takket de frivillige for innsatsen.

NYE NAVN I SKIFORENINGEN

– Som å komme hjem, sa Håvard S. Abrahamsen da han tiltrådte som generalsekretær i Skiforeningen 1. mars 2022.

På generalforsamlingen i mai ble Bodil Høstmælingen valgt til ny styreleder, og i august startet Birgitte Giæver i jobben som løypesjef.

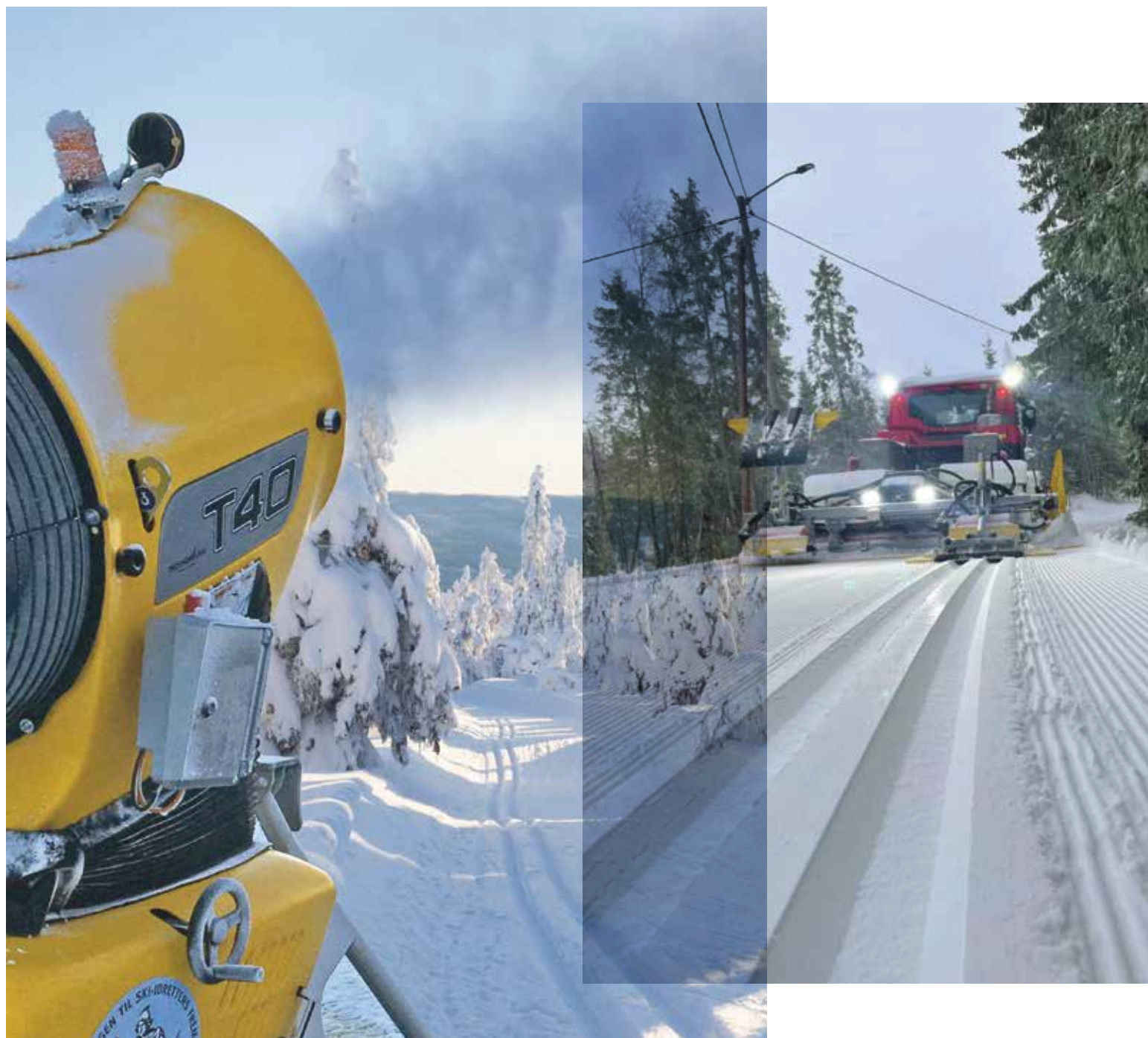
DEN VIKTIGE SNØPRODUKSJONEN

I midten av november var temperatur og vær riktig over tid, og vi trykket på knappen for snøproduksjonen. Skiforeningen har drevet snøproduksjon siden tidlig på 1990-tallet, som et tiltak for å sikre skiopplæring og skimuligheter uavhengig av hvordan vintrene er.

Skiforeningen har ansvaret for eller bistår til snøproduksjon på seks steder i Oslo-området: Greverud, Skullerud, Sørkedalen, Fossum, Eid og Ringkollen.

Skiforeningen har vært og er svært nøye på å drive en ansvarlig og fornuftig snøproduksjon. Den skal ikke erstatte høst eller vår. De stedene det produseres snø er valgt ut fra gunstige klimatiske forhold. Normalt produseres det vi trenger av snø i løpet av noen uker i november og desember. All snøproduksjon er grundig planlagt og settes i gang når vær og temperatur er riktig over tid. For eksempel forsøker vi å unngå å produsere i korte kuldeperioder, hvis vi ser at snøen vil smelte i løpet av kort tid. Vi har konsesjon eller andre begrensninger på hvor mye vann vi kan bruke. Et eksempel er snøproduksjonsanlegget i Sørkedalen, der inntaket av vann stopper hvis vannstanden når et visst nivå.

De første skimulighetene fikk vi allerede 23. november, da Skiforeningens løypebas i Vestmarka kunne preparere de første kilometrene fra Solli.

Året Skiforeningen satt medlemsrekord

Skiforeningen passerte for første gang 73 000 medlemmer.

Trine Rom Giving   Christian Haukeli

Ved slutten av medlemsåret 2021–2022, kunne Skiforeningen melde om 73.316 medlemmer. Det er en økning på 664 medlemmer fra 2021.

– Dette er kjempegøy! Det betyr veldig mye for oss å se at enda flere markafolk vil bidra til at Skiforeningen kan legge til rette for et rikt friluftsliv. Vi har sett en utvikling over tid der interessen for Marka, stuene, tilretteleggingen av løyper, sykkelveier og stier bare øker og øker, sa medlemssjef Susanne Høyden Stiansen.

Flere barn og seniorer

Den største økningen ser vi blant barn og seniorer. For barn har vi sterke produkter som Barnas skiskole og Barnas Holmenkolldag som for mange er vinterens høydepunkter, her skapes opplevelser som gir minner for livet.

Det er også veldig gledelig å se at det er en vekst i seniormedlemmer. Her er det mange spreke godt voksne som bruker Marka aktivt gjennom hele året. Kjennetegnshåndboken som er en kulturminne-orientering er også et populært produkt, i tillegg til fellesturer både til fots og på ski.

Mer krevende vintre

Håvard S. Abrahamsen overtok som generalsekretær 1. mars i år. Da merket foreningen fortsatt etterdønningene av koronapandemien og var midt i en krevende vinter.

– Likevel gjennomførte vi alt vi hadde planlagt. At vi nå setter medlemsrekord er jeg enormt glad for og tar som et tegn på at det vi leverer betyr noe for folk hver eneste dag, sier han.

– Skiforeningen representerer skihistorien og skikulturen, og den skal vi gjøre relevant for enda flere som ikke har ski og friluftsliv som en del av sin oppvekst. Terskelen for å komme seg ut i Marka kan ikke bli lav nok. At så mange som mulig av oss bruker nær-Marka har en enorm verdi i både et folkehelse- og bærekraftsperspektiv.

For ikke minst påvirker klimaendringene kursen Skiforeningen skal stake ut. Vintrene blir mildere, våtere og kortere. Det gjør foreningens tilretteleggingsarbeid mer krevende, men også viktigere.

– Det krever høy kompetanse blant løypemannskapet og at både drift og maskinpark er bærekraftig og fremtidsrettet. Jeg er stolt av hva mine folk får til også i vintre med lite snø – som den vi la bak oss i år, sier Abrahamsen.

– Fremover blir det viktig å videreføre det vi er gode på og det vi vet medlemmene våre setter mest pris på. Vi skal sikre god og bærekraftig tilrettelegging i Marka, vi skal ha et attraktivt aktivitetstilbud for store og små, og vi skal være til stede i Holmenkollen gjennom Skimuseet, driften av kultur- og turistanlegget og som en tilrettelegger for breddeidretten. Vi skal ta vare på fortiden og rigge oss for fremtiden, så enkelt og vanskelig er det.

Skimuseet blir nytt

På slutten av 2022 startet ombyggingen av Skimuseet. Et splitter nytt museum åpner til 100-årsjubileet i 2023.

Trine Rom Giving

Snøhetta/Skimuseet

Skimuseet i Holmenkollen er verdens eldste spesialmuseum for ski og åpnet 2. desember 1923. Det første museet ble oppført mellom Frognerseieren restaurant og Sporten, og flyttet til Holmenkollen i 1951. Skiforeningen tok initiativ til museet, etter å ha mottatt en rekke unike og verdifulle gjenstander fra private skisamlinger, og fra polarekspedisjonene til Fridtjof Nansen og Roald Amundsen.

I 2022 startet arbeidet med ombyggingen. Det innebærer godt synlige endringer rundt Kollentorget og under hoppbakken. Blant annet er deler av det såkalte Kulbygget over tunnelen under hoppet revet. Utsikten mot Oslo åpnes igjen og inngangspartiet til museet vil også se helt annerledes ut.

– Vi ønsker å forbedre formidlingen om skienes og skisportens unike posisjon i vår kultur og historie, og gi folk nøkkelen til å forstå hvorfor ski ble en så viktig identitetsmarkør. Med nytt bygg og ny utstilling får vi mulighet til å ta vare på og å vise frem dette på nye måter og vi kan aktualisere historien for våre besøkende, sier Åslaug Midtdal, faglig leder i Skimuseet.

Skimuseets gjenstandssamling består av ski fra middelalderen og frem til nå, med hovedtyngde på 1800- og 1900-tallet. Utstyr og ski fra de norske polarferdene er en viktig del av museets samling. Mange av skiene har tilhørt våre fremste idrettsutøvere og medlemmer av kongefamilien. Skimuseet inneholder også et skimakerverksted, premiesamlinger gitt av vintersportsutøvere og et spesialbibliotek med bøker relatert til vintersport.

Museet har både faste og skiftende utstillinger.

Raus støtte fra trofaste gavegivere

Prosjektet har en budsjetttramme på opp mot 100 millioner kroner. Sentrale bidragsytere er Hans Herman Horns Stiftelse og Nadia og Jacob Stolt-Nielsen Veldedige Stiftelse.

– Uten denne støtten hadde det ikke vært mulig for Skiforeningen å realisere dette prosjektet. Hans Herman Horns Stiftelse og Nadia og Jacob Stolt-Nielsen Veldedige Stiftelse, har vært viktige støttespillere for Skiforeningen i mange, mange år, og de setter spor i ordets rette forstand, sier generalsekretær Håvard S. Abrahamsen.

Snøhetta tegner det nye museet

– 100-årsjubileet er en flott anledning til å gi denne viktige institusjonen et tiltrengt løft. Vi skal skape en destinasjon som er enda mer attraktiv for både norske og utenlandske gjester – enten de er interessert i sport, kultur, arkitektur eller utsikt, sier Ole Kristian Sørland, Skiforeningens leder i Holmenkollen.

I løpet av ett år besøker om lag 1 million mennesker Holmenkollen, og 175 000 løser billett til Skimuseet og hopptårnet.

– Bygninger i området rundt Holmenkollbakken skal ha høy arkitektonisk kvalitet. Det har Snøhetta utallige eksempler på at de kan levere, og vi er glade og stolte over dette samarbeidet, sier Ole Kristian Sørland

▲ Snøhetta tegner det nye museet.

Skimuseet sto opprinnelig på Frognerseieren.

◀ Silja Axelsen og Mikkel Totland pakker ned gjenstander fra Nansens ekspedisjoner. Foto: Tuva Skare.

ENEBAKK
Vertinne Elisabeth er klar til innsats.

STYRET I LU RØYKEN:
Fra venstre Cathrine Norvik (økonomiansvarlig), Christian Bugge (leder), Jorunn Schie (styremedlem) og Morten Lian (dugnadsansvarlig).

Skiforeningens lokalutvalg

RØYKEN

104 barn deltok på en vellykket Barnas Holmenkolldag 11.februar, som ble arrangert fra ROS-hytta lørdag i sol og med fine forhold i løypene. Skibuss ble satt opp fra Kraft søndag 12. februar.

Skiforeningen ved løypebas Trygve Rud har utført en rekke arbeider i løypenettet. Det er etablert en ny trasé mellom Haukelia – Kjos- Elvelia langs bekken. Det er også igangsatt arbeider med å klarlegge for en forbindelsesløype fra krysset i Haukelia, sydover til plassen nedenfor bebyggelsen og innover og langs elva til bommen i Elvelia. Det pågår kontinuerlig arbeid i løypenettet for å sikre sammenheng og best mulige forhold for preparering ved snøfattige og milde vintre. Dugnadsgruppa under ledelse av Morten Lian har utført rydding av løypetraseene. Totalt er lagt ned 45 timers dugnadsinnsats. Det er gitt byggetillatelse og innhentet midler til ny turveitrasé fra Haukeli-krysset til Elvelia (via ROS-hytta)

NITTEDAL

Skiforeningens Lokalutvalg (LU) i Nittedal har passert fem års drift. Etter stor aktivitet og gjennomføring av mange løype- og anleggsprosjekter de første fire årene, har siste året vært noe roligere. Både i forhold til antall gjennomførte møter og behovet for å etablere ny aktivitet og nye prosjekter. Gjennom 2022 har styret bestått av 3 hovedmedlemmer, samt 1 representant fra hver av de tre skigruppene i kommunen; Hakadal IL, Nittedal IL, og Gjelleråsen IF. I tillegg stiller tre løypebaser ansatt i Skiforeningen, begge med talerett på styremøtene.

Lokalutvalget i Nittedal har i 2022 bistått i arbeidet med å få etablert og forsterket nettverket bestående av løypebaser og frivillige løypekjørere i Nittedal kommune. I tillegg har LU Nittedal vært i møter og god dialog med både NIL Skigruppe og Skiforeningen for å utvikle en løypekjøringsstrategi som er best mulig tilpasset de lokale forholdene, og hvordan vi i felleskap skal utvikle skiaktivitet, løypekjøring og friluftsliv i kommunen vår. Et viktig mål har vært å hensynta alle de ulike målgrupper som benytter løypenettet gjennom vinteren.

ENEBAKK

Året var preget av svært vekslende vær- og føreforhold. Tradisjonelle arrangementer som Vinterdilten og Superdiltten måtte avlyses på grunn av manglende snø, og Barnas Holmenkolldag måtte arrangeres uten ski. Raske endringer gjør det stadig vanskeligere å planlegge vinterlige aktiviteter. Til tross for dette ble det gjennomført mange omfattende tiltak som for eksempel:

- Løypepreparering og utlegging av klopper.
- Oppkjøring og preparering av flotte løyper når forholdene tillot det.
- Tilrettelegging for sykling.
- Drift av Bråtanstua (ca 3000 gjester).
- Brønnboring med drikkevann på Bråtan til alle turgåere, sommer og vinter.
- Ferdigstillelse og åpning av Bråtankoia.
- Flytting og restaurering av gapahuken ved Bindingsvann.
- Vedhogst, kløyving og lagring.
- Fire kaffebåldager i november med til sammen ca 300 gjester.
- Prosjektering og start av bygging av nytt bygg med utedo og vedlager etc.
- Innkjøp av hjertestarter (gave fra Sanitetsforeningen i Enebakk).

Lokalutvalgets økonomi er god, takket være inntekter fra gjester på Bråtan, tilskudd fra lokale foreninger og tilskudd gjennom utlyste støtteordninger. Dessuten er den frivillige, ubetalte innsatsen betydelig med 12 veteraner i dugnadsgjengen for løyper og bygg, samt 40 verter som tar hånd om servering ved Bråtanstua. Alle aktiviteter er behøring markedsført gjennom sosiale medier med egen facebook-side Skiforeningen Enebakk og i Enebakk Avis.

SØRMARKA

Året 2022 var et forholdsvis bra år for skiaktiviteter i vårt område. Og det er i hovedsak anlegget med kunstsnø på Østre Greverud som redder sesongen. Her var det gode og stabile forhold fra slutten av november fram til påske, ca. 15. april. Veldig mange mennesker benyttet seg av denne muligheten til utendørs aktivitet gjennom vinteren. Vinteren var også preget av perioder med mildt, vått og til dels vindfylt vær, som gjorde at forholdene utover i terrenget var brukbare kun i korte perioder. Gjennom 2022 arrangerte vi familiedag på Østre Greverud, Barnas Holmenkollidag, guidet vartur i Gaupsteinsmarka, høsttur til Kloppa, nissefest på Nylenna og vi var med på eventyrfestivalen på Kolbotn.

Dugnadsgruppen SAG (Sørmarkas ArbeidsGjeng) hadde et aktive år med merking og rydding av løyper. Gaupsteinmarka, Vardåsen, Siggerud, Elgsrud, og lysløypa Oppegård-Østli-Fløysbonn-Kloppa ble prioritert.

Skiforeningen Sørmarka er selvfinansierende. Inntekter baserer seg i hovedsak på salg av startnummer til Barnas Holmenkollidag. Et overskudd vil føres tilbake ved investeringer og aktiviteter i nærområdet.

RINGERIKE, HOLE OG JEVNAKER

Et nytt snøproduksjonsanlegg på Ringkollen sikret at skisesongen kunne starte første helgen i desember 2021. Folk strømmet ut i løypene. Krokskogen syd vest/Kleivsstua startet prepareringen 9. desember. Her ble det en vinter med lite snø, og marginale forhold. Dugnadsgruppene på Ringkollen og Kleiva/Sollihøgda hadde mange og forskjellige oppgaver i løypenettet gjennom høsten.

Ringkollen Vinterfestival 2022 ble tradisjonen tro arrangert i uke 10. Lokalutvalget er sammen med fire skilag, DNT/Barnas Turlag og SpareBank1 Ringerike Hadeland arrangerer av åtte ulike arrangement. Det var god oppslutning om de ulike aktivitetene. Barnas Holmenkollidag Ringkollen ble en strålende dag 13. mars med 500 barn. Det ble også arrangert skikurs for voksne og felles skiturer.

Facebooksiden «Skiforeningen Ringkollen» er tatt mer aktivt i bruk til å fortelle om våre aktiviteter og motivere følgerne til skiturer. Flyers med oppfordring til medlemskap er delt ut gjennom vinteren. Skiforeningen LU markerte seg godt på Ringeriksdagen 3. september med stand og ulike aktiviteter. Vi ble kåret til årets stand for ideelle organisasjoner. Minnesmerket Innsikt til minne om avdøde løypebas Svein Gulbrandsen ble avduket 6. april på utsikten ved Borgersetra. Minnesmerket er av kunstner Per Inge Bjørlo og ble finansiert av Sparebankstiftelsen Ringerike.

GJØVIK OG OMEGN

Skiskolen ble gjennomført etter planen fem mandagskvelder i januar og februar med 25 barn. I løpet av kurset ble barna bedre og tryggere skiløpere. Barnas Holmenkollidag ble arrangert 13. mars i strålende vintervær. 80 barn deltok. Langturen Værskai – Snertingdal ble avlyst på grunn av dårlig vær. Langturen Lygna – Gjøvik ble arrangert med 10 deltakere. Det er lagt ned mange dugnadstimer i løypene. I 2022 ble det satt opp 42 skilt i Biri – Snertingdal, 13 skilt i Øvre Vardal og 40 skilt og 9 karttavler på Glæstadhøgda.

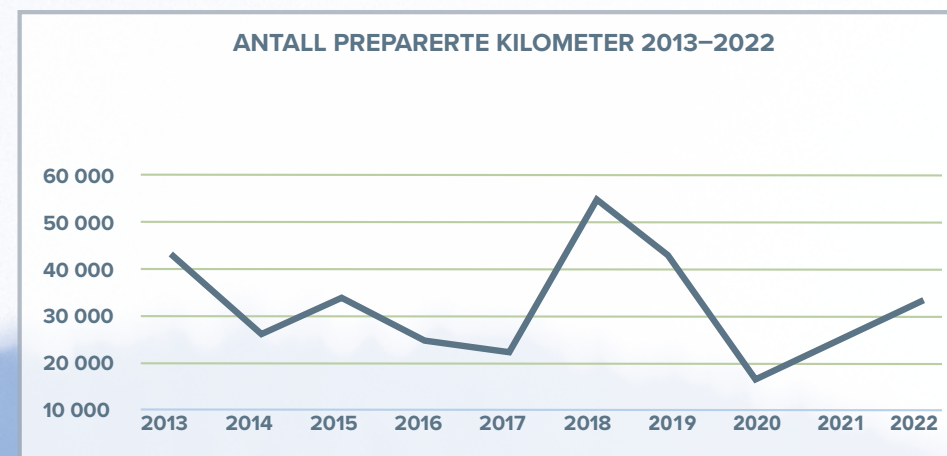
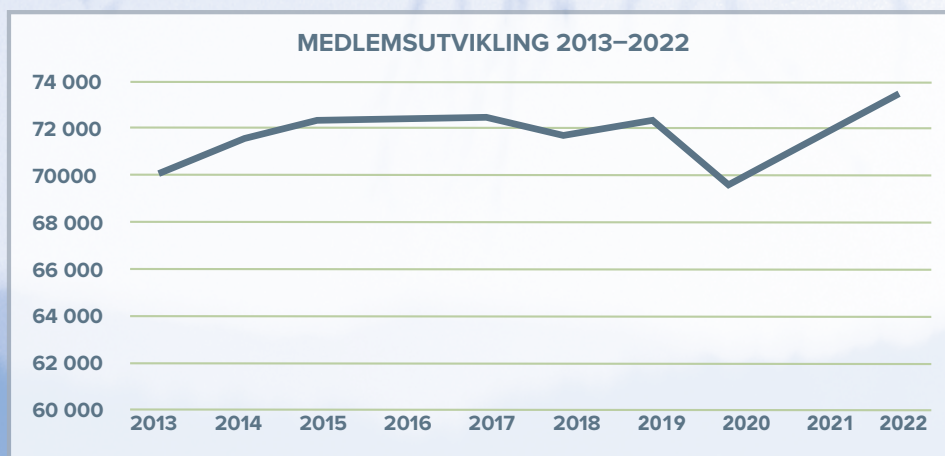
Skiforeningen har også lokalutvalg på Frogn, og i Groruddalen.

RINGERIKE, HOLE OG JEVNAKER
Minnesmerket Innsikt ble avduket 6. april på utsikten ved Borgersetra.

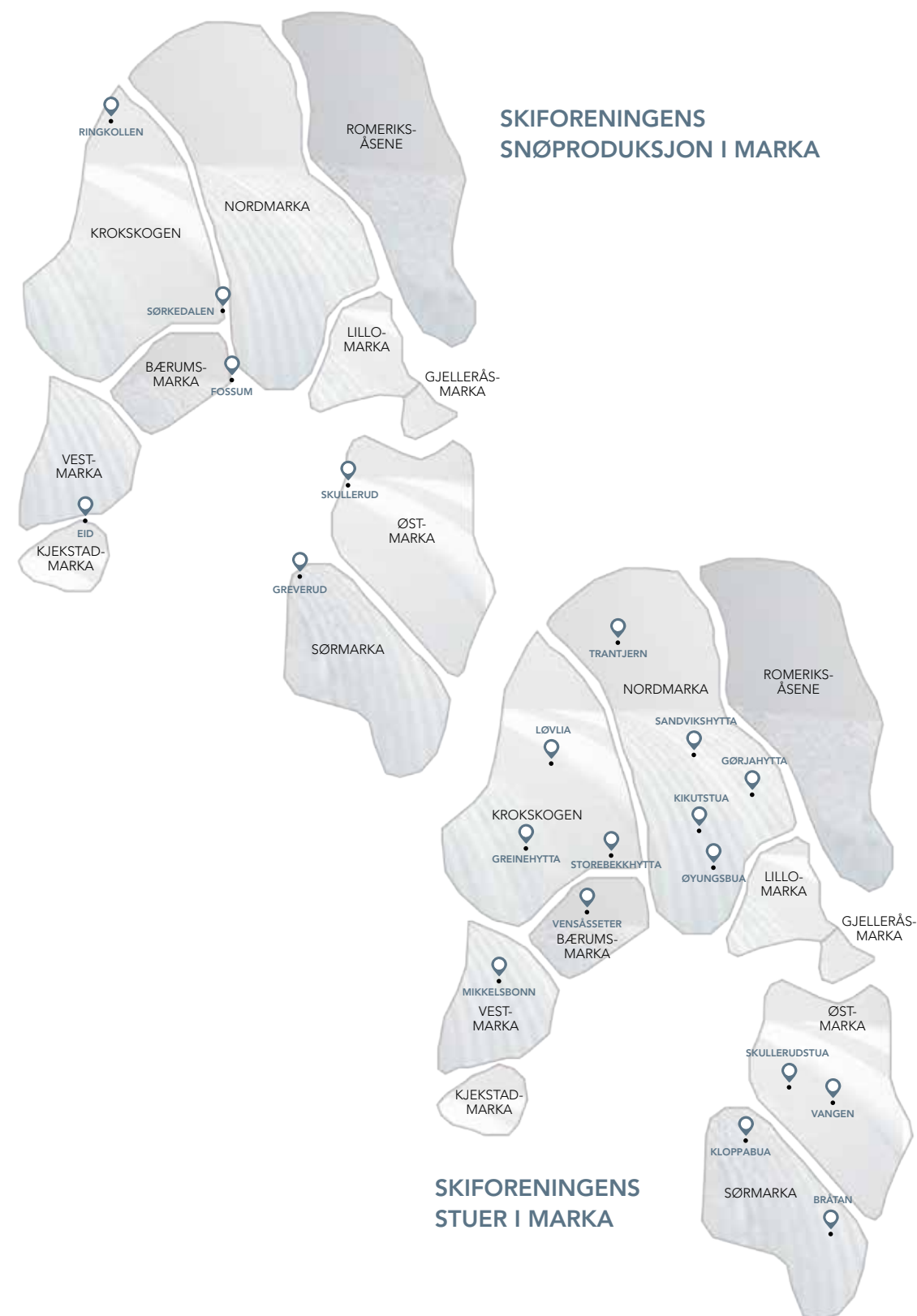
GJØVIK OG OMEGN
Barnas Holmenkollidag ble arrangert 13. mars i strålende vintervær.

Christian Haukei

Styret, rådet og komiteer

Magnus Nyløkken

Magnus Nyløkken

SKIFORENINGENS ÆRESMEDLEMMER

HM Kong Harald
Rolf Nyhus

STYRET

Bodil Kristine Høstmælingen (leder),
Kristine Klaveness, Elisabeth Longva Berger,
Jan Grønbech, Ingrid Haukvik-Jensen, Eva Sannum,
Christian Lunde, Christian Stabell Eriksen,
Pål Schwartz Samuelsen og Lars Gurandsrud
(ansattvalgt, valgt av og blant de ansatte).

RÅDET

Bente Lier (ordfører), Ragnhild Amlie, Per Bergerud,
Kristin Bjella, Erik Bruun, Olav Fjell, Jon Hindar,
Vigdis Jynge, Carl O. Løvenskiold, Stian Berger
Røslund og Henrik H. Langeland.

SKIFORENINGENS REVISOR

Bjørn Prestegard, Deloitte.

MARKAKOMITEEN

Knut Halvor Hansen (leder), Anne Cappelen,
Vigdis Jynge, Leiv M. Helsing, Jørgen Weidemann
Eriksen, Elisabeth Longva Berger,
Christian Stabell Eriksen og Morten Biong Nilsen,
Audun Formo Hay, Brit Lisa Skjelkvåle og
Eivind Landmark Tandrevold.
Fra adm.: Espen Jonhaugen og Kristine Grønlund.

KOMITÉ FOR ØKONOMI, FINANS OG JURIDISKE SAKER

Bjørn Henrik Rasmussen (leder),
Bodil Kristine Høstmælingen og Kristine Klaveness.
Fra adm.: Håvard S. Abrahamsen, Lene Wik Alfredsen
og Espen Jonhaugen.

STUE- OG EIENDOMSKOMITEEN

Steinar Eidaker (leder), Pål Schwartz Samuelsen,
Knut Halvor Hansen, Line Ravlo-Losvik,
Bjørn Henrik Rasmussen og Geir Skari.
Fra adm.: Espen Jonhaugen, Klaus Kromann og
Lars Gurandsrud.

KOMITÉ FOR DIGITAL UTVIKLING OG STRATEGI

Jan Grønbech. Fra adm: Lasse Strand.

INNSTILLENDE KOMITÉ FOR HOLMENKOLLMEDALJEN OG SKIFORENINGENS LEGAT FOR LOVENDE SKIUTØVERE

Ingrid Haukvik-Jensen (leder), Guri Knotten,
Brit Baldishol, Åshild Høva Sporsheim, Kristian
Hammer, Eirik Brandsdal og Christian Stabell Eriksen.
Fra adm.: Guri Leyell Skedsmo og Christine Amdam

VALGKOMITEEN

Steinar Eidaker (leder), Bente Flygind og
Jørgen Weidemann Eriksen.
Etter loven suppleres valgkomiteen av 1 styrevalgt
(velges på neste styremøte) og ett rådvalgt medlem.

Christian Haukeli

Christine Andam

Styrets beretning 2022

OM SKIFORENINGEN

Skiforeningen – Foreningen til Ski-Idrettens Fremme, ble stiftet i 1883 og har rundt 73.000 medlemmer. Skiforeningen er en av Norges eldste og største friluftsforskningsorganisasjoner. Gjennom løypepreparering, skilting og stuedrift, tilrettelegger foreningen for et bærekraftig og kortreist helårs friluftsliv i og rundt Osloområdet. Foreningen arrangerer en rekke aktiviteter for barn og voksne, legger til rette for hverdagsidretten i Holmenkollen, og driver Holmenkollen Kultur- og Turistanlegg med Skimuseet og hoppstårnet.

Foreningens administrasjon er lokalisert i Skiforeningens Hus i Holmenkollen i Oslo kommune.

FORTSATT DRIFT

I samsvar med regnskapslovens § 3-3a bekreftes det at forutsetningen for fortsatt drift er til stede. I utarbeidelse av årsregnskapet 2022, inkl. styrets beretning, er denne forutsetning lagt til grunn.

ÅRSREGNSKAPET 2022

Årsregnskap er utarbeidet etter god regnskapsskikk og er i samsvar med gjeldende norsk regnskapslovgivning.

Vinteren ble relativt bra til tross for lite snø og det var bra med aktivitet i Marka. Takket være god kulde temperatur før første snøfall og relativt bra vær i helgene, ble det alt i alt en god sesong. For medlemsåret 2021/2022 nådde vi ny rekord med 73.316 medlemmer som er en økning på 664 medlemmer sammenlignet med året før. Spørreundersøkelser gjennomført i 2022 viser at lojalitetsgraden i 2022 fortsatt er høy med 94,8 %.

Skiforeningen har etter to år med pandemi, igjen gjennomført en rekke aktiviteter for barn, unge og voksne. De største aktivitetene er Barnas Skiskole, Barnas Holmenkoll dag, Friluftsglede, Holmen-

koll-marsjen, voksenkurs og SommerCamp. I tillegg har vi gjennomført en rekke aktivitetsdager gjennom hele året.

Kultur- og turistanlegget med Skimuseet og hoppstårnet, erfarte igjen at besøkende strømmet til anlegget etter to år med pandemi. Skimuseet er 100 år i desember 2023 og styret besluttet høsten 2022 at lokalene skal om- og utbygges. I tillegg vil vi lage ny museumsutstilling til jubileet. Planlagt ferdigstillelse av prosjektet er desember 2023.

Skiforeningens omsetning for 2022 ble kr. 127,1 mill. mot kr. 102,3 mill. i 2021. Salg av varer og inngangsbilletter i Skimuseet var den største inntektskilden for Skiforeningen i 2022 og utgjorde kr. 30,9 mill. mot kr. 12,0 mill. i 2021. Inntektene for medlemskontingentene ble kr. 29,9 mill. i 2022 mot kr. 28,8 mill. i 2021. Inntekter fra deltageravgifter utgjorde kr. 16,2 mill. mot kr. 12,3 mill. i 2021.

Overskuddet i kultur- og turistanlegget går uavkortet til Skiforeningens Marka-arbeid, som består av drift, vedlikehold og utvikling av skiløyper, snø-produksjon, drift og vedlikehold av løypepreparerings-utstyr som preppemaskiner og snøscootere, samt Skiforeningens Marka-stuer mm.

Økte strømpriser gjennom 2022 har også gitt negative, økonomiske konsekvenser for foreningen, men på grunn av den offentlige strømtøtteordningen for frivillige organisasjoner, så kunne foreningen opprettholde et godt kvalitetstilbud og holde et godt og planlagt aktivitetsnivå gjennom hele året. Strømtøtte mottatt i 2022 utgjorde totalt kr. 1,9 mill.

Totale driftskostnader ble for regnskapsåret 2022 kr. 120,7 mill. mot kr. 104,8 mill. i 2021.

Skiforeningens virksomhet har ikke økonomisk overskudd som målsetting. Skiforeningen har mange virksomhetsområder som er avhengig av ytre forhold som blant annet vær- og føreforhold. Dette innebærer

at resultatene vil variere fra et år til et annet. Derfor er det naturlig å vurdere Skiforeningens resultater over en noe lenger periode enn et år. For tre-års perioden 2019 - 2021 var det akkumulerte resultatet minus kr. 1,8 mill. Ses resultatene over en fem-års periode (2017-2021) var det akkumulerte resultatet minus kr. 4,1 mill. Skiforeningen har også en stor eiendomsmasse som krever mye reparasjoner og vedlikehold. I 2022 ble det ikke gjennomført vedlikehold i det omfang som var ønskelig, og styret legger opp til at deler av årets resultat øremerkes vedlikehold.

Det er viktig for Skiforeningen å ha en solid økonomi, slik at foreningen år etter år kan levere et godt tilbud til medlemmene uavhengig av ytre forhold.

2022 er et år hvor Skiforeningen oppnådde et solid og godt økonomisk resultat, i hovedsak forårsaket av en svært god sommersesong for Kultur- og turistanlegget. Driftsresultatet for regnskapsåret 2022 ble kr. 6,4 mill. mot minus kr. 2,5 mill. i 2021.

Netto finansposter ble i 2022 minus kr. 0,5 mill., mot kr. 0,2 mill. i 2021 og resultat etter finansposter i 2022 ble kr. 5,9 mill., mot minus kr. 2,2 mill. i 2021.

Ved utgangen av 2022 utgjorde Skiforeningens totalkapital kr. 174,4 mill., mot kr. 154,5 mill. i 2021, og som pr. 31.12.2022 gav en egenkapitalandel på 31,3 %.

Skiforeningen eier en rekke bygg og eiendommer som pr. 31.12.2022 hadde en samlet bokført verdi på kr. 34,3 mill. De største eiendommene ble i 2022 taksert til kr. 187 mill.

I 2022 utgjorde netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter kr. 33,6 mill., fra investeringsaktiviteter minus kr. 25,7 mill., og fra finansieringsaktiviteter kr. 0. Netto endring i likvide midler utgjorde kr. 7,9 mill. i 2022. Total likviditetsbeholdning pr. 31.12.2022 var kr. 54,2 mill.

Årsregnskapet 2022 gir etter styrets oppfatning et riktig bilde av foreningens økonomiske stilling og resultat. Årets resultat ble kr. 5.881.661, - og styret foreslår følgende disponeringer:

DISPONERING AV ÅRETS RESULTAT:	
Overført Finn Qvales Fond (øremerkede midler)	772 180
Overført Skiforeningens fond (Bunden EK)	6 932
Overført vedlikeholdsfond eiendom (øremerkede midler)	3 000 000
<u>Overført annen egenkapital</u>	<u>2 152 549</u>
<u>Sum dsisponeringer og overføringer</u>	<u>5 881 661</u>

FINANSIELL RISIKO OG LIKVIDITET

Lav gjeldsgrad og god likviditet gir en begrensning av Skiforeningens finansielle risiko og renterisiko. Skiforeningen har begrensede inntekter og kostnader i utenlandsk valuta, og er dermed lite direkte eksponert for valutarisiko. Foreningen har allikevel indirekte en viss risiko i forhold til andre valutaer, da en endring av valutakurser vil påvirke strømmen av utenlandske turister til Norge og til Holmenkollen Kultur- og Turistanlegg.

Det har i 2022 ikke vært vesentlige tap på fordringer og kredittrisikoen vurderes som lav.

GAVER OG TILSKUDD

Finansielle gaver er svært viktig for foreningens stilling og den videre utvikling av drift og tilbud til medlemmene. Virksomheten har et bredt spekter av aktiviteter, arrangementer og prosjekter, samt en betydelig maskin- og utstyrspark primært for snø-produksjon og løypepreparering. Gaver og tilskudd gjør det mulig å ha et bredt og kvalitetsmessig godt tilbud til medlemmene og samtidig å kunne gjennomføre prosjekter gjennom hele året. Gaver har vært helt avgjørende for å kunne gjennomføre større og viktige investeringsprosjekter.

ARBEIDSMILJØ

Foreningen arbeider aktivt med helse, miljø og sikkerhet. Sykefraværet var i 2022 4,4 % mot 1,4 % i 2021. Det har gjennom 2022 vært tre langtidssykemeldte. Sykemeldingene er ikke å anse som arbeidsrelaterte. Arbeidsmiljøet i organisasjonen anses som godt.

LIKESTILLING OG MANGFOLD

I Skiforeningen skal rekruttering, forfremmelse, avlønning og utvikling av ansatte baseres på kvalifikasjoner og like muligheter, uavhengig av etnisk bakgrunn, religion, kjønn, alder, nasjonalitet, seksuell orientering, sivilstand, eller funksjonshemming. Diskriminering, mobbing eller trakassering er ikke akseptert i foreningen. Skiforeningen har nulltoleranse for seksuell trakassering og krenkende adferd.

Det er etablert rutiner og prosedyre for varsling av kritikkverdige forhold i virksomheten. Arbeidsmiljølovens krav er knyttet til intern varsling, som betyr egne ansatte og tillitsvalgte. Skiforeningens rutiner går lengre og kan ta imot varsler også fra personer som ikke er ansatt eller tillitsvalgte. Dette er fordi virksomheten er allsidig, omfangsrik og impliserer

TABELL: FORDELING KVINNER OG MENN PER STILLINGSKATEGORI I 2022

Nivå	Kvinner		Menn		Totalt	Kvinnerns andel av menns lønn (gjsnitt)
	Andel	Antall	Andel	Antall		
Ledernivå 1	25 %	2	71 %	5	7	96 %
ledernivå 2	81 %	11	21 %	3	14	93 %
Andre*	29%	12	67 %	24	36	93 %
Totalt fast ansatte	42 %	25	58 %	34	59	
Fast deltid*	33 %	5	67 %	10	15	95 %
Sesongarbeidere	58 %	207	42 %	150	357	100 %
* Faste deltidsansatte ligger under nivå «Andre»						

mange personer og situasjoner som ikke defineres som interne, men som likevel skal ivaretas på enn korrekt og profesjonell måte.

Skiforeningen skal være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn.

Andel kvinner i Skiforeningen i 2022 var 42,4 %. Skiforeningens styre og ledelse arbeider bevisst med å ha en jevn fordeling av kjønn i organisasjonen.

Skiforeningens ledergruppe bestod i 2022 av åtte personer, hvorav to kvinner og seks menn. Skiforeningens styre, består totalt av 10 medlemmer, hvorav fem kvinner og fem menn

Skiforeningen hadde 15 ansatte som jobbet fast deltid, hvorav fem er kvinner og ti er menn. Ni av ti menn jobber fast med løypepreparering i vinter-sesongen. Sesongarbeidere er ansatte som særlig er knyttet til prosjekter som Skiskolen, Friluftsglede og Holmenkollen Kultur- og Turistanlegg.

Skiforeningen arbeider aktivt for mangfold og har ansatte og frivillige med bakgrunn fra flere nasjoner. Foreningen skal gi like muligheter for alle.

Skiforeningen har ansatt Håvard S. Abrahamsen som ny Generalsekretær. Han tiltrådte stillingen 1. mars 2022.

Skiforeningen har en rekke ansatte-goder; som fleksibel arbeidstid, samt full lønn ved sykdom og under svangerskap uavhengig av Folketrygdens begrensninger og disse ordninger ansees som viktige tiltak for likestilling i organisasjonen. I 2022 har tre kvinner og én mann hatt foreldrepermisjon.

ÅPENHETSLOVEN

Skiforeningens redegjørelse for aktsomhetsvurderingene vil bli offentliggjort på foreningens hjemmesider innen 30. juni 2023.

YTRE MILJØ

Skiforeningen er opptatt av å redusere påvirkningen på ytre miljø og forurensning. Skiforeningen har siden 2003 vært miljøfyrtårnsertifisert. Skiforeningens Marka-stuer; Løvli, Kikut og Vangen er også sertifisert som Miljøfyrtårnsbedrifter. Skiforeningen skal re-sertifiseres i 2023.

RISIKO OG USIKKERHETSFAKTORER

Skiforeningens virksomhet påvirkes av klimatiske forhold. Varige og vesentlige klimaendringer i retning av en mildere og mer variert klima, vil kunne gi betydelige utfordringer for Skiforeningens drift.

Skiforeningen har flere inntektskilder, hvor hovedinntektskildene er medlemskontingent, inntekter fra kultur- og turistanlegget i Holmenkollen, deltagerinntekter fra skiskole og andre arrangementer, inntekter fra samarbeidspartnere og offentlige prosjektmidler. I tillegg har Skiforeningen hvert år mottatt betydelige økonomiske gaver og tilskudd og som er øremerket investeringer som styrker Skiforeningens tilbud for medlemmene.

FORSIKRING FOR STYRETS MEDLEMMER OG GENERALSEKRETÆR

Foreningen har tegnet forsikring for styrets medlemmer og generalsekretæren for deres mulige ansvar overfor foreningen og foreningens forbindelser.

FREMTIDSUTSIKTER

Skiforeningens medlemsmasse har i de siste årene vært stabil og ved medlemsårets utgang (pr. 31. august 2022) hadde foreningen 73.316 medlemmer, en økning på 2,9 % fra 2021. Basert på den generelle økningen i bruk av Marka sommer og vinter i kombinasjon med Skiforeningens mange tilbud, forventer styret en fortsatt økning i medlemsmassen.

Den geopolitiske situasjonen som følge av konflikten i Ukraina, energisituasjonen, inflasjon forårsaket av sterk prisvekst og økende renter har skapt større usikkerhet enn på lang tid. Skiforeningen merker dette særlig på kostnadssiden knyttet til strøm og drivstofforbruk. Så langt har Skiforeningen, som en frivillig organisasjon, mottatt offentlig strømstøtte, og som har bidratt til at tilbudet og aktivitets-nivået har blitt opprettholdt. Trangere økonomiske kår

nasjonalt og internasjonalt kan slå negativt ut på turistbesøk til Holmenkollen Kultur- og Turistanlegg. Selv om vi forventer en økning i medlemsmassen, vil trangere økonomiske kår i samfunnet også kunne innvirke på beslutning om medlemskap i foreningen.

Risiko for mildere klima vil også kunne gi en utfordring for Skiforeningen. Det vil kunne medføre at snø og derav skiføret trekker oppover i høyden og krever mer av Skiforeningens grunnarbeid i Marka før snøen legger seg. For å opprettholde tilbudet til medlemmene vil Skiforeningen måtte belage seg på større bruk av økonomiske ressurser for nødvendig snø-produksjon.

Til tross for en rekke usikkerhetsfaktorer i samfunnet, forventer styret og administrasjonen at det fortsatt vil være stor interesse for friluftsliv, Marka og Skiforeningens brede og gode tilbud.

Oslo, den 21. mars 2023

For Styret i Skiforeningen -
Foreningen til Ski-Idrettens Fremme

Christian Stabell Eriksen
styremedlem

Bodil Kristine Østmaeligen
styreleder

Elisabeth Longva Berger
styremedlem

Christian Lunde
styremedlem

Jan Grønbech
styremedlem

Ingrid Haukvik-Jensen
styremedlem

Lars Gurandsrud
ansattes representant

Pål S. Samuelson
styremedlem

Kristine Klavenes
styremedlem

Eva Sannum
styremedlem

Håvard S. Abrahamsen
generalsekretær

Årsregnskap 2022

SKIFORENINGEN - FORENINGEN TIL SKI-IDRETTENS FREMME

Resultatregnskap

Alle beløp i hele kroner

NOTE	2022	2021
DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER		
Driftsinntekter	123 145 476	98 639 561
Andre driftsinntekter	3 965 620	3 662 502
1,2,3 Sum driftsinntekter	127 111 096	102 302 063
Varekostnad	11 290 616	5 661 407
4 Lønn og personalkostnader	57 494 365	54 081 031
5 Ordinære avskrivninger	13 885 720	13 440 914
6 Andre driftskostnader	38 074 967	31 574 936
Sum driftskostnader	120 745 669	104 758 288
Driftsresultat	6 365 427	-2 456 225
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER		
Finansinntekter	1 559 637	1 161 965
Finanskostnader	2 043 403	945 367
Netto finansresultat	-483 766	216 598
7 Ordinært resultat	5 881 661	-2 239 627
ÅRETS RESULTAT	5 881 661	-2 239 627
Disponering av årets resultat:		
Overført Finn Qvales Fond (øremerkede midler)	722 180	648 620
Overført Skiforeningens fond (Bunden EK)	6 932	63 017
Overført vedlikeholdsfond eiendom (øremerkede midler)	3 000 000	0
Overført annen egenkapital	2 152 549	-2 951 264
Sum disponeringer og overføringer	5 881 661	-2 239 627

Balanse pr. 31. desember

Alle beløp i hele kroner

NOTE	31.12.2022	31.12.2021
EIENDELER		
Anleggsmidler		
Varige driftsmidler		
5 Tomter, bygninger, annen fast eiendom	34 326 705	38 113 684
5 Tekniske installasjoner	1 040 474	1 092 840
5 Anlegg under utførelse	11 199 303	11 851 973
5 Driftsløsøre, inventar, tekniske installasjoner	33 351 366	20 396 129
5 IKT	72 409	116 846
Sum varige driftsmidler	79 990 257	71 571 473
Finansielle anleggsmidler		
8 Finansielle anleggsmidler	26 535 117	23 144 962
Langsiktige fordringer	-	-
9 Pensjonsmidler	2 704 406	3 644 883
Sum finansielle anleggsmidler	29 239 523	26 789 845
Sum anleggsmidler	109 229 780	98 361 317
Omløpsmidler		
Varer		
1 349 591	1 666 485	
Fordringer		
10 Kundefordringer	3 891 662	3 752 106
10 Andre fordringer	5 752 721	4 361 404
Sum fordringer	9 644 383	8 113 510
11 Bankinnskudd, kontanter og lignende	54 226 121	46 337 420
Sum omløpsmidler	65 220 095	56 117 416
SUM EIENDELER	174 449 875	154 478 733

Balanse pr. 31. desember

Alle beløp i hele kroner

NOTE	31.12.2022	31.12.2021
EGENKAPITAL OG GJELD		
Egenkapital		
Øremerkede midler interne restriksjoner - Finn Quales fond	14 013 032	13 290 852
Øremerkede midler interne restriksjoner - Skiforeningens VM-fond	5 704 988	5 704 988
Øremerkede midler interne restriksjoner - Vedlikeholdsfond eiendom	3 000 000	-
Bunden EK - øvrige fond	2 763 602	2 956 670
Annen egenkapital	29 209 920	27 057 371
12 Sum egenkapital	54 691 542	49 009 881
Gjeld		
Annen langsiktig gjeld		
13 Øvrig langsiktig gjeld	500 000	500 000
Sum annen langsiktig gjeld	500 000	500 000
Kortsiktig gjeld		
Leverandørgjeld	11 262 421	3 495 754
Skyldig offentlige avgifter	3 416 050	3 318 418
Skyldig lønn og feriepenger	4 465 724	3 939 672
Forskuddsbetalt medl.kontingent	18 627 040	18 473 508
14 Andre utsatte inntekter	76 641 827	71 269 881
14 Annen kortsiktig gjeld	4 845 272	4 471 619
Sum kortsiktig gjeld	119 258 333	104 968 853
Sum gjeld	119 758 333	105 468 853
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	174 449 875	154 478 733

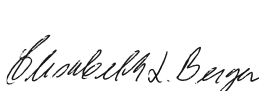
Oslo, 21. mars 2023
Styret for Skiforeningen - Foreningen til Ski-idrettens Fremme

Christian Stabell Eriksen
styremedlem

Bodil Kristine Westmælingen
styreleder

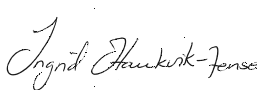
Elisabeth Longva Berger
styremedlem

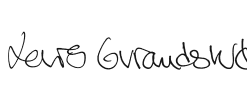
Christian Lunde
styremedlem

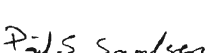
Jan Grønbech
styremedlem

Ingrid Haukvik-Jensen
styremedlem

Lars Gurandsrud
ansattes representant

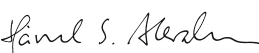
Pål S. Samuelsen
styremedlem

Kristine Klavenes
styremedlem

Eva Sannum
styremedlem

Håvard S. Abrahamsen
generalsekretær

Kontantstrømsoppstilling

Alle beløp er i hele kroner

	2022	2021
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER:		
Ordinært resultat før skattekostnad	5 881 661	-2 239 627
Ordinære avskrivninger	13 885 720	13 440 914
Pensjonskostnad uten kontanteffekt	940 477	330 285
Endring i varer	316 894	434 123
Endring i kundefordringer	-139 556	-2 048 267
Endring i andre fordringer	-1 391 317	5 523 192
Endring i leverandørgjeld	7 766 667	-743 778
Endring i andre omløpsmidler og andre gjeldsposter	6 522 814	4 893 218
Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	33 783 360	19 590 060

KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER:

Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-34 517 520	-7 858 356
Endring i anlegg under utførelse uten kontanteffekt	10 035 650	247 225
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	2 177 366	0
Utbetalinger ved kjøp av immatrielle eiendeler	0	0
Innbetalinger ved salg av finansielle anleggsmidler	0	0
Endring i langsiktige fordringer	0	0
Innbetalinger til investeringer i finansielle anleggsmidler	0	0
Utbetalinger til investeringer i finansielle anleggsmidler	-3 390 156	-1 566 691
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-25 694 660	-9 177 822

KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER:

Endringer i finansieringsaktiviteter	0	0
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	0	0

Netto endring i bankinnskudd, kontanter og lignende	8 088 700	10 412 237
Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr 01.01.	46 337 420	35 925 184
Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr 31.12.	54 426 121	46 337 421

SKIFORENINGEN - FORENINGEN TIL SKI-IDRETTENS FREMME

Noter til regnskapet 2022

Alle beløp er i hele kroner.

Regnskapsprinsipper

Arsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk.

Klassifisering og generelle regler for vurdering av balanseposter

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år etter utbetalingstidspunktet klassifiseres som omløpsmidler. For gjeld er analoge kriterier lagt til grunn. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost. Varige anleggsmidler som har begrenset levetid, avskrives lineært over forventet økonomisk levetid. Anleggsmidler nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Inntekter

Inntekt regnskapsføres når den er opptjent, altså når både risiko og kontroll i hovedsak er overført til kunden. Dette vil normalt være tilfellet når varen er levert til kunden. Inntektene regnskapsføres med verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet

Inntekter fra samarbeidspartnere

Inntekter fra samarbeidspartnere inntektsføres i det året ytelsen leveres og betales.

Gaver, offentlige tilskudd og andre tilskudd

Generelt inntektsføres pengegaver og tilskudd når de mottas. Øremerkede gaver og tilskudd til investeringer/driftsmidler inntektsføres i takt med kostnader/avskrivninger i de respektive prosjekter. Pr. 31.12. er ubenyttede pengegaver og tilskudd avsatt i balansen under andre utsatte inntekter og annen kortsiktig gjeld.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta vurderes etter kursen på balansedagen. Ved eventuell sikring brukes terminkurs.

Varer

Varer er vurdert til det laveste av anskaffelseskost (etter FIFO-prinsippet) og virkelig verdi.

Fordringer

Kundefordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringer. Andre fordringer, både omløpsfordringer og anleggsfordringer, føres opp til det laveste av pålydende og virkelig verdi.

Pensjoner

Foreningen gikk over til innskuddsbasert pensjonsordning fra 01.07.2008. For ansatte over 52 år på overgangstidspunktet videreføres ordningen med ytelsespensjon. Ved regnskapsføring av de ytelsesbaserte pensjonene er lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn lagt til grunn. Estimatavvik og effekt av endrede forutsetninger amortiseres over forventet gjenværende opptjeningsstid i den grad de overstiger 10% av den største av pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidlene. Planendringer fordeles over gjenværende opptjeningsstid. Arbeidsgiveravgift er inkludert i tallene.

Medlemskontingent

Medlemsåret går fra 1. september til 31. august. Kontingenten periodiseres og blir inntektsført jevnt over hele medlemsåret, slik at det ved regnskapsårets utgang er avsatt forholdsmessige kontingenter for neste regnskapsår. Inntekter fra tegning av livsvarig medlemskap resultatføres direkte og overføres til Finn Qualess fond.

Skatter

Skattekostnad sammenstilles med regnskapsmessig resultat før skatt. Skattekostnaden består av betalbar skatt på årets direkte skattepliktige inntekt og endring i netto utsatt skatt.

Det er deler av foreningens virksomhet som er skattepliktig. Utsatt skattefordel balanseføres ikke.

Momskompensasjon

Foreningen mottar kompensasjon av merverdiavgift for frivillige organisasjoner. Mottatt kompensasjon er basert på foreningens driftskostnader foregående år. Kompensasjonen er resultatført som annen driftsinntekt.

SKIFORENINGEN - FORENINGEN TIL SKI-IDRETTENS FREMME

Noter til regnskapet 2022

Alle beløp er i hele kroner.

Note 1	Driftsinntekter	
	2022	2021
Salg av varer	12 818 600	3 954 604
Medlemsinntekter	29 862 614	28 791 895
Deltakeravgifter	16 188 945	12 254 952
Inntekter fra samarbeidspartnere	8 776 702	7 076 476
Billettinntekter museet og tårnet	18 106 162	8 013 281
Offentlig tilskudd til kultur og friluftsliv*	7 031 086	6 383 335
Andre tilskudd og gaver*	22 958 363	27 583 831
Leieinntekter	5 229 283	3 439 962
Momskompensasjon	3 965 620	3 662 502
Andre inntekter	2 173 721	1 141 225
Sum driftsinntekter	127 111 096	102 302 063

*Se også note 2 og 3

Note 2	Kommunale tilskudd til løypearbeid	
Kommune	2022	2021
Asker kommune	3 145 456	3 064 392
Bærum kommune	703 458	684 700
Enebakk kommune	72 000	72 000
Gran kommune	64 980	64 050
Hole kommune	20 000	20 000
Jevnaker kommune	68 192	66 205
Lier kommune	60 000	60 000
Nannestad kommune	155 000	155 000
Nittedal kommune	156 000	276 000
Nordre Follo kommune	900 000	885 988
Oslo kommune	855 000	455 000
Ringerike kommune	350 000	350 000
Rælingen kommune	280 000	70 000
Ullensaker kommune	35 000	0
Viken fylkeskommune	166 000	160 000
Sum kommunale tilskudd	7 031 086	6 383 335

SKIFORENINGEN - FORENINGEN TIL SKI-IDRETTENS FREMME

Noter til regnskapet 2022

Alle beløp er i hele kroner.

Note 3	Andre tilskudd og gaver		
Gavegiver	Formål	2022	2021
Bergersenstiftelsen	Øremerkede tilskudd	0	50 000
Bymiljøetaten	Øremerkede tilskudd	823 200	800 000
Bymiljøetaten	Aktivitetsmidler barn	1 311 000	1 256 500
Hans Herman Horns Stiftelse	Aktivitetsmidler barn	500 000	500 000
Integrerings- og mangfoldsdirektoratet	Aktivitetsmidler barn	400 000	0
Kultur- og likestillingsdepartementet	Aktivitetsmidler barn	1 600 000	1 600 000
Lotteri- og stiftelsestilsynet	Stimuleringsordning for frivillige organisasjoner	885 803	7 850 527
Lotteri- og stiftelsestilsynet	Aktivitetsmidler barn	180 000	0
Miljødirektoratet	Aktivitetsmidler barn	1 900 000	1 750 000
Mustad Industrier	Øremerkede tilskudd	66 750	16 750
NIF/ Norges Olympiske Komité	Aktivitetsmidler barn	175 000	175 000
Nittedal kommune	Øremerkede tilskudd	0	233 000
Norsk Friluftsliv	Øremerkede tilskudd	82 500	300 000
Norsk Tipping/Grasrotandelen	Aktivitetsmidler barn	91 293	84 316
Oslo Idrettskrets	Aktivitetsmidler barn	70 000	70 000
Oslo kommune, Bufdir	Aktivitetsmidler barn	2 600 000	2 900 000
Oslo kommune, Kulturetaten	Øremerket tilskudd	0	46 000
Oslo kommune, Næringsetaten	Øremerket tilskudd	0	128 293
Oslo kommune, Velferdsetaten	Øremerket tilskudd	500 000	100 000
Oslo kommune via Sørkedalen IF	Øremerket tilskudd	87 874	50 000
Sparebankstiftelsen Jevnaker Lunner Nittedal	Øremerkede tilskudd	0	90 000
Sparebankstiftelsen DNB	Øremerkede tilskudd	1 070 000	280 000
Sparebankstiftelsen DNB	Tranljern	500 000	500 000
Spillemidler ColorLine	Aktivitetsmidler barn	239 812	297 750
Tanja AS	Øremerkede tilskudd	500 000	500 000
Investeringstilskudd fra private**	Øremerkede driftsmidler	8 675 589	8 228 179
Gaver og bidrag fra private	Øremerkede tilskudd	242 149	245 612
Avsetning ubenyttede midler*	Øremerkede tilskudd	457 393	-468 096
Sum andre tilskudd og gaver		22 958 363	27 583 831

*Avsetning ubenyttede midler pr. 31.12. er øremerkede midler til gjennomføring av vinteraktiviteter i 2023.

**Spesifikasjon av gaver over kr. 30.000 gitt av private, stiftelser og legater.
Mottatte gaver som er øremerket og som avskrives i takt med avskrivningene på investeringen:

Giver	Formål	Mottatt	Ikke mottatt*	Sum gavebeløp
Finn Viggo Amundsen - arv	Øremerket arbeidet i Marka	4 036 914		4 036 914
Sparebankstiftelsen DNB	Tilskudd maskiner og utstyr	3 000 000		3 000 000
Sparebankstiftelsen DNB	Øremerket arbeidet i Marka	155 000		155 000
Nadia og Jacob Stolt-Nielsen Veldedige Stiftelse	Skimuseet 100 år	1 500 000	26 000 000	27 500 000
Hans Herman Horns Siftelse	Skimuseet 100 år	1 500 000	26 000 000	27 500 000
OBOS	Garasje Krokhol	1 000 000		1 000 000
Sparebankstiftelsen Ringerike	Ringkollen snøproduksjonsanlegg	775 000		775 000
Viken fylkeskommune	Løypemaskin Brovoll	400 000		400 000
Nannestad kommune	Løypemaskin Brovoll	300 000		300 000
LU Ringerike	ATV Ringkollen	204 000		204 000
Stella AS ifm Fredrik Cappelen 60 år	Scooter	104 400		104 400
Anette og Brynjulf Skaugens stiftelse	Scooterfres	80 000		80 000
Kristin Tonjer	Garasje Brovoll	30 000		30 000
Sum gavebeløp		13 085 314		65 085 314

* Tilsagnsbeløp

SKIFORENINGEN - FORENINGEN TIL SKI-IDRETTENS FREMME

Noter til regnskapet 2022

Alle beløp er i hele kroner.

Note 4 Lønnskostnad, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte m.m.

Lønnskostnad	2022	2021
Lønninger	44 240 957	42 061 949
Arbeidsgiveravgift	6 876 762	6 327 789
Pensjonskostnader	4 437 469	3 920 928
Andre ytelser	1 939 177	1 770 366
Sum	57 494 365	54 081 031

Lønninger består av lønn til faste ansatte og innleid hjelp til arrangement, skikurs, friluftsskole og sesongarbeidere i kultur- og turistanlegget.

Gjennomsnittlig antall årsverk faste ansatte var i 50,84 i 2022 (49,12 i 2021). I tillegg utgjør innleiet hjelp og sesongarbeidere ca 25,5 årsverk fordelt på ca 357 personer. Generelt tillegg for faste ansatte var 2,9 % i 2022, gjeldende fra 1.5. Totalt lønnsoppgjør var 3,1 %.

Generalsekretær tiltrådte 1. mars 2022. Generalsekretær har avtale om 3 måneders oppsigelsestid. Ved oppsigelse fra Styret har Generalsekretær krav på 9 måneder etterlønn,

Ytelser til ledende personer	General-sekretær	Styret	Rådet
Lønn	921 477	0	0
Pensjonskostnad - innskudd og premie	142 080	0	0
Annen godtgjørelse*	16 315	0	0

*Annen godtgjørelse utgjør fri avis, fri telefon og gruppelivs- og ulykkesforsikring.

Revisor	2022	2021
Revisjon	184 400	221 400
Andre tjenester	37 500	5 950
Skatterådgivning	0	4 200
Sum ekskl. mva.	221 900	231 550

Note 5 Varige driftsmidler

	Tomter og kunst	Bygn. og annen fast eiendom	Tekniske installasjoner	Anlegg under utførelse	Driftsløsøre-inventar, utstyr	IKT	Totalt
Anskaffelseskost 01.01.	1 245 147	123 077 342	1 324 286	11 851 973	116 324 129	10 622 737	264 445 613
Tilgang	0	373 091	87 576	9 382 980	22 424 963	71 543	32 340 154
Avgang	0	0	0	10 035 650	0	0	10 035 650
Anskaffelseskost 31.12.	1 245 147	123 450 433	1 411 862	11 199 303	138 749 092	10 694 280	286 750 117
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.	0	90 368 875	371 389	0	105 397 726	10 621 870	206 759 860
Bokført verdi pr. 31.12.	1 245 147	33 081 557	1 040 474	11 199 303	33 351 366	72 411	79 990 257
Periodens avskrivninger	0	4 160 070	139 943	0	9 469 726	115 981	13 885 720
Periodens av- og nedskrivninger	0	4 160 070	139 943	0	9 469 726	115 981	13 885 720

Økonomisk levetid	20/25	10	5	3
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær

SKIFORENINGEN - FORENINGEN TIL SKI-IDRETTENS FREMME

Noter til regnskapet 2022

Alle beløp er i hele kroner.

Note 6 Andre driftskostnader

	2022	2021
Kostnader lokaler	7 363 767	6 922 598
Leie maskiner, utstyr, software mv.	4 293 772	3 730 528
Verktøy, inventar og utstyr	2 970 487	2 252 514
Reparasjon og vedlikehold	6 551 807	5 894 801
Kjøp av tjenester	10 537 561	6 813 274
Annonse- og reklamekostnader, inkl barter	1 025 432	1 284 578
Kontorkost. trykksak m.v.	500 248	490 009
Telefon og porto m.v.	623 069	724 350
Kostnader til egne transportmidler, inkl drivstoff	1 626 752	1 329 754
Kontingenter	257 608	274 156
Hedersbevisninger, gaver, blomster	196 524	129 368
Forsikringer	767 453	733 484
Eiendoms- og festeavgift	422 678	400 544
Parkering, bom og reisekostnader	275 085	173 897
Andre kostnader	262 723	120 894
Tap på fordringer	400 000	300 186
Sum andre driftskostnader	38 074 967	31 574 936

Note 7 Resultat fordelt pr avdeling (tall i hele tusen)

SKIFORENINGEN	TOTALT	Marka	Kultur- og turistanlegget	Aktivitet	Sport og Event	Andre*
Inntekter	127 111	53 552	32 685	29 470	3 863	7 541
Varekjøp	11 291	639	5 254	5 545	-205	59
Lønn og personal	57 494	26 827	7 919	13 538	1 027	8 184
Avskrivninger	13 886	9 332	3 521	15	28	989
Andre kostnader	38 559	21 506	7 692	1 865	983	6 513
Administrasjonskostnader	0	472	3 722	4 225	1 548	-9 968
Årets resultat	5 882	-5 223	4 577	4 280	482	1 765

* Andre avdelinger består av kommersiell avdeling, administrasjon, økonomi og IT.

Note 8 Finansielle anlegsmidler

Beholdning	Kostpris	Markedsverdi 31.12.2022
Pengemarked	8 762 415	8 609 063
Obligasjoner med høy kredittverdighet	8 978 963	8 277 881
Høyrenteobligasjoner	8 842 492	8 889 246
SUM finansielle andleggsmidler	26 583 870	25 776 190
Fondsmidler i bank		
Tilgang livsvarige medlemmer 2022	722 180	722 180
DNB	36 747	36 747
SUM finansielle anleggsmidler i bank	758 927	758 927
Sum finansielle anleggsmidler	27 342 797	26 535 117

SKIFORENINGEN - FORENINGEN TIL SKI-IDRETTENS FREMME

Noter til regnskapet 2022

Alle beløp er i hele kroner.

Note 9 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Foreningen har to pensjonsordninger. Innskuddsordningen hadde 78 medlemmer (hel- og deltidsansatte) pr 31.12., og det er innbetalt kr. 2.370.431 til ordningen. Ytelsesordningen omfatter 27 medlemmer. Årets pensjonskostnad for ytelsesordningen er kr. 59.790. Ansatte som omfattes av ytelsesordningen har rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Forpliktelsene knyttet til vanlig tjenestepensjonsordning og AFP er dekket gjennom et forsikringsselskap.

Kostnader til ytelsesbasert pensjonsordning:	31.12.2022	31.12.2021
Årets pensjonsopptjening	92 404	117 520
Rentekostnad	363 495	361 026
Avkastning på pensjonsmidler	-698 701	-585 885
Administrasjonskostnader	302 592	262 520
Resultatført aktuarielt tap/(gevinst)	0	0
Resultatført nettoforpliktelse avkortn./oppgjør tap/(gev)	0	0
Resultatført akt. tap/gev. v/ avkortn./oppgjør	0	0
Netto pensjonskostnad (før arbeidsgiveravgift)	59 790	155 182
AGA av pensjonskostnaden	8 430	21 881
Resultatført pensjonskostnad	68 221	177 063

Innbetalt premie til Innskuddsbasert pensjonsordning	2 370 431	2 451 549
Kompensasjon vedr. overgang til innskuddspensjon	99 744	110 594
Sum pensjonskostnad (ytelse + innskudd)	2 538 395	2 739 205

	31.12.2022	31.12.2021
Pensjonsforpliktelse PBO	24 855 869	25 056 141
Verdi av pensjonsmidler	-24 768 723	-24 844 954
Pålept pensjonsforpliktelse ekskl. arbeidsgiveravgift	87 145	211 187
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	-2 457 352	-3 405 651
Arbeidsgiveravgift	-334 199	-450 419
Pålept pensjonsmidler (-) /forpliktelse (+) inkl. arbeidsgiveravgift	-2 704 406	-3 644 883

Økonomiske forutsetninger (gjelder ytelsespensjon):

Diskonteringsrente	3,20 %	1,50 %
Forventet avkastning	4,90 %	2,40 %
Forventet lønnsregulering	3,75 %	2,00 %
Forventet G-regulering	3,50 %	1,75 %
Forventet pensjonsregulering	1,70 %	0,00 %

Som aktuarmessige forutsetninger for demografiske faktorer og avgang, er vanlig benyttede forutsetninger innen forsikring lagt til grunn .

Note 10 Fordringer

Utestående kundefordringer pr. 31.12 er kr. 3.891.662, hvorav avsetning for tap på fordringer er kr. 700.000.

Note 11 Bankinnskudd

Bundet bankinnskudd for forskuddsskattetrekk på kr 1.756.478 og er medtatt under bankinnskudd i balansen.

SKIFORENINGEN - FORENINGEN TIL SKI-IDRETTENS FREMME

Noter til regnskapet 2022

Alle beløp er i hele kroner.

Note 12 Egenkapital

	Øremerkede midler interne restriksjoner			Bunden egenkapital	Annen egenkapital	Total egenkapital
	Res.andel Ski-VM 2011 AS	Finn Quales fond	Vedlikeholds-fond eiendom	Øvrige fond*		
Egenkapital 1. januar	5 704 988	13 290 852	0	2 956 670	27 057 371	49 009 881
Utdeling fra fond	0	0	0	-200 000	0	-200 000
Resultat for perioden	0	722 180	3 000 000	6 932	2 152 549	5 881 661
Egenkapital 31. desember	5 704 988	14 013 032	3 000 000	2 763 602	29 209 920	54 691 542

*Øvrige fond består av Skiforeningens Fond og Legat lovender skilepere.

Note 13 Langsiktig gjeld og pantstillelser

Total gjeld sikret ved pant	2022	2021
Gjeld til Oslo kommune	500 000	500 000
Herav gjeld med forfall senere enn 5 år	500 000	500 000

Balanseført verdi av pantsatte eiendeler	2022	2021
Bygninger og tomter	17 629 539	19 700 503

I tillegg er eiendelene stillet som sikkerhet for:

Gjeld til Oslo kommune	500 000	500 000
Sum øvrig langsiktig gjeld	500 000	500 000

Note 14 Kortsiktig gjeld

Øremerkede gaver og tilskudd samt periodiserte inntekter er avsatt i balansen.
Øremerkede midler er gaver og tilskudd som inntektsføres over investeringsens levetid.

Ved årsslutt består balansepostene av følgende avsetninger:

Andre utsatte inntekter	2022	2021
Periodiserte inntekter:		
Periodisert deltageravgift	10 569 785	11 366 066
Periodiserte sponsormidler og andre forskuddsbetalte inntekter	3 685 614	4 226 000
Øvrige øremerkede midler*	62 386 428	55 677 816
Sum andre utsatte inntekter pr. 31.12.	76 641 827	71 269 881

* Øremerkede midler inntektsføres over investeringens levetid

Annen kortsiktig gjeld	2022	2021
Avsetning for forpliktelser	4 845 272	4 471 619
Sum annen kortsiktig gjeld pr. 31.12.	4 845 272	4 471 619

Noter til regnskapet 2022

Alle beløp er i hele kroner.

Note 15 Aksjer					
Selskap	Ant. aksjer	Eierandel	Pålyd.	Overkurs	Bokf. verdi
VisitOslo A/S	1	0,50 %	10 000	0	0

Note 16 Skatt		
Årets skattekostnad fremkommer slik	2022	2021
Betalbar skattekostnad	-	-
Endring i utsatt skatt	229 430	(133 470)
Årets skattekostnad	229 430	(133 470)

Avstemming fra nominell til faktisk skattesats		
Resultat før skatt	1 042 863	(606 680)
Permanente forskjeller	-	-
Forventet inntektsskatt etter nominell skattesats	229 430	(133 470)
Effekt redusert skattesats	-	-
Effekt av nedvurdert utsatt skattefordel	(229 430)	133 470
Skattekostnad	-	-

Oversikt over utsatt skatt		
Driftsmidler	(39 496)	(3 635)
Underskudd til fremføring	(5 298 357)	(5 563 647)
Netto utsatt skatt/ (skattefordel)	(5 337 853)	(5 567 282)
Effekt av nedvurdert utsatt skattefordel	5 337 853	5 567 282
Netto utsatt skatt/ (skattefordel) etter nedvurdering*	-	-

*Utsatt skattefordel er ikke balanseført pr. 31.12.2022

Til generalforsamlingen i Skiforeningen - Foreningen til Ski-Idrettens Fremme

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Skiforeningen - Foreningen til Ski-Idrettens Fremme som består av balanse per 31. desember 2022, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av organisasjonens finansielle stilling per 31. desember 2022, og av dens resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av organisasjonen i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og generalsekretær (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til organisasjonens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

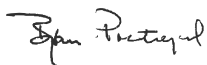
Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoen, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av organisasjonens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om organisasjonens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at organisasjonen ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

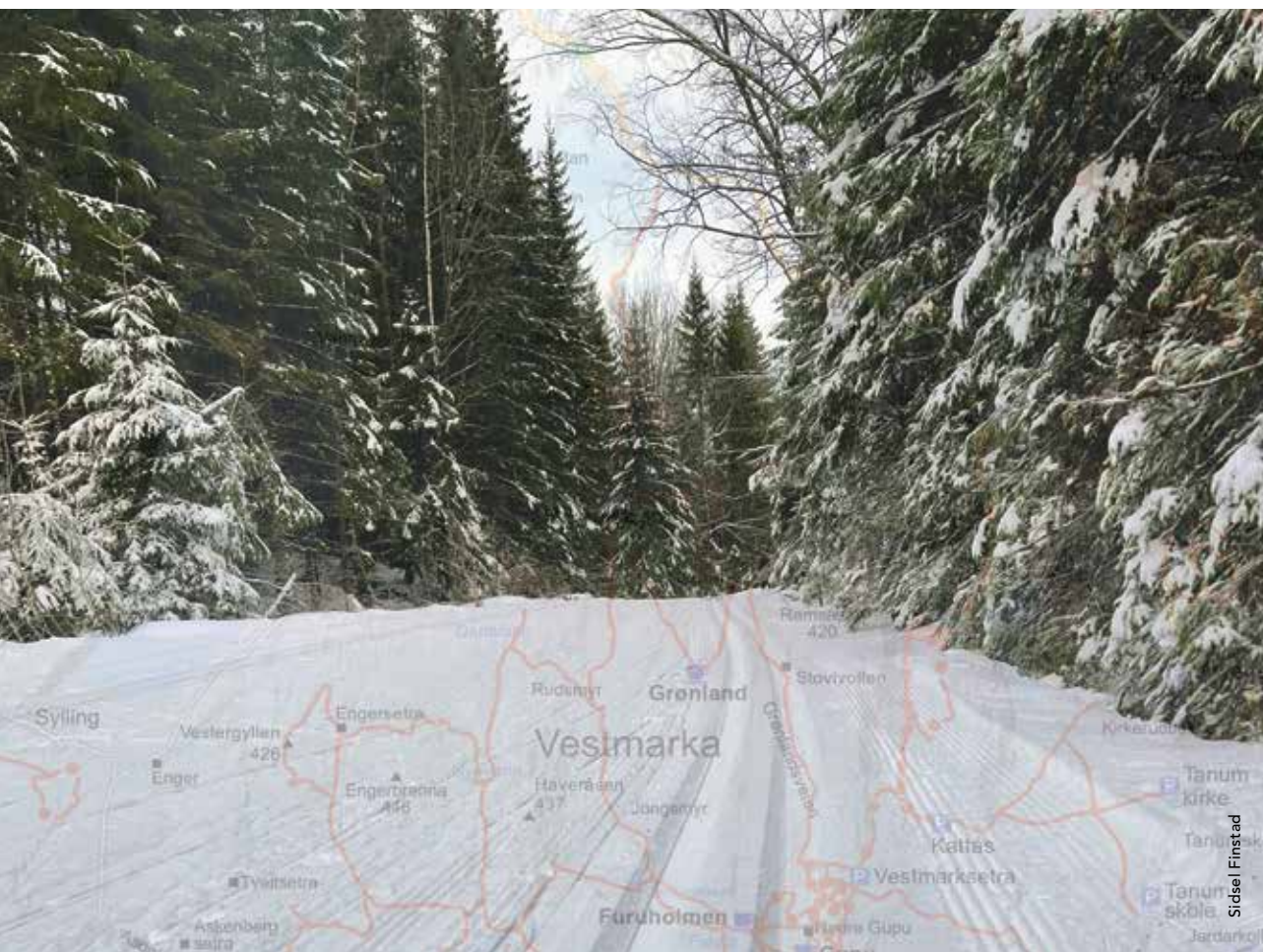
Oslo, 21. mars 2023
Deloitte AS

Bjørn Prestegard
statsautorisert revisor

Penneo Dokumentnøkkel: N6LQ2-ET1WQ-JF6ND-K324O-Y3D1P-VGJDH

Last ned iMarka-appen

Ta med deg detaljerte kart med skiløyper, preppestatus, føremelding og mye mer ut på tur, og se hvor i terrenget du er til enhver tid.

Tusen takk til alle våre medlemmer!

Med din støtte kan vi lage over tusenvis kilometer med skispor,
og sørge for at ski- og sykkelstilt viser vei gjennom Marka.
Takk for at du bidrar til gode markaopplevelser.

 Hafslund **Møller Bil** **OBOS**

